

Stenogramm

XIII Riigikogu, IX Istungjärk, täiskogu korraline istung

Kolmapäev, 23.01.2019, 14:00

Toimetatud

14:00 Istungi rakendamine

1. 14:03 Riigikogu otsuse "Eesti Vabariigi osaluse suurendamine Rahvusvahelises Rekonstruktsiooni- ja Arengupangas" eelnõu (772 OE) teine lugemine
2. 14:08 Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (574 SE) kolmas lugemine
3. 14:14 Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse § 14 täiendamise seaduse eelnõu (293 SE) kolmas lugemine
4. 14:21 Ehitusseadustiku muutmise seaduse eelnõu (703 SE) kolmas lugemine
5. 14:32 Laeva lipuõiguse ja laevaregistrite seaduse muutmise ning tulumaksuseaduse ja nendega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (722 SE) teine lugemine
6. 16:28 Veeseaduse eelnõu (643 SE) teine lugemine
7. 17:01 Tulumaksuseaduse § 11 muutmise seaduse eelnõu (770 SE) teine lugemine
8. 17:06 Kindlustustegevuse seaduse ja võlaõigusseaduse muutmise seaduse eelnõu (769 SE) teine lugemine
9. 17:08 Tõestamise seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (719 SE) teine lugemine
10. 17:12 Täitemenetluse seadustiku muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse (elalise võlgnike survestamine) eelnõu (737 SE) teine lugemine
11. 17:18 Kaubamärgiseaduse, tööstusomandi õiguskorralduse aluste seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (793 SE) esimene lugemine
12. 17:25 Audiitortevgevuse seaduse, finantskriisi ennetamise ja lahendamise seaduse ning teiste seaduste muutmise seaduse (finantsvaldkonna vääртеokaristuste reform, EL-i õigusest tulenevad karistused) eelnõu (771 SE) esimene lugemine
13. 17:46 Riikliku statistika seaduse ja avaliku teabe seaduse muutmise seaduse eelnõu (794 SE) esimene lugemine
14. 18:10 Raamatupidamise seaduse muutmise seaduse eelnõu (795 SE) esimene lugemine

14:00 Istungi rakendamine

14:00 Esimees Eiki Nestor

Austatud Riigikogu! Alustame kolmapäevast istungit. Kellel on soovi üle anda eelnõusid ja arupärimisi? Oudekki Loone, palun!

14:00 Oudekki Loone

Head kaaslased! Me hakkame oma tööperioodi lõpetama, aga meil on veel võimalus kõrvaldada üks tilluke ebaselgus, mis Eesti õigussüsteemis on. Kui me kiiresti tegutseme, siis me seda veel jõuame. Nimelt, usuühendused kutsuvad Eestisse puhtalt usulistel alustel tegutsevaid inimesi, näiteks kloostritesse vaimulikke, munkasid või nunnasid. Praegune välismaalaste seadus nõuab, et need inimesed tuleksid siia põhimõtteliselt tööviisa alusel. Aga need inimesed ei tule siia tööle, need inimesed tulevad siia oma Eesti Vabariigis kõigiti lubatud usuvabadust teostama. Seetõttu teevad seitse Riigikogu liiget – nad on Keskerakonnast ja Isamaast ning kaks on fraktsioonitud rahvasaadikud – ettepaneku, et vaimulikud, mungad ja nunnad oleksid vabastatud nõudest, et neil oleks teatud legaalne sissetulek, sest nad nagu tulevad siia tööle. Nad ei tule siia tegelikult tööle. Me peaksime neid inimesi

õigesti kategoriseerima. Selleks, et seda seadussätet ei hakataks kurjasti ära kasutama, peaks usuühenduse saadetav kutse olema kooskõlastatud Siseministeeriumiga. Nii et me tõepoolest peame silmas ainult neid sadakonda inimest, kes tulevad meie kloostritesse. Suur aitäh teile!

14:02 Esimees Eiki Nestor

Olen vastu võtnud ühe eelnõu, kodu- ja töökorra seaduse alusel tegutseme sellega edasi. Kohaloleku kontroll, palun!

Kohaloleku kontroll

Täiskogul on 78 Riigikogu liiget.

1. 14:03 Riigikogu otsuse "Eesti Vabariigi osaluse suurendamine Rahvusvahelises Rekonstruktsiooni- ja Arengupangas" eelnõu (772 OE) teine lugemine

14:03 Esimees Eiki Nestor

Läheme tänase päevakorra juurde. Esimene punkt on Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse "Eesti Vabariigi osaluse suurendamine Rahvusvahelises Rekonstruktsiooni- ja Arengupangas" eelnõu 772 teine lugemine. Rahanduskomisjoni nimel teeb ettekande komisjoni esimees Mihhail Stalnuhhin. Palun!

14:03 Mihhail Stalnuhhin

Härra esimees! Lugupeetud kolleegid! Seda otsuse eelnõu komisjon arutas 14. jaanuaril. Muudatusettepanekuid kuskilt ei laekunud. Vaatasime teksti üle ja otsustasime teha Riigikogule ettepaneku panna eelnõu hääletamisele. Väike märkus siia juurde, et esimesel lugemisel oli komisjoni esindaja kolleeg Taavi Rõivas, aga kuna tal ei olnud võimalik täna siin olla, siis komisjon otsustas, et komisjoni esimees tuleb teie ette. Eelnõu sisu on lühidalt selles, et Eesti suurendab oma osalust selles pangas 202 aktsia võrra, mille kogusumma on 2,97 miljonit eurot. Aitäh!

14:04 Esimees Eiki Nestor

Kas ettekandjale on küsimusi? Ei ole. Aitäh, Mihhail Stalnuhhin! Avan läbirääkimised. Läbirääkimiste soovi ei ole, läheme lõpphääletuse juurde.

Austatud Riigikogu, palun tähelepanu! See eelnõu vajab vastuvõtmiseks Riigikogu koosseisu häälteenamust. Seoses sellega palun teeme kohaloleku kontrolli!

Kohaloleku kontroll

Hetkel on kohal 76 Riigikogu liiget.

Austatud Riigikogu, panen hääletusele Vabariigi Valitsuse esitatud Riigikogu otsuse "Eesti Vabariigi osaluse suurendamine Rahvusvahelises Rekonstruktsiooni- ja Arengupangas" eelnõu. Palun võtta seisukoht ja hääletada!

Hääletustulemused

Eelnõu vastuvõtmise poolt oli 78 Riigikogu liiget, vastu ei olnud keegi, 1 erapooletu. Otsuse eelnõu 772 on vastu võetud.

2. 14:08 Kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (574 SE) kolmas lugemine

14:08 Esimees Eiki Nestor

Järgmisena on meie päevakorras põhiseaduskomisjoni algatatud kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu 574 kolmas lugemine. Avan läbirääkimised. Arto Aas Reformierakonna fraktsiooni nimel, palun!

14:08 Arto Aas

Austatud Riigikogu! Tahan enne hääletust väljendada Reformierakonna tulist toetust sellele eelnõule, mille sünni juures me oleme olnud ja mille menetlemist siin Riigikogus me oleme igati toetanud.

Eesmärk on muuta päris mitut reeglit, kuidas peaks kohalikes omavalitsustes ja riigiasutustes käituma, et korrupsiooniriski vähendada. Kõige olulisem punkt on vahest see, et me soovime täiendada kriminaalmenetluse seadustikku ja lisada sinna põhimõtte, et kui riik, kohalik omavalitsus või mõni muu avaliku võimu kandja on kannatanud kahju, aga tema nimel ei ole esitatud tsiviilhagi kahju hüvitamiseks, siis edaspidi võib selle tsiviilhagi või nõudeavalduse esitada riigi või kohaliku omavalitsuse nimel prokuratuur. Muudatuse ajend tuleneb loomulikult elust enesest.

On päris palju näiteid eelkõige Ida-Virumaalt, aga neid juhtumeid võib leida ka Tallinnast, kus omavalitsuse korrumpeerunud ametnikud tekitavad kahju, võib-olla rikastuvad ja ehk saavad ka karistuse, võib-olla istuvad natuke kinni. Hiljem saavad nad sellesamas omavalitsuses töökoha tagasi ja mitte keegi neilt tekitatud kahju välja ei nõua, kuigi omavalitsus, selle elanikud on kahju kannatanud. Eriti suur oht selliste olukordade tekkeks on siis, kui monopoolne võim on pikka aega olnud ühe erakonna käes. Selleks soovime seaduses teha muudatuse, et edaspidi, kui kohalik omavalitsus ise ei taha niisuguseid kahjusid välja nõuda, saab seda teha prokuratuur. Meie hinnangul parandab see loodetavasti Eesti poliitilist kultuuri ja viib selleni, et kui kahju on tekitatud, siis see nõutakse korruptantidelt ja kurjategijatelt välja. Aitäh!

14:11 Esimees Eiki Nestor

Rohkem läbirääkimiste soovi ei ole. Läheme lõpphääletuse juurde. Austatud Riigikogu, ka eelnõu 574 vajab vastuvõtmiseks Riigikogu koosseisu hääleteenamust. Seetõttu kohaloleku kontroll, palun!

Kohaloleku kontroll

Hetkel on kohal 80 Riigikogu liiget.

Austatud Riigikogu, panen hääletusele põhiseaduskomisjoni algatatud kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu 574.

Palun võtta seisukoht ja hääletada!

Hääletustulemused

Poolt hääletas 79 Riigikogu liiget, vastu ei olnud mitte keegi, erapooletuid ei olnud. Põhiseaduskomisjoni algatatud kohaliku omavalitsuse korralduse seaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seadus on vastu võetud.

3. 14:14 Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse § 14 täiendamise seaduse eelnõu (293 SE) kolmas lugemine

14:14 Esimees Eiki Nestor

Riigikogu liikmete Mark Soosaare, Helmen Küti, Jüri Jaanson ja Andres Metsoja algatatud tervishoiuteenuste korraldamise seaduse § 14 täiendamise seaduse eelnõu 293 kolmas lugemine. Avan läbirääkimised. Helmen Kütt, palun, Sotsiaaldemokraatliku Erakonna fraktsiooni nimel!

14:14 Helmen Kütt

Austatud eesistuja! Lugupeetud ametikaaslased! Kohe alguses ütlen, et sotsiaaldemokraadid toetavad selle eelnõu seaduseks saamist. Seaduse jõustumisel võib üldarstiabi osutaja oma tegevusloa raames osutada ka radioloogiateenuseid röntgeniülesvõtete ja sonograafiliste uuringute mahus. Rõhk on sõnal "võib". Veel olulisem on aga see, et seda teenust võib osutada alles siis, kui on täidetud kõik nõuded uuringuvaliku, ruumi, aparatuuri ja personali koolituse kohta, kui toimub koostöö radioloogiga, uuringute tulemused arhiveeritakse pildipangas ning ka kiirgusseaduse alusel kehtestatud nõuded on täidetud. Kõige selle tulemusena on tagatud kõige tähtsam ehk ohutus ja kvaliteet. Arsti vastutus mitte kahjustada patsienti ei kao kuhugi.

Seaduseelnõu algatati 21. septembril 2016. Algatajad olid kolme parlamendifraktsiooni liikmed: Jüri Jaanson, Andres Metsoja, Mark Soosaar ja Helmen Kütt. Eilses Postimehes esitatud süüdistused, et radioloogid pole eelnõu arutellu kaasatud, on alusetud. Sotsiaalkomisjon arutas eelnõu koos huvigruppidega 16. mail 2017 ja komisjoni arutelul osalesid Eesti Perearstide Seltsi, Terviseameti, Eesti Radioloogia Ühingu, Eesti Haigekassa ja Sotsiaalministeeriumi esindajad. Eesti Radioloogia Ühingu esindas selle asepresident doktor Rein Raudsepp. Seadusandlikult on sisuline diagnostika meditsiini esmatasandil perearstikeskustes seni välistatud. Ligi 2/3 erakorralise meditsiini osakondade ja kitsama

eriala spetsialistide patsientidest on inimesed, kes võiksid saada head arstiabi kodulähedases perearstikeskuses, kuid on sunnitud pöörduma mujale, et kõigepealt õige diagnoos saada. Selle tagajärjel kannatavad ka patsiendid, kes tõesti vajavad eriarsti või erakorralise meditsiini osakonna abi. Tahan stenogrammi huvides öelda, et kiirustamist selle seaduseelnõu menetlemisel küll ette ei saa heita. Eelnõu on algatatud aastal 2016, täna on 23. jaanuar 2019. Loen ette Sotsiaalministeeriumi tervisesüsteemi arendamise osakonna juhataja Agris Koppeli vastuse, mille ta andis sotsiaalkomisjoni istungil 14. jaanuaril, kui komisjon arutas Tartu Tervishoiu Kõrgkooli, Eesti Radioloogia Ühingu, Tartu Ülikooli meditsiiniteaduste valdkonna, kliinilise meditsiini instituudi, radioloogiakliiniku ja Eesti Radioloogiatehnikute Ühingu pöördumist. Tsiteerin: "Eelnõu sõnastus ja need ettepanekud, mis tänaseks on välja töötatud, on ministeeriumi seisukohast head ja annavad üldarstiabi osutajale parema ja lihtsama võimaluse hakata radioloogiateenuste osutamisega tegelema." Agris Koppel juhtis tähelepanu, et eelnõuga tehtav muudatus ei tühistaks kuidagi praegu kehtivaid nõudeid. Põhinõue on ikkagi see, et arstil, kes röntgenipilti või sonograafilise uuringu tulemust hindab, peavad olema selleks vajalikud teadmised. Endiselt tuleb teenuse osutamisel lähtuda kiirgusseadusest. Mis puudutab arstide pädevust radioloogilisi uuringuid interpreteerida, siis eelkõige tehtaks perearstikeskustes lihtsamaid uuringuid. Need põhilised teadmised, näiteks diagnostilistest tunnustest kopsupõletiku korral või ka luumurru kahtlustuse korral, saavad arstid oma põhiõppe ja residentuuri ajal.

Head ametikaaslased! Tahan lõpetuseks öelda, et Eestis luuakse 61 tervise- ja perearstikeskust. Kui anname perearstidele võimalused ja õigused nendes keskustes esmatasandil lihtsamaid uuringuid läbi viia, siis tagame inimestele kodulähedasemad meditsiiniteenused. Aitäh!

14:19 Esimees Eiki Nestor

Austatud Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsiooni esimees Henn Põlluaas, kas Peeter Ernits osaleb läbirääkimistel sõnavõtuga kohalt teie fraktsiooni nimel? Kui jaa, siis võiks tuua siia selle sisuga kirja. Praegu on läbirääkimised. Rohkem läbirääkimiste soovi ei ole, läheme lõpphääletuse juurde.

Hääletustulemused

Poolt hääletas 70 Riigikogu liiget, vastu 2, erapooletuid ei olnud. Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse § 14 täiendamise seadus on vastu võetud.

4. 14:21 Ehitusseadustiku muutmise seaduse eelnõu (703 SE) kolmas lugemine

14:22 Esimees Eiki Nestor

Järgmine punkt on Riigikogu liikmete Andres Metsoja, Tanel Talve, Erki Savisaare, Urve Palo, Toomas Pauri, Märt Sultsi, Dmitri Dmitrijevi, Toomas Väinaste, Barbi Pilvre, Hardi Volmeri, Hannes Hanso, Jaanus Marrandi, Heljo Pikhofi, Toomas Jürgensteini, Valeri Korbi, Peeter Ernitsa, Tarmo Kruusimäe, Krista Aru, Külliki Kübarsepa, Marko Pomerantsi ja Raivo Aegi algatatud ehitusseadustiku muutmise seaduse eelnõu 703 kolmas lugemine. Avan läbirääkimised. Läbirääkimiste soovi ei ole, läheme lõpphääletuse juurde.

Austatud Riigikogu, panen hääletusele ehitusseadustiku muutmise seaduse eelnõu 703. Palun võtta seisukoht ja hääletada!

Palun kontrollida, miks rahvasaadik ei saa hääletada. Kas keegi läheb vaatab? Tühistan hääletuse tulemuse. Vaheaeg viis minutit.

V a h e a e g

14:30 Esimees Eiki Nestor

Austatud Riigikogu, me arutame neljandat päevakorrapunkti. Käsil on eelnõu 703 lõpphääletus. See tuleb meil uuesti teha.

Austatud Riigikogu, panen hääletusele ehitusseadustiku muutmise seaduse eelnõu 703. Palun võtta seisukoht ja hääletada!

Hääletustulemused

Eelnõu vastuvõtmise poolt on 73 Riigikogu liiget, vastuolijaid ja erapooletuid ei olnud. Ehitusseadustiku muutmise seadus on vastu võetud.

5. 14:32 Laeva lipuõiguse ja laevaregistrite seaduse muutmise ning tulumaksuseaduse ja nendega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (722 SE) teine lugemine

14:32 Esimees Eiki Nestor

Alustame Vabariigi Valitsuse algatatud laeva lipuõiguse ja laevaregistrite seaduse muutmise ning tulumaksuseaduse ja nendega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu 722 teist lugemist. Majanduskomisjoni nimel teeb ettekande komisjoni esimees Sven Sester. Palun!

14:32 Sven Sester

Lugupeetud esimees! Head parlamendiliikmed! Annan ülevaate eelnõust, mis kannab numbrit 722. Tegemist on laeva lipuõiguse ja laevaregistrite seaduse muutmise ning tulumaksuseaduse ja nendega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu teise lugemisega. Peasjalikult annan ülevaate menetlusest, mis on esimese ja teise lugemise vahel toimunud. Ma ei peatu enam põhjalikumalt eelnõu põhieesmärkidel, kuna nendest me rääkisime juba esimese lugemise ajal.

Eelnõu algatas Vabariigi Valitsus möödunud aasta 15. oktoobril. Esimene lugemine toimus 7. novembril ja muudatusettepanekute esitamise tähtajaks, 21. novembriks laekus Riigikogust kokku kümme muudatusettepanekut. Need olid Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioonilt ning Riigikogu liikmetelt proua Arult, härra Herkelilt, proua Kübarsepalt ja Tarmo Kruusimäelt. Komisjoni poole pöördus menetluse kestel suur hulk laevandussektori esindajaid ja muid selle valdkonnaga oma tegevuse tõttu seotud isikuid, kes tegid ettepanekuid eelnõu muutmiseks, esitasid vastuväiteid või väljendasid poolehoidu eelnõu algatava seisukohtadele. Pakuti ka oma varasemate ettepanekute uusi sõnastusi. Komisjoni poole pöördusid 722 SE esimese lugemise järel sellised organisatsioonid nagu Eesti Laevajuhtide Liit, Eesti Meremeeste Sõltumatu Ametiühing, ESC Global Security, Eesti Laevaomanike Liit koos Merendusnõukojaga, Logistika ja Transiidi Assotsiatsioon koos Eesti Laevaomanike Liiduga ja Eesti Kaugpüüdjate Liit. Komisjon pöördus kahes menetluse käigus tõstatatud küsimuses ka Riigikogu Kantselei õigus- ja analüüsiosakonna poole arvamuse saamiseks.

Eelnõu algatava esindaja läkitas eelnõu muutmiseks ka oma ettepanekuid ja edastas komisjonile jooksvalt oma seisukohti huvigruppide kirjades sisalduvate ettepanekute kohta. Need seisukohad edastas komisjon omakorda pöördujatele, et nad saaks need teadmiseks võtta. Majanduskomisjoni 4. detsembri istungil said soovi korral osaleda kõik selleks ajaks komisjonile oma ettepanekud saatnud isikud. Nii et neil oli võimalik oma seisukohti vahetult tutvustada ja põhjendada. Kõik arvamused ja ettepanekud, samuti kogu muu eelnõu 722 kohta käiv materjal on elektroonilisel kujul leitav Riigikogu kodulehelt.

Majandus- ja Kommunikatsiooniministeriumist laekus hulk ettepanekuid, millest suurema osa sõnastas eelnõu algatava esindaja komisjoni istungil ja tööühmas aset leidnud arutelude tulemusena. Eelnõu läbis kahe lugemise vahel ka keeleteoimetus. Kahe lugemise vahel on komisjonis toetust leidnud ja eelnõu teksti viidud kõige olulisema muudatusena põhimõtteline otsus maksustada kaupade või reisijate rahvusvahelise meritsiveoga tegelevatel erimaksurežiimi alla kuuluvatel laevadel töötavate Eesti residentide ning Eesti maksukohustuslasest tööandja juures töötavate mitteresidentide tulu maksumääraga 0%.

Majanduskomisjon arutas eelnõu esimese ja teise lugemise vahelisel perioodil kokku neljal istungil. 4. detsembril, nagu ma enne mainisin, kohtus majanduskomisjon merendussektori esindajatega, et arutada eelnõu kohta laekunud arvamusi, kuulata ära eelnõu algatava esindajate ja Veeteede Ameti seisukohad. Käsitlemist leidsid kõik kõnealuse eelnõu kohta laekunud ettepanekud – viimne kui üks. Istungil osalejatele oli jaotatud arutelu kava, mille järgi liikuda. See sisaldas peale ettepanekute ka ministeeriumi ja Veeteede Ameti seisukohti iga laekunud ettepaneku kohta. Sellel 4. detsembri istungil said kõik osapooled sõna, toimus arutelu ja komisjoni liikmed võtsid kõik seisukohad teadmiseks. Sellel komisjoni koosolekul hääletusi veel ei toimunud.

Nüüd, 10. detsembril ehk nädal hiljem oli järjekordne komisjoni istung, kuhu oli kutsutud eelnõu

algataja esindajad ja spetsialistid Sotsiaalministeeriumist, Rahandusministeeriumist, haigekassast ja Veeteede Ametist. Komisjoni liikmed vaatasid koos eelnõu algatajate esindajate ja ministeeriumide spetsialistidega kõik ettepanekud algusest lõpuni uuesti üle ja hakkasid kujundama ka seisukohti, milliseid sektorilt laekunud ettepanekuid võiks komisjon sõnastada juhtivkomisjoni muudatusettepanekutena ja milliseid mitte. Pikemat käsitlemist leidsid maksustamisega seotud küsimused. Komisjon otsustas paluda eelnõu algataja esindajatel ette valmistada korrektno nullprotsendilist tulumaksu määra sätestav muudatusettepanekute pakett. Ühtlasi palusime tähelepanu pöörata riigiabi loa taotlemisega seonduvatele menetluslikele küsimustele ja selle kohta anda meile ka tagasisidet.

Järgmine kohtumine toimus meil umbes kuu aega hiljem, 15. jaanuaril. Komisjoni istungile olid siis kutsutud järjekordselt eelnõu algatajate esindajad ja spetsialistid Sotsiaalministeeriumist, Rahandusministeeriumist, Veeteede Ametist, aga ka Riigikogu Kantselei õigus- ja analüüsiosakonna nõunik. Õigusanalüüsi koostanud nõunik kommenteeris ka Eesti meremeeste ametiühingu tõstatatud küsimust eelnõus sisalduva regulatsiooni kohta, mis puudutab Eesti meremeeste sotsiaalseid garantiisid erinevate laevade peal ja võimalikku vastuolu põhiseadusega. Nõunik leidis, et seda vastuolu põhiseadusega ei ole. Ametnikud tutvustasid iga muudatusettepaneku puhul oma seisukohta ja lõpuks vormistati osa ettepanekuid komisjoni ettepanekutena. Kõige suurem diskussioon tekkis muudatusettepaneku nr 10 üle, mis käsitleb tulumaksu määra 0% kohaldamist. Loomulikult kõik need muudatusettepanekud on üleval meie kodulehel.

Meie viimane koosolek toimus 21. jaanuaril, mõni päev tagasi. Ka sinna olime kutsunud nii Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi kui ka Veeteede Ameti spetsialistid. Komisjon vaatas veel üle kahe muudatusettepaneku tehnilised täpsustused ja hääletas neid uuesti. Otsused olid konsensuslikud. Lisaks arutasime muudatusettepanekut nr 7, mille olime varem otsustanud suunata arutamiseks sellel 21. jaanuari koosolekul. See ettepanek täpsustab rakendussättes sätestatud tähtaegu ja seegi leidis komisjonis toetust.

Kui vaadata muudatusettepanekuid tervikuna, siis näeme, et ettepanekud 1, 4–10, 13, 14, 17 ja 22–26 on siis komisjoni enda ettepanekud, ülejäänud on eri osapoolte tehtud.

Kokku võttes olid komisjoni lõppotsused sellised. Ma ei hakka muudatusettepanekutel ükshaaval peatuma, kui soovi on, siis ma saan neid kommenteerida küsimuste vorus. Majanduskomisjon otsustas selle eelnõu saata Riigikogu täiskogu päevakorda 23. jaanuariks ehk tänaseks päevaks, teha ettepaneku teine lugemine lõpetada ning juhul, kui teine lugemine lõpetatakse, suunata eelnõu kolmandale lugemisele 13. veebruaril 2019. aastal. Kui te panete tähele, siis 23. jaanuari ja 13. veebruari vahel on kolm nädalat. Põhjus, miks kahe lugemise vahe nii pikk on, on seotud just sellega, et see on aeg, kui eelnõu algatajad saavad Euroopa Komisjonile eelteatise riigiabi teemal. Aitäh teile! Olen valmis vastama küsimustele.

14:41 Esimees Eiki Nestor

Küsimused ettekandjale. Toomas Kivimägi, palun!

14:41 Toomas Kivimägi

Aitäh, härra Riigikogu esimees! Austatud majanduskomisjoni esimees! Majanduskomisjon sel korral ignoreeris väga olulisel määral eelnõu algataja seisukohta, mis puudutab tulumaksu määra. Vabariigi Valitsuse kompromissettepanek oli, et tulumaksu võiks arvestada maksubaasilt, milleks on 750 eurot, aga majanduskomisjoni istungil leidis toetust, et see tulumaksu määr võiks olla 0%. Mul on sellega seoses kaks küsimust. Kas tänaseks on teada Vabariigi Valitsuse seisukoht selle nullmäära osas? Ja teiseks, milline on selle otsuse majanduslik mõju riigieelarvele tulude alalaekumise kontekstis ja kui palju teiselt poolt on alust loota täiendavat tulu teenida, kui realiseeruvad selles eelnõus seatud eesmärgid?

14:41 Sven Sester

Aitäh! See on väga hea, väga asjakohane küsimus. Ma hakkan pihta esimesest küsimusest, kas valitsus kogunes eraldi, et arutleda selle 0% üle. Eraldi valitsus kogunenud ei ole. Komisjonis leidis ka see teema kajastamist. Meie protokollis on kirjas, et valitsus on seda 0% määra arutanud oma varasematel koosolekutel veel enne seda, kui see konkreetne eelnõu tuli parlamenti. Juhin tähelepanu sellele, et parlamenti tuli valitsusest kompromissettepanek. Eri osapooled olid ka ametnike tasemel valitsuse

istungil erinevatel arvamustel ja lõpuks valiti kompromiss: tulumaksuga maksustatakse 750-eurone töötasu, kusjuures maksumäär oleks 20%. Valitsus täiendavat seisukohta enam hiljem ei kujundanud. Eelnõu on jõudnud juba parlamenti ja parlament on see lõpliku arutluse koht. Protsess lõpeb loomulikult presidendi allkirjaga, kui ta selle paneb. Ja miks ta ei peaks seda tegema?

Teine küsimus oli, mida maksab võimalik muudatus, kui valime 0%-lise määra. Ja siis veel lisaküsimus, mida meil võita on. Vaataks neid kahte asja korraga – mida meil on võita, kui kehtib 0%-line määr. Ma tsiteerin teile andmeid, mis mul on. Praegused andmed on sellised, et 2015. aastal tegi Maksu- ja Tolliamet analüüsi 2014. aasta kohta. Algandmed sisaldasid nende isikute nimekirja, kes on sisestatud meremeeste registrisse. Sinna on sisestatud teenindav personal, reakoosseis, juhtkond – kõik, kes on selles nn meremeeste registris. Kokku oli sel hetkel analüüsitavaid isikuid 8862. Kui me teame, et opereerime 9000 – 10 000 inimesega, siis see annab nagu mingi pildi ette. Nendest 8862 inimesest deklareeris välistulu sel aastal 396 inimest ehk siis umbes 400 inimest. Ülejäänud ei deklareerinud välistulu. See teeb 3,5%. Ja kui nüüd edasi vaadata, siis näeme, et need isikud deklareerisid seda tulu suurusjärgus 10,1 miljonit eurot, millest laekus riigieelarvesse 2 miljonit. 2 miljonit eurot laekus riigieelarvesse sel ajal!

Kui kanda see üle tänasesse päeva ja võtta aluseks andmed, mis meil on praegu kättesaadavad, siis on väidetud, et 2017. aasta seis on põhimõtteliselt võrreldav olukorraga, mis oli 2014–2015. Me räägime endiselt suurusjärgus 400 töötajast ja võib-olla tulud on natuke kasvanud. Suurusjärgud on sellised, et kui me enne rääkisime 10,1 miljonist eurost, siis nüüd võiks rääkida kuni 14 miljonist eurost. Jutt on siis n-ö palgatulust. Kui me siit omakorda võtame tulumaksu ja hakkame sealt tagantpoolt ettepoole arutama, siis jõuame selleni, et maksimaalne maksutulu kaotus võiks sel juhul olla suurusjärgus 2,7 miljonit eurot. Siin tuleb muidugi arvestada seda, et selle maksusoodustuse õigus on üksnes isikutel, kes töötavad kaupade ja reisijate vedudega tegelevatel laevadel, mille kogumahutavus on vähemalt 500 tonni ja mis kannavad Euroopa Majanduspiirkonna lepinguriigi lippu. Enne me rääkisime üldse inimestest, kes töötavad erinevatel laevadel. Kui rääkida vaid eelnimetatud laevadest, siis võimalik reaalne maksutulu kaotus on märksa väiksem kui see 2,7 miljonit.

Tuli pikk vastus, aga vastasin pikalt ka stenogrammi huvides, et oleks arusaadav, millest jutt käib. Spetsialistid ütlevad, et see maksimaalne kaotus võiks olla 2,7 miljonit, aga tegelik number on kindlasti väiksem, kuna kehtivad teatavad kriteeriumid, mille puhul sa saad n-ö erirežiimi kasutada. Nüüd tulu poolest ka. Plussid-miinusused käivad alati käsikäes ja mainin ära ka plussid. Mul kõige värskemad andmed on just täna saadud ja jagan neid teistele, kui on kellelgi huvi – majanduskomisjonile kindlasti esmajärjekorras ja pärast kõigile teistele Riigikogu liikmetele ka. Veeteede Ametilt just sain ka kalkulatsioonid. On väga huvitav vaadata, mida on oodata, kui 20% pealt nulli peale läheme. Kui 20% puhul eeldati teatavat tulu riigile, siis milline muudatus võiks toimuda, kui nulli peale läheme?

Kui küsida, kust see tulu tuleb, siis see tuleb kindlasti kolme teguri mõjul. Esiteks, võimalikud tulevased tonnaažitasud. Juhin tähelepanu, et see on reederile või laeva omanikule täiesti uus võimalus. Varem ei ole tonnaažitasu olnud. Reederil on võimalik valida, kas ta maksab Eesti riigile oma teenitud tulult tulumaksu või maksab tonnaažitasu, mille puhul pole enam tähtis, kui palju ta tulu teenib. Tonnaažitasud, kindlasti kaldateenuste tasud ja võimalikud tulevased registritasud – need kolm on allikad, kust peaks suurem tulu tulema.

Praegune väga värske mõjuhinnang ütleb, et Veeteede Amet eeldab, et seitsme aasta jooksul võiks meie registrisse tulla umbes 60 laeva juurde. Ma tean, et kunagine Riigikogu liige Jaanus Rahumägi on nentunud, et mis me siin kümnetest ja sadadest räägime, võiksime tuhandetest rääkida. Eks elu näitab, eks ole! Aga jah, Veeteede Ameti kalkulatsiooni kohaselt võiks olla 60 laeva rohkem ja see prognoos on pandud ka n-ö rahalisse vääringsusse. Nad on kalkuleerinud, võttes arvesse erineva tonnaažiga laevu, ja nendivad, et see võiks tähendada 14 miljonit lisaeurot seitsme aasta jooksul. Ja kui nad vaatavad pikemat perspektiivi, siis nende kalkulatsioon näitab seda, et ühel hetkel võiks see lisaraha ületada 5% SKP-st. Päris suur osakaal seega! Kui me mõtleme, et SKP on meil üle 20 miljardi, siis 5% või isegi 5,2% sellest on väga suur summa. Aga me räägime siis juba aastast 2060. Ja nad on toonud ka näiteid, kuidas teistes riikides, kus on selliseid samme astunud, on tulubaas suurenenud. Vabandust pika vastuse eest, aga püüdsin anda ammendavat informatsiooni.

14:49 Esimees Eiki Nestor

Peeter Ernits, palun!

14:49 Peeter Ernits

Hea juhataja! Hea ettekandja! Kui omal ajal sinu erakonnakaaslane admiral Tarmo Kõuts samasuguse eelnõuga välja tuli ja rääkis, et see n-ö nullbaas on ainuke lahendus, siis mina olen protokolle vaadates nii aru saanud, et sina ja sinu erakond punnisite sellele vastu. Nüüd te olete meelt muutnud ja see on positiivne. Aga seleta, miks te omal ajal sellele erakonnakaaslase ja merenduse suure spetsi admiral Kõutsi initsiatiivile ja eelnõule vastu punnisite?

14:50 Sven Sester

Aitäh! Ma püüan küll jääda selle eelnõu piiridesse, aga eks te mind tundes teate, et ma loomulikult püüan vastata kõigile küsimustele, mis minult küsitakse. Ma ei ütle vastates, et seda komisjoni koosolekul ei arutatud. Nii et ma püüan ka praegu vastata. Ma ei usu tegelikult, et vaadates varasemaid protokolle võiks öelda, et me olime sellesisulisele eelnõule konkreetselt vastu. Aus oleks vahest vastata niimoodi, et aja jooksul on kogu meie riigis arusaamine võimalike erisuste tegemisest muutunud. See oleks ehk korrektne vastus. Tegemist on ju maksuerisusega selles mõttes, et mingi grupp saab mingi erisuse õiguse. Vahepeal oli meil seisukoht selline, et erisustele on täielikult nulltolerants – ühtegi erisust ei tohi olla. Minu arvates oleks mõistlik lähtuda põhimõttest, et võimalikult vähe erisusi ja nii palju, kui neid vaja on. Ja need peavad olema väga hästi sihitatud, iga erisus tuleb kindlasti korralikult läbi mõelda. Ma arvan, et kui me selle erisuse teeme, siis annab see sektorile juurde.

14:51 Esimees Eiki Nestor

Krista Aru, palun!

14:51 Krista Aru

Aitäh, härra juhataja! Austatud ettekandja! Majanduskomisjon on selle seaduseelnõuga tõesti palju tööd teinud ja eelnõu on põhjalikult muutunud. Kas te valgustaksite meid ka selle koha pealt, et sotsiaalsed garantiid on meremeestele ikka väga olulised. Pean silmas seadusega tagatud sotsiaalsete garantiide olemasolu ja sobilikkust. Laevajuhtide liit osales komisjoni istungitel väga usinasti. Millise seisukohani siis jõuti? Kas see eelnõu ka laevajuhte, üldse meremehi rahuldab?

14:52 Sven Sester

Aitäh! Jaa, need teemad on ka komisjonis ilusti läbi käidud. Tulevikus tekib võimalus – praegu seda ei ole – vabatahtlikuks kindlustuseks. Ma tean, et teie ettepanek oli võimaldada veelgi suuremat paindlikkust, et võib-olla vaadata seda mingis lühemaski perioodis kui aasta. Praegu jäadi põhimõtteliselt aastase ajavälba juurde. Aga põhimõtteliselt tõesti kindlustus n-ö ravikindlustuse mõttes on olemas. Tõsilugu, kui on meremees laeva peal, siis see kindlustus on lähtuvalt teatud reeglitest n-ö reederikindlustus. Kui meremees tuleb laeva pealt maha, siis on tal oma kindlustus. See kindlustus on tal võimalik nüüd endale ka hankida, tal on võimalik minna ja haigekassaga selline leping sõlmida. See pool on nagu kaetud.

14:53 Esimees Eiki Nestor

Toomas Kivimägi, palun!

14:53 Toomas Kivimägi

Aitäh, härra juhataja! Lugupeetud ettekandja! Selles eelnõus on üks erisus, mis ka mind isiklikult natukene häirib. Teadupärast on tegemist terve rea punktidega, kus on tegemist riigiabiga, mis eeldab Euroopa Komisjoni luba. Senine praktika on olnud selline, et riigiabiluba on hakatud taotlema teise lugemise käigus, teine lugemine on katkestatud, siis on pöördutud Euroopa Komisjoni poole ja senikaua on eelnõu oodanud, kuni sealt on vastus tulnud, siis on jätkatud teist lugemist ja lõpuks on tulnud kolmas lugemine. Praegusel juhul millegipärast seda tavapärasest protseduuri ei ole järgitud. Mis on selle põhjus? Kas Rahandusministeerium on võtnud uue seisukoha, et ka edaspidi nende eelnõude puhul, mis eeldavad riigiabiluba Euroopa Komisjonilt, hakatakse seda taotlema alles peale kolmandat lugemist, kui eelnõu on vastu võetud?

14:54 Sven Sester

Aitäh! Kõigepealt, tegemist ei ole Rahandusministeeriumi eelnõuga, vaid Vabariigi Valitsuse eelnõuga. Võib-olla n-ö põhiministeeriumiks majanduskomisjoni poolt vaadatuna on Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium. Aga see on küll õige, et selle eelnõuga seotud protsessis on osalenud väga palju osapooli, sh mitu ministeeriumi. Tõesti, Rahandusministeerium on üks nendest ja teine Sotsiaalministeerium. Aga põhiraskust on kandnud Veeteede Amet, kes kõige rohkem on selle protsessiga seotud olnud.

Mis puudutab riigiabiluba, siis tõsilugu, valitsus saatis informatsiooni ka nendele Riigikogu liikmetele, kes ei ole selle protsessiga nii seotud kui majanduskomisjoni liikmed, et Riigikogusse saadeti eelnõu, mille puhul nähakse ette, et eelnõu läbib kolm lugemist ning teise ja kolmanda lugemise vahel esitatakse eelteatise riigiabitaotlus. Majanduskomisjon uuris eraldi – härra Toomas Kivimägi võib kinnitada, et seda mitte üks kord, vaid mitmel koosolekul –, kas see on korrektne, kas see vastab kõigile seadusepügalatele, mis iganes need võivad olla. Ma komisjoni esimehena igaks juhuks tõstatasin selle küsimuse, kui ma ei eksi, kolmel komisjoni koosolekul, et kindel olla, et see on korrektne, et nii võib teha. Selle kohta tehti veel eraldi analüüs. Ja kokku võttes võib öelda, et jah, nii võib teha. Toodi näiteid ka teistest Euroopa riikidest. Muide, meil ja näiteks Saksamaal on olnud natuke erinev praktika. Kui meil on olnud tõesti nii, nagu küsija nentis, et varem pole sellist praktikat olnud, siis Saksamaal ei ole selles midagi ebatavalist, kui seaduseelnõu läbib oma kolm lugemist ja pärast seda tuleb riigiabiluba. Kindlasti on aga oluline, et seadus ei saa enne hakata kehtima, kui riigiabiluba on saabunud.

Küsija tahtis teada, kas see praktika saab tulevikus tavaliseks, kas nii on ka kõikidel järgmistel kordadel. Selle kohta mina jään vastuse võlgu. Elu näitab, kas see praktika on erand või on proportsioonid tulevikus näiteks 50 : 50. Ma kahjuks ei oska seda öelda, kuna ma ei ole valitsuse esindaja. Aga poliitiline tahe oli seekord liikuda niisuguses tempos. Kindlasti parlamendi jaoks on oluline, kas sellises korras edasiliikumine on korrektne, seadustega kooskõlas. Ja seda ma võin teile kinnitada, et on korrektne, on seadustega kooskõlas, see ei ole midagi ebatavalist Euroopa Liidu kontekstis. Jah, meil ei ole sellisel moel varem liigutud, nüüd aga on säärane olukord tekkinud.

14:57 Esimees Eiki Nestor

Tarmo Kruusimäe, palun!

14:57 Tarmo Kruusimäe

Täna, hea esimees! Hea ettekandja! Ma räägin muudatusettepanekust 18, millega me soovisime konkurentsivõimelisemaks teha ka kaldasektorit. Algul oli suur eesmärk mitte ainult meremeestele tulumaksusoodustus teha, vaid ka, et meie kaldasektor oleks Läänemere ääres konkurentsivõimelisem. Küsin selliselt: kui ametnikud vastasid küll ühtpidi, küll teistpidi, andsid eksitavaid vastuseid, siis kas teie hinnangul komisjon oleks seisukohal, et me saaksime selle seadusega anda mingi signaali või luua eelise, et meie kaldasektor suudaks teiste Läänemere riikide kaldasektoritega paremini konkureerida ja Eestisse raha tuua?

14:58 Sven Sester

Aitäh! Nagu ma juba nentisin, et kui me tekitame olukorra, kus teatavat erirežiimi kasutavate laevade meremeestel on tulumaks null, mis tähendab seda, et ükskõik, kui palju seda tulumaksu seni laekus, seda edaspidi enam ei laeku, siis järelikult me peame tulevikus kindlasti garanteerima mingid muud tulud. Ma enne ka märkisin, mis on potentsiaalsed tulevased tuluallikad. Üks on meie registripidamine, teine tulevased tonnažimaksud, mida reederid võiksid maksta, ja kolmas meie kaldasektor. Kaldasektor peaks kindlasti edasi arenema. On isegi tehtud kalkulatsioone, kui palju üks laev võiks tulevikus kaldasektoris tööd anda. See on kindlasti eri registrite puhul erinev. Juhin tähelepanu, et selle eelnõu kohaselt saab meil olema täiesti uus olukord. Praegu on Eestis üks laevaregister. Kui see seadus vastu võetakse, saab olema kaks registrit. Üks register on nendele, kes siin Eestis töötavad ja on Eestis registreeritud ja mingil määral on kaldasektoriga rohkem seotud. Teine register on see, kus kirjas olev laev vahest mitte kunagi ei tule Eesti sadamasse. Seal on suured ookeanilaevad. Meil tekib kaks registrit kahe erineva tasuga. Kui esimese registri tasud on kulupõhised, siis teine register on reederite silmis rohkem atraktiivne ja need tasud ei ole kulupõhised, need on kokkuleppetasud. Sai jälle pikk vastus, aga kokku võttes tahan öelda, et Eesti on huvitatud sellest, et kaldaregister areneks.

15:00 Aseesimees Enn Eesmaa

Arto Aas.

15:00 Arto Aas

Aitäh! See on kaua tehtud eelnõu ja üldiselt liigutakse väga õiges suunas. Selle eest tuleb ka Veeteede Ametit tunnustada, vaatamata sellele, et meil on üks pisikene debatt käinud nullmääraga tulumaksu üle. Aga ma küsin praegu seda. See sektor on iseenesest ju hästi huvitav ja nüansirohke. Muu hulgas ei tähenda mingi riigi lipu all sõitmine, et maksud sinna laekuvad, ja eelnõu ei tähenda ka seda, et kui nüüd Eesti meremehed nullmaksu võimaluse saavad, siis laev tuleb oma tonnaaži- ja registri- ja kaldateenuste tasudega Eestisse. Ja see tulumaksuvabastus laieneb ka ju inimestele, kes töötavad kuskil Kariibi mere kruiisilaeval. Kuidas sa seda kommenteerid? Me komisjonis peaaegu üldse ei arutanud, kas tonnaaži- ja registritasud on piisavalt atraktiivsed, et laevad hakkaksid Eesti lipu alla tulema?

15:01 Sven Sester

Aitäh! Ma arvan, et meie debatt oli komisjonis väga konstruktiivne. Paljud küsimused, mis tõstasid ja mille kohta me erinevatelt spetsialistidelt küsisime, andsid meile võimaluse eelnõu täpsustada ja täiendada. Küllap te olete tähele pannud, et selles eelnõus on tehtud väga palju täpsustusi. Võib-olla rohkem oleme rääkinud nullprotsendilisest tulumaksu määrast, aga tegelikult oleme eelnõus teinud ka mitmeid muid muudatusi. Ma arvan, et kindlasti on oma osa sellel, et komisjonis me debateerisime mitmetel teemadel.

Aga küsimus on tõesti selles, kas need sammud, mis me täna teeme, muudavad Eesti atraktiivseks. Ei tohi juhtuda nii, nagu küsija ühe potentsiaalse stsenaariumina kirjeldas, et me loobume tolle nullprotsendiga seonduvalt senisest maksuallikast ja tulu tegelikult ei tule. Kas selline stsenaarium võiks käivituda? Me saame täna baseeruda – nii mina komisjoni esimehena kui ka teie – ikkagi nendele ekspertidele, kes meid avalikus sektoris nõustavad. Eelkõige me vaatame otsa Veeteede Ametile, kes kõige rohkem huvigruppidega suhtleb ja võimalike muutuste projektsioone ja analüüse teeb. Need projektsioonid ütlevad seda, et see meie seadusandlik muudatus suurendab tõenäosust, et laevad siia tulevad.

Ma juhin tähelepanu, et valitsusest tulnud ettepanek, mis nägi ette 750 eurot ja 20%, on ju ka erisus. Aga turuosalisel nentisid, et suure tõenäosusega sellest erisusest ei piisa, et tekitada huvi tulla Eesti registrisse. Jah, Eesti register saab ilmselt olema vähem bürokraatlik, paremini hallatav ja paremini digiteeritud – ma eeldan, et see nii saab olema. Aga kuna ettevõtja loeb ka raha, siis ikkagi ei olda tulemas.

Nüüd me nende sammudega suurendame tõenäosust, et laevu siia registrisse tuleb. Kas nii juhtub, seda näeme tulevikus. Nagu alati öeldakse: oleks me nii targad olnud juba siis, kui mingi sündmus juhtus. Aga ekspertide tunnetus ja otsuste tegijate tahe on selline, et siia peaks laevu tulema.

15:04 Aseesimees Enn Eesmaa

Peeter Ernits.

15:04 Peeter Ernits

Hea juhataja! Ettekandja! Jätkan eelmise küsimuse teemat. Kui sina ja IRL toona sellele eelnõule ja erakonnakaaslasele Tarmo Kõutsile vastu punnisite, oli meil veel kaks kaubalaeva Eesti lipu all. Praegu pole enam ühtegi. Nüüd oled sa meelt muutnud, oled positiivselt häälestatud. Aga see eelnõu puudutab praegu ainult kaubalaevu, mida meil enam ei ole. Samas toimub ka reisilaevade Eesti lipu alt vaikne äraminemine. Kas sinu meelest oleks tulnud võtta ka reisilaevad sellesse eelnõusse? Vahest me jääme jälle hiljaks, nii nagu toona, kui kaks kaubalaeva veel oli, aga me ütlesime ei. Nüüd lähevad reisilaevad vaikselt ära, aga me ei võtnud neid eelnõusse sisse.

15:05 Sven Sester

Aitäh! EKRE-ga on alati huvitav debateerida. Te viskate mingid asjad õhku ja kui faktikontrollid on need üle vaadanud, siis tuleb välja, et kõik need väited on valed olnud. Selles mõttes käib teiega imelik debateerimine. Üks kui teine väidab midagi tunnetuse põhjal. Ma pean silmas seda, mis te siin praegu ütlesite, et reisilaevad lähevad registrist ära. Vahest täpsustate, mis reisilaevad millal ära on läinud? Millele teie väide tugineb? Minul selliseid fakte praegu teada ei ole. Aga kui minna teie küsimuse juurde

ja jätta teie sissejuhatus kõrvale, siis, tõsilugu, praegu kontsentreerutakse konkreetset kaubalaevadele ja just nendele kaubalaevadele, mis sõidavad n-ö rahvusvahelistes vetes. Neid kaubalaevu, mis viivad kaupa meie riigi ühest sadamast teise, silmas ei peeta. Rahvusvahelistes vetes tegutsevad kaubalaevad on eelnõuga hõlmatud ja muide ka reisilaevad, mis sõidavad väljaspool Euroopa Majanduspiirkonna tsooni. Nii-öelda Euroopa tsoonis sõitvad reisilaevad ei ole siia lülitatud ja see on olnud poliitiline tahe.

15:06 Aseesimees Enn Eesmaa

Arto Aas.

15:06 Arto Aas

Aitäh! Äkki sa komisjoni esimehena pisut avad debatti, mis on käinud selle tulumaksu määra ümber. Valitsuses otsiti ju ka pikalt kompromissi ja meile väideti, et tol hetkel olid sektori esindajad ka ise päri, et kui see maksukoormus – tulumaks ja sotsmaks ühe töötaja kohta – jääb 300 euro kanti, siis on kõik hästi ja oleme konkurentsivõimelised. Sääraseid väiksemaid määrasid ja erandeid on ka teistes riikides. See suur pilt on oluline ja selles mõttes kõik on hästi. Nüüd sündis komisjonis teistsugune lahendus ja seda debatti sa oma ettekandes eriti ei avanud. Äkki siis mõne sõnaga valgustad ajaloo huvides?

15:07 Sven Sester

Aitäh! Mina muidugi saan kõige rohkem valgustada just komisjoni debatti. Ma valitsuse liige praegu ei ole ja mul on valitsuse debatti raske valgustada, sellest mul väga head ülevaadet ei ole. Nii palju, kui ma olen asjast aru saanud, ma ka Toomas Kivimäe küsimusele vastasin. Mul ei ole midagi salata. Ma ütlesin ausalt, et valitsuses arutati ka nullmäära ja lõpuks jõuti kompromissile: 750 eurot ja 20%. Sellega tuldi lõpuks Riigikogusse. Kes kuidas valitsuses argumenteeris – suure tõenäosusega hääletust ei olnud. Nagu te ise ka endise valitsuse liikmena mäletate, hääletusi seal üldiselt ei tehta, eks see lõpuks oli kompromiss.

Küll saan ma kommenteerida seda, mis meil komisjonis on toimunud. Komisjonis, nii nagu te ise mainisite, tundus, et huvigrupid võisid olla nõus sellise positsiooniga edasi minema. Eks te olete lugenud kõiki neid kirju, mis osapooled majanduskomisjonile on saatnud. Ja nendest kirjadest me näeme, et paraku see nii ei ole. Asi on selles mõttes huvitav, et kui me loeme neid kirju – neid on tegelikult palju – ja vaatame nende sisu, siis näeme, et väga paljude muudatusettepanekute kohta on vastandlikud arvamused. Näiteks on üks huvigrupp öelnud, et kapten peaks olema, ütleme, Eesti passiga, Eesti kodanik või vähemalt mingi protsent kaptenitest peaks seda olema. Teine huvigrupp on kardinaalselt selle vastu olnud. Niisuguseid näiteid on veel, et üks huvigrupp leiab ühte ja teine huvigrupp leiab teist.

Miks ma selle näite tõin? Aga seepärast, et selle 0% osas on kõik huvigrupid – on nad siis ametiühingute poole pealt või omanike poole pealt – ühte meelt. Kõik on ühte meelt! Ühel komisjoni koosolekul olid kõik laua taga ja me tõesti võtsime läbi absoluutselt viimase kui muudatusettepaneku, viimase kui kirja, mis meile oli saadetud. See oli pikk koosolek, kus kõik osapooled olid laua taga. Ja siis nenditi tegelikult selgelt, et küsimus on, mis on meie eesmärk. Meie eesmärki lahendus 750 eurot ja 20% paraku ei täidaks. See oli sõnum, mis laua tagant tuli. Me lihtsalt ei saavutaks oma eesmärki. Me võime ju sellega edasi minna, aga ärme pärast ütleme, et laevad Eesti lipu alla suure tõenäosusega ei tule või ei tule sellise tempoga, nagu me ootame. Need olid teemad, mis komisjonis arutusel olid ja mis kajastuvad ka istungi protokollis. Me protokollisime selle huvigruppidega kokkusaamise väga põhjalikult, see on, võiks öelda, peaaegu stenogramm. No otseselt stenogramm see ei ole, aga väga põhjalik ülevaade kõikidest kõlanud lausetest ja võetud positsioonidest, sh vastupositsioonidest on protokollis olemas.

15:10 Aseesimees Enn Eesmaa

Kristen Michal.

15:10 Kristen Michal

Aitäh, hea juhataja! Hea ettekandja! Me ju mõlemad mäletame, et see projekt hakkas liikuma umbes sellel ajal, kui üks meist oli rahandusminister, teine majandus- ja taristuminister. Seetõttu ma arvan, et meil mõlemal on küllalt hea meel, et see kuhugi jõudnud on, hoolimata sellest, et mingite detailide üle on debatid käinud. Kas sa selgitaksid kahte asja? Esiteks, ega me selle konkreetse seadusakti

vastuvõtmise ja jõustumisega ei saavuta kogu loodetud tulemust. Tegelikult on muutustelaine plaanitud umbes kolmes etapis. Ja teiseks, kas sul on tänaseks teada – me käsitlesime seda ka esimesel lugemisel ja ma küsisin seda siis ministri käest –, kas on täiendavalt rahastatud kogu selle tegevusega edasimineku? Varasem tegevus oli osaliselt EAS-ist rahastatud ja see on vist lõppenud. Minister lubas sellele vastuse otsida. Ma igaks juhuks küsin nüüd üle ja äkki siis sina palud sellele vastuse anda.

15:11 Sven Sester

Aitäh! Hakkan jälle kaugelt pihta nagu ikka. Kõigepealt, jaa, nii nagu küsimuse sissejuhatuses kõlas, kindlasti me kumbki Kristen Michaliga ei pea ajaloos tehtud häbenema. Ma mäletan, see oli aeg, kus me saime kokku ja palusime mõlemalt poolt tippametnikud juurde ja andsime neile poliitilises mõttes selge ülesande selle teemaga süvendatult edasi tegeleda. Tõesti, Veeteede Ameti peadirektor, maksuameti peadirektor ja asekanstlerid vastutavad poliitika kujundamise eest ja poliitikutele informatsiooni edastamise eest. Ma olen väga rahul, nagu teiegi nentisite, et see eelnõu, kaua tehtud ja kaunikene, on siin täna laual. Me oleme tõesti olukorras, kus võib toimuda reaalne muutus.

Me oleme täna väga palju peatunud maksumuudatustel, aga ma veel kord ütlen, et kui vaadata selle eelnõu eri osiseid, siis me teeme selles mõttes kindlasti ajalugu, et selle eelnõuga on võetud varasemast erinevad suunad. Ma veel kord rõhutan sedasama tonnaažitaset, mida kunagi varem pole olnud. Nüüd tekib reederitel see võimalus. Edasi, kaheks registriks jagunemine, mida varem pole olnud. Meil on ju üks register. Pluss võimalikud vabatahtlikud lepingud haigekassaga, rääkimata muidugi erimaksurežiimist. Väga mitu muudatust. Ma arvan, et see on kindlasti tähelepanuväärne hetk. Mis puudutab rahastamist, mille kohta sa küsisid – et kas Veeteede Ametil on juhuks, kui seadus jõustub, rahastus olemas –, siis me peame tõesti arvestama, et Veeteede Ametile tuleb täiesti uus kohustus. Saab olema ühtne kontaktpunkt, suhtlemaks ööpäev läbi nii eesti kui inglise keeles. Ametile antakse täiesti selged suunised. Kahjuks pean tunnistama, et ma jään vastuse võlgu. Komisjonis minu meelest seda informatsiooni eraldi ei puudutatud ja mul ei ole mõtet hakata siin mingeid numbreid välja pakkuma, kui mul seda informatsiooni ei ole. Aga me saame seda küsida. Ma kujutan ette, et riigieelarve menetluse ajal oli ehk raske suunata sinna täiendavat raha, aga võib-olla ka mitte. Peaks vaatama eelarvet. Aga ärme unustame, et seda seadust polnud vastu võetud, kui eelarvet menetleti. Aga kindlasti tuleb kulusid juurde peaaegajalikult Veeteede Ametile. Ja see raha tuleb leida. Imelik oleks, kui seadus on jõustunud, aga pole võimalik seda ellu viia, kuna ei saa vajalikku spetsialisti tööle võtta või vajalikke menetlustoiminguid teha. Kindlasti peavad ministrid sel juhul oma prioriteete ümber seadma. See on nüüd siis ka stenogrammi huvides maha öeldud.

15:15 Aseesimees Enn Eesmaa

Palun, Krista Aru!

15:15 Krista Aru

Aitäh, härra juhataja! Lugupeetud majanduskomisjoni esimees! Seaduseelnõus on märgitud väga erinevad jõustumise tähtajad. Kuidas on nendeni jõutud? Ja teiseks, kas nüüd, kui meil on tulemas kaks eraldi registrit, on ettevalmistused kahe registri rakendamiseks graafikus ja on see ettevalmistus tõesti sellisel tasemel, et võib kasutama hakata kahte registrit?

15:15 Sven Sester

Aitäh teile! Räägime siis nendest tähtaegadest. Jällegi, et oleks parem pilt, seletan kõigepealt, millisena see eelnõu tuli Riigikokku ja millisena ta potentsiaalselt siit väljub. Riigikokku tuli ta põhimõtteliselt mitme erineva rakendusajaga. Eeldati, et kõik see, mis ei olene riigiabi suunistest või riigiabi loast, võiks jõustada selle aasta 1. jaanuaril. See oli tegelikult, oleme ausad, juba siis, kui eelnõu valitsusest tuli, ebareaalne. Eelnõu ei oleks olnud võimalik nii lühikesel perioodil ära menetleda. Kõik see, mis on seotud riigiabi loaga, oleks pidanud jõustuma samamoodi 1. jaanuaril – tegemist on maksusid puudutava seadusega, mis peaks jõustuma 1. jaanuaril –, aga 1. jaanuaril 2020. Selline oli eelnõu, kui ta Riigikokku tuli.

Meie tegime muudatusi. Leppisime niimoodi kokku, et võtsime kuupäevad välja. Ma arvan, et see on korrektne. Me panime niimoodi kirja, et seadus jõustub pärast riigiabi loa saamist järgmise aasta 1. jaanuaril. Ma kasutasin praegu kõnekeelt, täpne formuleering on must valgel ka olemas. Aga kõnekeeles võiks öelda, et seadus jõustub riigiabi loale järgneva aasta 1. jaanuaril, aga seda väikese

klausliga. Klausel on selline, et kui riigiabi luba peaks tulema peale 1. oktoobrit ja kui sellega kaasneb see, et on vaja teha mingeid muudatusi, siis seadus jõustub ülejäärgmise aasta 1. jaanuaril. Oletame, et see protsess võtab Euroopas mingil põhjusel – ma küll ei näe seda põhjust, aga oletame, et see juhtub – aega terve aasta, et luba saabub meile selle aasta – ma praegu toon tõesti lihtsalt sellise näite – novembrikuus. Me oleme paika pannud, et seadus jõustuks järgmise aasta 1. jaanuaril. Aga oletame, et loaga kaasnevalt on meil vaja mingi muudatus teha. Kui ei ole vaja muudatusi, siis ei olegi mingit probleemi, aga kui on vaja muudatusi teha, siis me peame ikkagi jõudma selle ära menetleda. Meil aga on varuks vaid mõned tööpäevad aasta lõpuni. Selliseks puhuks on siis etteruttavalt olemas võimalus jõustada seadus ülejäärgmise aasta 1. jaanuaril.

Kõik see on üle vaadatud riigiabi loa spetsialistidega Rahandusministeeriumist, samuti majandusministeeriumi inimestega. Loomulikult on panuse andnud meie komisjoni töökad ametnikud, õigemini üks ametnik, kes sellega tegeleb ja on väga põhjalik olnud.

15:18 Aseesimees Enn Eesmaa

Urmas Kruuse.

15:18 Urmas Kruuse

Aitäh, austatud istungi juhataja! Auväärt ettekandja! Kui suur tõenäosus on, et seda riigiabiluba ei tule? Ja kas see tulumaksu nullmäär võiks survestada parlamenti ja valitsust selles mõttes, et ka teised sektorid hakkavad soovima teatud erisust? Kas te seda ohtu näete ja olete seda arutanud?

15:18 Sven Sester

Aitäh! Sa oled küll mulle lähedal, aga ma ei kuulnud hästi. Kas sa pidasid silmas, et äkki riigiabi luba ei tule või tuleb? Kumbapidi sa pidasid silmas? (Kruuse vastab saalist.) Jah, siis ma kuulsin õigesti, et mis saab, kui seda ei tule. Ma siiski ei saa aru, millel põhineb hinnang, et suure tõenäosusega riigiabi luba ei tule. Kõik spetsialistid pigem ütlevad, et riigiabi luba tuleb. See ei peaks väga palju aega võtma, kuna sama taotlevad praegu ka mitmed teised Euroopa Liidu riigid. Riigiabi loa spetsialistid arvavad, et ei tohiks tulla mingeid suuri probleeme. Nii te kardinaalselt vastupidine on nende arvamus. Ja mina tõesti tuginen riigiabi loa spetsialistide hinnangule. Nad arvavad, et pigem minnakse isegi eelteatise peale välja – mitte põhiteatise, vaid eelteatise peale – ja suuri probleeme ei tohiks tulla. Aga elu näitab muidugi, kas tuleb või ei tule.

Mis puudutab küsimuse teist poolt, kas võidakse veel taotleda ühe või teise erisuse tegemist, olenemata sellest, kas seekord seda võimaldatakse või mitte, siis alati on võimalik taotleda erisusi nii merendussektoris kui ka muudes sektorites. Näiteks kaugpüüdjad soovisid ka erisust, aga tuli välja, et seadusepügalatest lähtuvalt pole see võimalik. Võib-olla mingis muus sektoris soovitakse ka. Erisuste tegemisel, nagu ma juba nentisin, me peaksime lähtuma põhimõttest teha nii vähe kui võimalik ja teiselt poolt nii palju, kui on vajalik, et mingi hea mõte ellu viia.

Toon teile näiteks ühe erisuse, mida ma juba mainisin. See ei puuduta üldse merendust. Olen teiega varem pikalt ühes koalitsioonis olnud ja mäletan, et varem oli jutuks tööandja erisoodustus ehk tööandja võimalus maksta töötajale kinni tema tervisega seonduvaid kulusid. Jummel, ma arvan, et tervelt kaheksa aasta jooksul me ei suutnud seda ellu viia. Tegu on puhta erisusega, mis nüüdseks on ellu viidud. Eks neid suure tõenäosusega võib ka tulevikus tulla. Iga erisuse taotlemise puhul kindlasti tuleb analüüsida, kas sel on hea eesmärk ja kas erisuse võimaldamine täidab seda eesmärki selgelt.

15:21 Aseesimees Enn Eesmaa

Auväärt majanduskomisjoni esimees! Suur aitäh ettekande ja debati eest – sisulise debati eest, mis vormiliselt oli küll küsimuste ja vastuste voor! Rohkem küsimusi ei ole. Avan läbirääkimised. Kuna tegemist on teise lugemisega, siis on kõigil võimalus sõna võtta. Peeter Ernits, palun!

15:22 Peeter Ernits

Hea juhataja ja vähesed kolleegid, kes te veel saalis olete! Selle Riigikogu koosseisu ajal olen ma liiga tihti kogunud, et me oleme tõepoolest valitsuse kummitemplid. Eelnõu 722 on erand. See on eelnõu, mille puhul me oleme näidanud, et me siiski oleme Riigikogu ega kinnita pimesi valitsuse saadetud eelnõu sellisel kujul, nagu ta meie kätte tuleb.

Seda, et Eesti laevad peaks Eesti lipu alla tulema, on räägitud väga pikalt. Hea sõber admiral Tarmo Kõuts omal ajal Riigikogus olles võitles selle eest. Toona oli kaks kaubalaeva veel Eesti lipu all. Praegu pole enam ühtegi. Tarmo Kõuts jooksis piltlikult öeldes peaga vastu seina, seda ka oma erakonna sees. Nüüd on valitsus tulnud välja mitu aastat küpsetatud eelnõuga, et lõpuks toome kaubalaevad Eesti lipu alla. Aga kummaline oli see, et valitsus üritas hakata jalgratast leiutama, pakkudes välja 750 euro pealt 20%-lise tulumaksu, mitte nullmääraga tulumaksu, nii nagu on sätestanud kõik maailma riigid, kes on tahtnud saavutada, et laevad tuleksid nende lipu alla. Ühesõnaga, meie valitsus punnis vastu, pakkudes jalgratast, mida ei ole vaja leiutada.

Nüüd me jõuamegi selleni, et Riigikogu – ma pean praegu silmas majanduskomisjoni, kus ma töötan – ajas sektori üksmeelse toetuse ja seisukoha peale selja sirgu ja ütles: "Ei, valitsus, tuleb nulltulumaks kehtestada. Niimoodi on maailmas kombeks." Ja see on põhiline argument. Loomulikult, valitsus vahepeal isegi ähvardas, et võtab eelnõu tagasi, kui me temaga ei nõustu, aga majanduskomisjon – respekt majanduskomisjoni esimehe Sven Sesteri ees! – ütles, et ei, tuleb teha ümber nii, nagu laevandussektor soovib ja muu maailm on heaks kiitnud. Ametnikud jah ütlesid, et ei jõua eelnõu nii kiiresti ümber kirjutada, aga lõpuks tehti see ära. Jõuludeks ei jõutud, aga uue aasta alguses oli see laual. Ma ei taha pikalt rääkida ja ütlen vaid, et tegelikult on lõpuks saavutatud ilmselt töötav variant. Ja ma palun seda toetada!

Aga see on ainult üks osa temaatikast. See on abinõu, et Eesti kaubalaevad tuleksid tagasi Eesti lipu alla. Tegelikult on eelnõu ambitsioonid palju suuremad. Ja palju suurem eesmärk on see, et meie lipu alla tuleksid ka teised laevad, näiteks kreeklaste ja paljude teiste omad. Ambitsioon on, et sellega oleks võimalik teenida mitte 10 miljonit, 100 miljonit või 200 miljonit, vaid võib-olla veelgi rohkem raha. Jutt on tonnaažitasust ja registrite tasust. Ei maksa halada, miks me teeme meremeestele nende tulumaksu osas erandi. Tegelikult on tegemist globaalse äri ja Eesti võimaluste kasutamisega. Palun paar minutit juurde!

15:26 Aseesimees Enn Eesmaa

Palun, kolm minutit juurde!

15:26 Peeter Ernits

Põhiargument on see, et seesama meremeeste nullprotsendiline tulumaks meelitab Eesti lipu alla ka teisi laevu. Vastasel juhul on see lootusetu.

Kui tulla tagasi selle viimase küsimuse juurde, et on vaja riigiabi luba kurjalt hundilt Brüsselilt, siis eelnõu tegemise aastate jooksul ei tulnud selle peale, kuna erisusi polnud ette nähtud. Nagu kolleeg Sester ütles, et toona, kui admiral Kõuts oli siin saalis, ei olnud erandid ette nähtud. Tuleb lüüa ühe kirvega, ei mingeid erisusi. Ja Brüsseli poole ei maksa pöörduda. Siis midagi muud üle ei jäänud. Tegelikult võib arvata, et tänase päeva ja 12. veebruari vahel – siis peaks olema kolmas lugemine – asjaomane eelteade tuleb. Et oleks selline jokk-skeem, et saadame ära, siis võib eelnõu vastu võtta. Vaatame, mis pärast tuleb. Aga hea on see, et lõpuks ometi Riigikogu läheneb asjale, lähtudes Eesti huvidest, ja kui vaja, küsib luba eranditeks. Praegusel juhul on tegu riigiabi loaga. Me ei vaata alandlikult Brüsseli poole ega ütle, et me ei hakka midagi taotlema, erisusi ei tohi teha.

Eesti Konservatiivsele Rahvaerakonnale see meeldib. Erisusi on vaja oma rahva huvides – olgu regionaalseid, olgu terve Eesti huvides. Nii et selles mõttes mulle ja meile see eelnõu meeldib. Samas on siin ka palju sellist, mis meile ei meeldi. Ometi oleks tark ja mõistlik seda toetada. Tuletan siiski meelde, et reisilaevad on mängust väljas. Lugupeetud Sven Sester küsis, mis juttu ma räägin. Kallis Sven, loe laevajuhtide liidu raportit, kus nad kinnitavad, et Eesti reisilaevad lähevad Eesti lipu alt ära. Seal on see must valgel kirjas, see ei ole EKRE või minu fantaasia. Nii et pööra natuke tähelepanu, mis kirjas on! Aga lõppkokkuvõttes me ei ole vähemalt selle eelnõu menetlemisel olnud valitsuse kummitemplid ja selle üle on mul siiralt hea meel. Palun seda toetada! Aitäh!

15:29 Aseesimees Enn Eesmaa

Sven Sester. Kokku kaheksa minutit.

15:29 Sven Sester

Aitäh! Ma markeeriks veel kord ära mõned olulised punktid, millest ma küsimuste-vastuste voorus juba rääkisin, aga mida oleks mõistlik üle korrata. Ja räägin ka mõnest punktist, mida ma ei markeerinud –

soovin, et oleks arusaadav, mida me oleme tegemas, miks see eelnõu on ajalooline ja millise muudatuse me esile kutsume. Praegu on siis olukord selline, et Eestis sisuliselt ei ole kaubalaevu. Me ütleme, et nende arv on meil ümmargune null. Veeteede Ametil on vist andmed, et üks või kaks kaubalaeva meil on, aga need kuuluvad riigile. Sisuliselt me võime ikkagi rääkida sellest, et meil kaubalaevu ei ole.

Ja nüüd on küsimus, mida me peame tegema, ja kas see, mida me teeme, aitab kaasa sellele, et kaubalaevad tuleksid lipu alla. Ja veel: milleks seda üldse vaja on? Meil oli komisjonis ka sellest juttu, kas me teeme neid muudatusi Eesti riigi hüvanguks või me teeme neid muudatusi ühe või teise huvigrupi hüvanguks. Ma arvan, et seda võiks siin ka käsitleda. Huvigrupid nentisid komisjoni koosolekul, et nemad saavad hakkama. On riike küll, kus on tulumaks 0% juba praegu, ja nad ongi nende riikide registrites. Nemad saavad hakkama, neil ei ole probleeme. Probleem on Eesti riigil. Ja see probleem on, et meil ei ole ühtegi kaubalaeva. Meil on probleem, mitte reederitel! Ma arvan, et kui me sellest lähtume, siis me saame aru, miks me peame neid muudatusi esile kutsuma. Meil on probleem. Me tahame, et meil oleks kaubalaevad. Me tahame, et mereriik oleks oma nime vääriline – et me oleksime mereriik, kus on oma laevad.

Kui me enda jaoks selle mõttemaailma paika paneme, siis saame tunduvalt kergema südamega muudatusi ette võtta. Nagu eelkõneleja just ütles, me tahame teha muudatusi, mis tugevdavad meie positsiooni riigina. Positsiooni just selles kontekstis, et meie registrisse võiks tulla rohkem reedereid ja ka laevu, mis, nagu ma komisjoni ettekannet tehes ütlesin, ei pruugi mitte kunagi Eesti sadamasse tulla. Näiteks võib tuua suured ookeanidel sõitvad konteinerilaevad. Meie jaoks on oluline aru saada, et just selle sihiga me praegu neid muudatusi teeme. Me alati kinnitame, et tahame teha muudatusi ettevõtjate huvides. Jaa, loomulikult me teeme muudatusi ettevõtjate huvides, et nad tuleksid siia. Aga me teeme neid muudatusi ka oma Eesti riigi huvides. Ettevõtjatel on praegu soovitud võimalused olemas, kui nende laevad sõidavad muude riikide lippude all. Me tahame, et nad tuleksid siia. Võib muidugi küsida, et kui meil on 0%-line tulumaks meremeestele ja teistes riikides ka, siis miks peaks laevad meie lipu alla tulema. Mitmes riigis on null, miks peaks laevad hakkama lippu vahetama? Veeteede Ameti inimesed nentisid, et lisaks meremeeste tulumaksule tuleb arvestada ka igasuguseid muid tasusid. Oma rolli mängivad teenuste lihtsus ja kiirus. Globaalne merendusäri on läinud nii pingeliseks, et laevaomanikud kaaluvad teatud tingimustel isegi vaid sadade eurode võitmisel registri muutmist. Eriti kui arvestada, et laev ei pea mitte kunagi konkreetset meie sadamasse kohale sõitma. Paljus käib registri pidamine digitaalselt ja see peaks meile edu tähendama. Meil on tunduvalt lihtsamad registri pidamise võimalused, meie teadmised digimaailmas on head, meil on loodud e-residentide süsteem. Kui te vaatate seaduseelnõu, siis näete, et see lingib ennast ka e-residentidega. Need peaksid olema meie eelised, mis ühel hetkel ilmne hakkavad. Kui me tulumaksu 0% peale viime, siis me võtame endalt koorma õlgade pealt maha, meie eelised aga jäävad. Ma arvan, et see on kindlasti oluline. Ja nagu ma ka enne küsimustele vastates ütlesin, väga palju uusi nüansse tuleb juurde. Laeva tonnažitasu kindlasti on selline uus nüanss, mille me peaksime siin ära markeerima. Üldse, see on Eestis selgelt uudne tulumaksu erirežiim. Kunagi varem pole olnud võimalust, et laevaomanik saab valida harjumuspärase tulumaksu maksmise asemel erirežiimi, et hakata maksma tasu laeva tonnaži pealt. Ja kui ta seda teeb, siis pole üldse mingit tähtsust, kui palju ta tegelikult tulu teenib. Niisugust asja pole kunagi varem Eestis olnud, mujal maailmas on see tavaline. Selles mõttes me oleme astumas samme, mida enne pole astunud.

Sotsiaalmaksust me täna rääkisime vähem, aga ka sotsiaalmaksus tuleb mitmeid muudatusi. Põhimõtteliselt hakkab meremeeste jaoks kehtima uus sotsiaalmaksu erikord. Loobutakse sundravikindlustuse põhimõttest ja antakse ravikindlustuse seadusega Eesti meremeestele võimalus haigekassaga vabatahtlikke lepinguid sõlmida. Jällegi täiesti uudne olukord. Võtan nüüd selle kõik omalt poolt kokku, olles siin puldis ühtlasi ka Isamaa fraktsiooni esindaja. Meie erakond toetab seda eelnõu kindlalt, kui ta ühel hetkel kolmandale lugemisele jõuab. Tore on nentida, et me jõuame olukorrani, kus me saame laevaomanikele öelda, et tulge Eesti lipu alla, siin on teil maksunduslikult samad võimalused, mis mõnes teises riigis, aga me suudame teile pakkuda paremat asjaajamist, kiiremat, lihtsamat ja mugavamalt teenust. Loodan, et see võimalus meil saab olema. Aitäh teile!

15:36 Aseesimees Enn Eesmaa

Tarmo Kruusimäe.

15:36 Tarmo Kruusimäe

Hea aseesimees! Head töökaaslased! Ka mina toetan seda eelnõu nii või teisiti. Olenemata sellest, mis seal juhtub – ikkagi toetan, sest see on vajalik eelnõu. Ma olen lihtsameelne inimene. Alati, kui räägitakse suurtest eesmärkidest, siis ma kohe usun, et need ongi olulised asjad. Me oleme majanduskomisjonis üsnagi teadlikud, mis liiki ettevõtlust meil arendatakse ja edendatakse. Ja tulevikuks on meil ju plaanid ja ambitsioonid päris suured, sest me teame, et Eesti on väga nutikas riik, e-riik. Miks näiteks mitte pakkuda kunagi tervele maailmale mehitamata kaubalaevade teenust? Kui meil juba lasteaedades toimub lastele nutiõpe, siis varsti saavad meie noored juba alustada enda esimese lihtsa ettevõttekonto alusel, ütleme, mehitamata kaubalaevade edasi-tagasi liikumist. Kuid selleks on vaja luua soodus pind.

Mina usun kohe päriselt, et me peaksime kaldasektorit suurendama. Ja ma tegingi ühe sellise muudatusettepaneku, mis kannab numbrit 18. See tuleb täna siin hääletamisele ja ma palun teil seda toetada. See käsitleb rahvusvahelistele standarditele vastavat meremeeste koolitust, mida viiakse läbi mitte ainult kaubalaevade, vaid ka reisilaevade personalile. Me viitasime ettepanekut tehes Leedule, aga juhtus nii, et ministeeriumi ametnikud küsisid asja kohta hoopis Lätist. Noh, ametnikud ei tea, et Leedu ja Läti on tegelikult kaks eri riiki, nad vaid asuvad üsna lähestikku. Komisjonis vastati meile, et jutt on selge, muid väiteid ei ole. Uurisin ja pärisin järele – tuleb välja, et ei ole nii. On ikkagi niimoodi, et Leedus on need teenused maksustatud 0%-lise käbemaksuga ja Lätis samuti. Siis saime vastuse, et ilmselgelt lätlased kas annavad meile valeinformatsiooni või siis on nende regulatsioon eurodirektiiviga vastuolus. Teate, kui mitu korda ma olen kuulanud erinevaid vastuseid! Ametniku vastu ei tea ju argumenteerida, sest et ma ei ole sellel alal nii pädev. Ma ei tööta ju sektoris, kus ma puutuksin kokku sellekohase seadusandlusega. Aga on fakt, et tegu on koolitusteenusega. Välja käidud argument, et kuna koolitust viib läbi osaühing, siis nad võivad hinda tõsta, et see nn kaotatud käibemaksuosa tagasi saada, tundub ikka päris huvitav mõte. Kui sa sooviksid olla Läänemere regioonis konkurentsivõimeline ja tahaksid hindu allapoole viia, siis nagu käsitatakse seda selliselt, et sa oled osaühing ja võid hindu nii kõrgele tõsta. See tuleks kõne alla ainult siis, kui me suudaksime ära keelata Läänemere regioonis kõikidel teistel riikidel mereohutusalaseid koolitusi läbi viia. Sel juhul oleks selline vastus nagu pädev. Aga ma räägin ka seda, et kui me tulevikus osutaksime võib-olla neid mehitamata kaubalaevade teenuseid, siis kui ükskõik milliseid teenuseid sinna pakkuda, siis oleks see minu meelest üks selline lihtsam samm. Mina ei ole seda meelt, et meie töövõtjad tulevad tööandjale selgeks tegema, kuidas asjad tegelikult peaksid käima. Ma arvan, et meie võime olla innovaatilised ja tulevikku vaadata – ma ei pea silmas mitte pikka või lühikest plaani, vaid lihtsalt tulevikku vaatamist –, et kogu see, vabandust väljenduse eest, *know-how* tuleks Eestisse. Eesti oli mereriik, Eesti on mereriik, Eesti jääb mereriigiks. Siit saavad kõik soovijad eri keeltes kõige paremad teadmised ja oskused, selleks et turvaliselt merd sõita. Ja me toome selle raha Eestisse.

Seega palun toetada nii eelnõu kui ka 18. muudatusettepanekut. Ma ei tea, kuidas neid siin nüüd ette lugema hakatakse, aga eks ma siis annan märku, et palun seda ettepanekut hääletada. Suur tänu juba ette toetuse eest!

15:41 Aseesimees Enn Eesmaa

Kõik muudatusettepanekud vaatame ükshaaval läbi. Arto Aas, palun! Kokku kaheksa minutit.

15:41 Arto Aas

Aitäh! Head kolleegid! Nagu enne öeldud, on see protsess kulgenud iseenesest õiges suunas. Eelnõu on positiivne ja pikk samm edasi. Küll aga on opositsioonil moraalne kohus teatud küsimusi esitada ja seda me oleme komisjonis ka teinud. Ei midagi isiklikku, lihtsalt suurema selguse ja debati huvides. Toon mõned kohad välja, mis on meile küsimusi tekitanud.

Alustan lihtsamast: protsess ise. Seda keerulist seadust keerulises valdkonnas on mitu aastat tehtud ja muidugi on arusaadav, et see jõudis siia suhteliselt lõppfaasis enne valimisi, mis tekitab omad pinged. Ja kahjuks oli nii, et teiseks lugemiseks toodi meile lauale ligi sada uut muudatusettepanekut, pluss see, et me muudame tulumaksurežiimi, mis oluliselt mõjutab eelnõu mõjude analüüsi. Seletuskirjas on mitmel leheküljel arvestatud sellega, et tulumaksu baas on 750 eurot, nüüd me seda Riigikogus kiirkorras muutsime ja see võib tulevikus probleeme tekitada.

Ma ei ole nii optimistlik või nii enesekindel kui Sven Sester, kes usub, et me selle riigiabi loa kindlasti

saame. Esiteks me teeme suhteliselt pretsedenditu sammu, et võtame seaduse enne vastu, kui riigiabi luba tuleb. Meenutan, et taastuvenergia tasude puhul me ootasime seda luba mitu aastat ja vaidlesime Euroopa Komisjoniga, kuidas ja kas üldse võib riigiabi anda. Nüüd me teeme midagi pretsedenditult, olles üsna kiireloomuliselt eelnõu sisu muutnud. Võib tekkida probleeme ja see tähendab, et õiguskindlus ja õigusselgus kannatab. Laevaomanikel tekivad ehk õigustatud ootused, mis ei pruugi täituda. Aga see selleks.

Peatun nüüd pikemalt põhiküsimusel, mis komisjonis arutlusel oli: kas nullmääraga tulumaks meremeestele ja teistele laevapere liikmetele on hea ja õige lahendus. Iseenesest täiesti loogiline, et sektor seda soovib – kes ei sooviks? Kindlasti sooviks nullprotsendilist tulumaksu kõik siin saalis viibijad, samuti kõik, kes Eestis rahvusvahelisel turul konkureerivad: finantssektor, tehnoloogiasektor, piloodid, IT-spetsialistid. Muidugi neilegi see meeldiks ja muidugi aitaks see Eestisse meelitada mingeid töökohti. Kindlasti saaks ka kõik need teised inimesed öelda, et see toob kaasa täiendavaid teenuseid ja uusi töökohti. Argumendid oleksid kindlasti sarnased ja sellepärast ongi selliste erandite tegemine konkreetsete sektorite jaoks nii tehniliselt, juriidiliselt kui ka õigluse seisukohalt hästi vaieldavad. Reformierakond ei ole kunagi niisuguseid erandeid armastanud. Ja me oleme üles ehitanud maailma ühe kõige konkurentsivõimelisema maksusüsteemi. Sellekohaseid uuringuid ja hinnanguid on olnud palju-palju. Nii et meie skeptilisus ja erandi kohta esitatud küsimused on väga loogilised, õigustatud. Tuletan meelde inimestele, kes majanduskomisjoni liikmed ei ole, et uue korra järgi meremehed ei maksa tulumaksu, ei maksa ravikindlustust ja maksavad sotsiaalmaksu, seda pensionikindlustust ainult summas 150 eurot kuus. Vahet pole, kui palju nad teenivad. Maksubaas on 750 eurot. Keskmine palk sektoris on 3000 eurot, kaptenitel väidetavalt umbes 6000 eurot. Üks inimene lehes kirjutas, et teab isegi Eesti kapteneid, kelle palk on 15 000 ja 18 000 eurot kuus. Tõenäoliselt neid väga palju ei ole, aga igal juhul on nad Eesti kontekstis suhteliselt kõrge palgaga inimesed ja nende maksukoormus nii tulumaksu kui sotsiaalmaksu osas saab olema väga väike. Mis globaalses konkurentsivõimelisuses tõenäoliselt justkui ongi norm. Olen aru saanud, et merendussektoris on tööjõumaksude maksamine justkui mingi anomaalia või tabu, aga riigi seisukohalt või üksikisiku tasandil on see äärmiselt imelik. Ja need inimesed elavad tõenäoliselt vähemalt kolm kuud või pool aastat Eestis ja nad kasutavad kõiki avalikke teenuseid. Nad tahavad, et nende kodu kaitseks politsei, et teed oleks siledad, et tänavavalgustus põleks, et nende lapsed saaks koolis käia. Tõenäoliselt solidaarsetest fondidest makstakse kinni nende vanemate tervisekindlustus, nende laste ravimine, rääkimata pensionimaksetest jne. Sellised küsimused tekivad. Kuidas me tõstame majandusest välja ühe sektori, kes on vabastatud maksudest, aga riigi kohustused ju kuhugi ei kao? Riik ei muutu selle peale õhemaks.

Jah, muidugi, teine pool jälle ütleb, et ega me ka praegu sealt sektorist makse ei saa. See on tõsi. Väga palju tõesti ei saa, paar miljonit vist saame. Vaatame, kas see summa hakkab kasvama või vähenema. Muidugi ei vasta tõele see väide, et enamikus riikides on see tulumaks null. Ei ole tegelikult! Meile on sellekohaseid tabeleid saadetud. Päris null on see ikka väga üksikutes riikides. On mingid väiksemad tasud, on mahaarvamised, on tasud miinimumi pealt jne. Ja on riike, kus makstakse täie rauaga, ja ka nende lipu all sõidavad laevad. Nii et see kuvand, mis meile siin loodi, et ellujäämiseks on ainus võimalus kehtestada tulumaksu määraks null, ei ole päris õige.

Jah, võib-olla see muudatus tõesti oleks omamoodi silmapaistev ja atraktiivne, aga uskuge mind, on riike, kes käituvad teistmoodi. Ma ei küsinud juhuslikult registritasude kohta. Vaatasin, et see on üks osa kogu paketist. Seletuskirjaski on üks näide mingi laeva kohta, et Eestis oleks registritasu 25 000 eurot aastas, Madeiras 9200 eurot aastas. Küllap on mängus küll ja küll nüansse, mida laevaomanikud arvestavad, ja ongi nii, et sa võid sõita ühe lipu all, töötajad on sul teises juriidilises kehas, maksavad makse hoopis teise kohta ja käib selline noppimine.

Nii et selle üle me tegelikult vaidlesime. Me saame aru, et globaalne konkurents on tihe. Niisuguste mugavuslipuriikidega võideldakse tegelikult. Need on riigid, kus me ise elada ei tahaks, noh, Libeeria näiteks. Aga suured laevafirmad on ennast sinna registreerinud, maksud on väikesed, konkureerida tuleb. Aga üksikisiku tasandilt, riiklikult lähenedes on selline maksuerand väga pretsedenditu. Tallink kindlasti ka tahab seda erandit. Tal on reisilaevad kaugematel meredel ja kaubalaevad Euroopa Liidu piires, aga kindlasti tulevad teised ka küsima seda erandit ja siis needsamad õiglustunde, eetika ja loogika küsimused on kohe laual. Ma lihtsalt ennustan praegu seda. Need küsimused on tõenäoliselt siin laual juba poole aasta pärast, kui mitte varem. Aitäh!

Peeter Ernits, palun! Kolleegid kinnitavad seda, mida ka mina panin tähele, et sa korra juba käisid puldis, aga nüüd sul on hoopis teine asi. Sa nüüd võtad sõna fraktsiooni nimel, enne võtsid enda nimel. Palun!

15:50 Peeter Ernits

Jah! Teine lugemine seda võimaldab, vanemad kolleegid teavad paremini. Ma ei oleks sõna võtnud, aga kolleeg Arto Aasa jutuga peale arvasin, et peaks veel kord pulti tulema. Jutt on riigiabi loast ja erisustest, millest ma oma kõnes rääkisin ja mida hea kolleeg Sven Sester majanduskomisjoni esimehena ka selgitas. Kui admiral Kõuts Riigikogu liikmena seda asja ajas ja kui kaks kaubalaeva veel oli Eesti lipu all, siis ei olnud kombeks, ei olnud viisakas erandeid teha ja tänu sellele saadeti Sven Sesteri toonase erakonnakaaslase initsiatiiv ja eelnõu prügikasti. Nagu ma ütlesin, nüüdseks on kõik kaubalaevad Eesti lipu alt minema läinud ja lähevad vaikselt ka reisilaevad. Kordasin seda uuesti!

Kui nüüd kolleeg Arto Aas tuli selle jutuga, et erandeid ei ole vaja teha ja mine tea, kas tulebki riigiabi luba, jne, siis see on tegelikult sellesama dogmaatilise lähenemise ilmekas näide. Sven Sester Isamaa esindajana on nüüdseks meelt muutnud, on aru saanud, et erandeid võib taotleda, kui on mängus Eesti huvid. Praegusel hetkel on see huvi Eesti lipu alla tulevad laevad. Aga nagu ma näen, osa häid reformierakondlastest kolleegide hoiab dogmaatilist seisukohta, et ei mingeid erandeid, küürutame Brüsseli ees ja riigiabi luba ei maksa küsida, ei tohigi küsida, mine tea, kas annavadki ja kui palju aastaid kulub. Aga minu ja Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna meelest me tegelikult oleme ju siin, et Eesti huvide eest seista ja teha seda Eesti kui mereriigi staatuse säilitamise ja ülesehitamise huvides. Ja sellest me praegu ei räägi, aga vaja oleks ka regionaalseid maksuerisusi. Kui selle jaoks tuleb küsida Brüsselilt luba, siis peamegi seda tegema.

Mul on väga hea meel, et Isamaa on meelt muutnud, et tõepoolest, tahame sinimustvalget, tahame, et see lehviks meie kaubalaevadel, siis tulebki nii teha, nagu mujal seda tehakse, ja kui vaja, küsida siis seda maksuerisust, n-ö riigiabi luba, olgu ta siis eelteatena, praegusel juhul eelteatena või ka mitte eelteatena. Nii tulebki tegutseda. Ja mina küll tahaks, et Eesti lipp lehviks rohkematel kaubalaevadel. Neid praegu ei olegi. Ja lehviks ka, miks mitte, Kreeka laevadel ja paljudel teistel laevadel, kes võiksid tulla tänu uuele registrisüsteemile ja tonnaažitasule meie eelarvesse raha tooma. Nagu kolleeg Sester mainis, aastal 2060 võiks see tuua ligi 2 miljardit maksutulud. Võib-olla see on tõesti utopiline praegusel hetkel, aga need mõned kaptenid – tunnen minagi paljusid – teenivad müstilisi palkasid ja me nutame siin, valame krokodillipisaraid, et me teeme neile erisusi. Mängus on Eesti huvid: kas Eesti on mereriik või ei ole. Nii lihtne see ongi. Nii et palun toetage seda. Aitäh!

15:54 Aseesimees Enn Eesmaa

Arto Aas kohapealt, palun!

15:54 Arto Aas

Aitäh! Kuna minu nime mainiti, siis ma tahan märkida, et ma tõepoolest arvan, et Euroopa Liitu kuuluvana peaksime liidu reegleid järgima. Tõenäoliselt need ongi nii Eesti riigi, Eesti ettevõtjate kui Eesti inimeste huvides. Ma saan aru, et EKRE ei taha, et Eesti kuulub Euroopa Liitu. Ka see on arusaadav positsioon, aga ma ei ole mingi dogmaatik. Mulle lihtsalt meeldib mängida nende reeglite järgi, mis on kokku lepitud.

15:55 Aseesimees Enn Eesmaa

Jürgen Ligi.

15:55 Jürgen Ligi

Austatud juhataja! Austatud kolleegid! Ma olen kõigega nõus, mida rääkis siin Arto, aga natuke täiendaks. Esiteks, ma tunnen sügavat tülgastust selle pärast, mis siin selle seaduse ümber on sündinud ja mida täna ka siin puldis on väljendatud. Sellist protsessi ja sellist tühja loba ei tohiks üks parlament endale lubada. Peetri kaks sõnavahutust ei andnud ju mitte midagi muud kui mõne EKRE loosungi, et jutt on Eesti huvidest. Sellega saab ju kõik diskussioonid lõpetada, kui viitad Eesti huvile. Ütlen, et see on Eesti huvi, ja kõik on tehtud.

Mina näen igal hommikul aknast, et Eesti on mereriik, et siin käivad laevad. Tunnen ka ise laevnikke ja näen, et neil on tööd. Aga kui mõelda Eesti huvile, siis see huvi võiks olla kasutada oma loomulikke

eeliseid. Sadamakohad on, meremehed on olemas. See, et laevad on läinud teise riigi lipu alla, on küll kahetsusväärne, aga seda maailmas juhtub. Mugavuslipundus on midagi, mida me oleme alati põlanud. Me ei taha endale selliseid riske – ei finantssektoris ega äris üldiselt – ja oleme pääsenud hädast. Ja me ka ei jookse võidu Panama ja Küprosega, sest laevandusega ja lippudega on seotud ka omad riskid, mida ma kahjuks oma perekonna nahalgi olen tundnud. Aga riiklikult, jah, Eesti lipp laeval ei ole tingimata unistus, mille täitumise nimel me peame maksma ükskõik kui palju.

Kui Sven Sesterist Eesti rahandus vabanes, siis ma lootsin, et ta enam raha juurde ei pääse. Aga näed, pääses. Majanduskomisjon hakkab meil kujundama maksusüsteemi – täiesti sõltumatult rahanduskomisjonist, täiesti sõltumatult Rahandusministeeriumist. Seal hoitakse pead kinni, oiatakse, mis asi jälle toimub. Aga tema on küüned taha saanud ja käib ringi. Temal piisab enesega rahulolust ja veel millestki, millest me vist avalikult ei saa rääkida.

Kogu selle protsessi puhul on olnud hästi tülgastav see, et räägitakse süüdimatult sektorist, sektoriga kooskõlastusest. Mitte mingeid filtreid enam ei ole! Parlamendile ei ole partner mitte minister, vaid Veeteede Amet. Üks amet esindab nüüd tervet valitsust. Seaduseelnõu esitab valitsus, aga siis ilmub kuskilt Veeteede Amet, kellel on hoopis teised mõtted, ja Sven Sesteri abil saab need kõik seadusse kirjutada. No see on jabur! Mitu aastat tehtud seaduseelnõul on sada muudatusettepanekut, mis pööravad kõik pahupidi ja puudutavad ka rahandust, mis ei ole kindlasti majanduskomisjoni valdkond. Selle kõige käigus on tehtud asju, mis minu arust on saatuslikud vead. Kõigepealt see läbipõimimine grupi huvidega ja lisaks korruptiivne maik, mis selle asja juures on.

Mis maksudesse puutub, siis lendavad täiesti suvalised numbrid selle kohta, kuidas laevad hakkavad meie sadamatesse tulema tänu sellele seadusele ja kuidas see mitte midagi ei maksa, toob ainult raha sisse. Mõni ütleb, et laekub miljardeid ja selle hind eelarveliselt on ainult 1 miljon. Tegelikult on siiski nii, et kui need meremehed tõepoolest saavad meie maksuresidentideks, siis nende tulumaksu, mis eelnõus on nulliks kirjutatud, peab riik kinni maksma omavalitsustele ja nii tuleb määratu lisakoormus riigieelarvele. Sissetuleku suurust me ei tea, see on kõik hüpotees. See, et me suudame Küprost üle mängida, on puhas hüpotees. Aga väide, et kõik normaalsed või üldse kõik riigid on kehtestanud nullmääraga tulumaksu, on lihtsalt vale.

Palun lisaiega!

15:59 Aseesimees Enn Eesmaa

Palun, kolm minutit juurde!

15:59 Jürgen Ligi

Kui tegime päringu Rahandusministeeriumile, saime vastuseks, et selliseid riike on üks ja see on Küpros. Ja küsimus ei ole selles, kas üks või teine erakond on ajaloo jooksul erandeid välistanud või mitte. Erandi taotluse korral me ju räägimegi, milline see erand on, mis on analoogid, millised on võimalused, et sellest kasu on. Nii et ärme stigmatiseerime seda, kas erand või mitteerand. See on teistmoodi sektor tõepoolest. Sellega seoses võib igasugu asju arutada ja mingisuguse lahendusega tuli valitsus välja, aga nüüd huvigrupp kirjutab seda eelnõu lihtsalt ümber ja valitsusel ei ole enam mingit seisukohta. Nii ei tehta seadusi! Ja ometi tuleb Peeter Ernits kaks korda järjest pulti ja peab kõnet ei millestki. Tema teab täpselt, kuidas kogu maailmas lood on! Niimoodi ei tehta seadusi, Peeter Ernitsa tarkuse järgi.

Mida ma ekstra tahan veel öelda, ja mitte ainult eksrahandusministrina, on see, et jutt pole mitte ainult maksudest ja eelarvest, vaid ka riigiabist. Eesti huvi oli ju ka Estonian Airi püsti hoida. Siis räägiti samasugust loba, et riigiabi luba tuleb igal juhul. Me korduvalt arutasime seda valitsuses ja mina järjest hoiatasin valitsust, et riigiabi luba on hädavajalik, aga paraku see on ebatõenäoline. Ma korduvalt rääkisin, et enne ei saa midagi teha. Loomulikult ei olnud mul endal plaani Estonian Airi päästmiseks, see polnud minu töögi, aga tolle äriplaani kohta ma esitasin oma kriitika. Praegu on riigiabi koha pealt analoogia: ilma riigiabi loata võtate seaduse vastu, kehtestate maksud. Mis edasi saab? Hakkate taotlema, aga teile öeldakse "ei" – kas ikka on tegu väga elegantse lahenduskäiguga? Ma saan aru, et siin on mingi säte seadusse kirjutatud, aga põhimõtteliselt peaks ikkagi sellised asjad enne ära klaarima, kas kogu see plaan on üldse realistlik või me lihtsalt vahutame siin enne valimisi ja ostame huvigruppe ükshaaval ära. See ei ole ainus seadus, millega tehakse ülepeakaela enne valimisi mingi meeletu järeleandmine, mille puhul valitsus ei ole tegelikult analüüsi esitanud, ekspertidega pole räägitud, aga huvilistega küll.

Nii et väga kahju! Mina selle seaduseelnõu poolt ei saa hääletada, kui see tulumaksuparagrahv sisse

jääb. Eks me siis vaatame, mis see pikaajaline tulemus on. Tegelikult võiks kohe alguses öelda, et juhuks, kui need laevad tulema ei hakka, me kirjutame seadusse sisse, et siis me taastame meremeeste tulumaksu ja nende laste koolitused ja ravid ei hakka olema kaetud teiste meeste ja naiste maksudega, vaid nende endi maksudega. Aitäh!

16:02 Aseesimees Enn Eesmaa

Peeter Ernits, repliik kohapealt.

16:02 Peeter Ernits

Aitäh! Minu nime nimetati siin lausa kolm või neli korda. Mina ei ütle Jürgeni kohta seda, et tema jutt on tülgastav, aga ma olen vestelnud paljude n-ö sektoriinimestega ja ka nooremate tulevaste kaptenitega. Ja muuseas, ma rääkisin ka Jaanus Rahumäega, kes on teatavasti Jürgeni parteikaaslane, ja ma juba ootasin, millal dogmaatiline Jürgen välja tuleb Arto Aasale lisaks. Nii et Jürgeni jutt ei ole tülgastav. Ja kui sa stigmatiseerid, et mina ja EKRE ajame mingit jama, siis räägi kõigepealt oma erakonnakaaslastega ja mitte ainult, sektoriinimestega samuti. Selle dogmatismi ajaga on tegelikult kõik kaubalaevad Eesti lipu alt minema läinud. Ja kui samasugune dogmaatika ähvardab jätkuda – noh, mina küll seda ei taha.

16:03 Aseesimees Enn Eesmaa

Jürgen Ligi, sama õigus, palun!

16:03 Jürgen Ligi

Jah, minu nime nimetati. Ma juhin tähelepanu, et eelkõneleja ei kuulunud, mida ma räägin. Ma just nimelt taunisin igasuguse filtrita huvigruppide sektorite kummardamist ja loosungite hõikamist. Ta aga tegi seda edasi. Teiseks ta arvas, et kui mis tahes huvigrupi esindaja kuulub minu parteisse, siis ka mina kuulun huvigruppi. Ei, ma ei kuulu kõnealusesse huvigruppi. Ma kuulun huvigruppi "Eesti Vabariik" ja esindan seda. Ma soovitan EKRE-l ka seda esindada ja tegelikult lahendada ka küsimus, kas siis võõrtöötajad on teretulnud. Eks seda nullmääraga tulumaksu hakatakse ära kasutama, hakatakse siia registreeruma ja küllap ka meie teenuseid siin kasutama ja oma perekondi siia tooma. Aitäh!

16:04 Aseesimees Enn Eesmaa

Erki Savisaar. Palun, kaheksa minutit kokku!

16:05 Erki Savisaar

Austatud juhataja! Lugupeetud kolleegid! Eesti on Läänemere ääres asudes juba ajalooliselt mereriik. Viikingite ajal domineerisid eestlaste laevad Läänemerel, keskajal kuulus neli Eesti linna Hansa Liitu ning enne teist maailmasõda oli Eesti Vabariigi laevastiku kogumahutavus suhtena rahvaarvu seitsmendal kohal kogu maailmas. Eesti mererannik on koos saartega 3800 kilomeetrit pikk. Meil on üle 2000 saare ning Eesti 1,3 miljonist elanikust on enam kui 10 000 tegevmeremehed. Kahjuks oleme praegu olukorras, kus me oleme Läänemerel juhtivas positsioonis reisilaevade osas, kuid Eesti lipu all ei sõida ühtegi suuremat kaubalaeva. Viimane kaubalaev lahkus Eesti lipu alt 2014. aastal. Veel 1990. aastate alguses sõitis Eesti lipu all pea sada kaubalaeva ning ka praegu on Eestil rohkem kui 10 000 väga hea haridusega ja kogunud meremeest. Laevandussektoril on suur potentsiaal olla Eesti riigi majanduse üheks kasvumootoriks ja seda nii sektori ettevõtete olemasolu, meremeeste heal tasemel hariduse, ettevõtluskeskkonna, avaliku halduse kui ka IKT-sektori taseme poolest. Kogu Euroopa laevandust hõlmanud uuringu kohaselt tekitab üks töökoht laevas juurde 3,8 töökohta kaldal. 2000. aastate alguses tõstatas sektor probleemi, et Eestis valitsevad laevandussektori arenguks ebasoodsad tingimused ja isegi olemasolevat taset on raske hoida. Riiklikul tasemel ei ole senimaani suudetud liputemaatikat arutada ja seadusandlikult lahendada. 2013. aastal esitas Veeteede Amet ettepaneku Eesti laevanduse konkurentsivõime tugevdamiseks. Vastavalt ettepanekule tuleb laevanduse arendamise esimeses etapis keskenduda laevade toomisele Eesti lipu alla, millega luuakse Eestile mereriigi maine, ning teises etapis kasutada loodud mainet välismaiste laevandusettevõtete Eestisse meelitamiseks. Analüüsi laevade arvu kasvust tulenevaid riske ning toodi välja Eesti lipu eelised. 2014. aastal kutsuti Veeteede Ameti esitatud ettepaneku baasil Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi juhtimisel kokku ministeeriumidevaheline Eesti laevandussektori

konkurentsivõime tugevdamise töögrupp. Töögrupp keskendus kolmele põhiprobleemile, mis takistavad Eesti laevanduse arengut. Need olid maksukeskkond, välismaise tööjõu kasutamine Eesti laevadel ja vajadus Eesti laevaregistreid kaasajastada. Tookord töögrupp ei suutnud jõuda konsensusele. Põhiliselt oldi eri arvamusel tööjõu maksuerandite küsimuses. Seega oleme täna siin eelkõige just tänu praeguse valitsuse tööle muutunud suhtumisele. Aastaid moodustati töögrupe ja käidi nagu kass ümber palava pudru, kuid eesmärki ei suudetud täita, kuna ühe erakonna jaoks olid igasugused maksuerandid saatanast.

Tegemist on merendusringkondades kaua oodatud eelnõuga. Mul on hea meel, et ka majandus- ja taristuminister Kadri Simson vedas seda valitsuses aktiivselt ja on selle eelnõu hea käekäigu eest palju võidelnud. Ma tänan ka Rahandusministeeriumi ametnikke, Veeteede Ametit ning Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi merendusosakonna spetsialiste, kes on teinud suure töö eelnõu koostamisel. Aitäh!

16:09 Aseesimees Enn Eesmaa

Jaanus Marrandi.

16:10 Jaanus Marrandi

Lugupeetud juhataja! Head kolleegid! Kahtlemata on tegemist eelnõuga, millel on väga pikk eellugu. Vististi kahes või kolmes Riigikogu koosseisus on arutatud, kuidas meie merenduse konkurentsivõimet parandada. Hea kolleeg Erki Savisaar luges siin just ette selle ajatelje. See võib-olla jahutab seda diskussiooni, mis meil siinsamas kõnepuldil on toimunud, ja minu arvates on kahetsusväärne, et on toimunud. Majanduskomisjonis me tegelikult neid asju nii ei arutanud. Reformierakonna fraktsiooni esimees jättis väga karmisõnaliselt esinedes mulje, et me nagu oleks majanduskomisjonis olnud üksnes valdkonna esindajad, aga nii see ei olnud. Me arutasime teemat nii ministriga kui ka Veeteede Ametiga, kes ei ole mitte valdkonna esindaja. Nad on lihtsalt valdkonna eksperdid, spetsialistid Majandus- ja Kommunikatsiooniministeeriumi haldusalas. Ja nende seisukohti võib seetõttu usaldada. Kui me olime ära kuulanud kõik osapooled ja ka arutanud valdkonna spetsialistidega, siis me jõudsime komisjonis üsna üheselt arusaadavale järeldusele – ja selles arutelus osalesid ka Reformierakonna kolleegid –, et eesmärk tuua kaubalaevad Eesti lipu alla suure tõenäosusega ei täitu, kui eelnõu ei muutu. Ja kui meil siiski on see eesmärk, siis me peame rakendama abinõusid, et selle eesmärgini ikkagi jõuda. Ja sealt edasi läks arutelu edasi.

Meie diskussiooni on äärmiselt ebameeldivaks muutnud ekrelik voluntaristlik lähenemine poliitika tegemisele üleüldse. Hea kolleeg EKRE-st, kes siin kaks korda käis esinemas, esindas just sellist voluntaristlikku lähenemist. Meil oli üks hea meremees Kõuts, kes ajas seda asja. Kõuts on kindlasti tubli mees ja hea meremees ja majanduskomisjoni istungil toimusid arutelud ja minu tuttavad kaptenid käisid meie pool saunas ja siis nad ütlesid seda ja teist. Andke andeks, üks mees saunas või naine saunas rääkis – nii ei tehta Eestis poliitikat! Meie diskussioon ei ole kunagi olnud niisugune voluntaristlik. Meil on tõepoolest olnud ka kaalutlused taga ja seda seisukohta on tegelikult Majandus- ja Kommunikatsiooniministeerium oma ametnike ja ekspertide näol esindanud päris pikka aega, alates 2012. aastast. Siin oli juttu minister Michalist ja rahandusminister Sesterist, nii et tegelikult on eelnõul rehkendused väga selgelt taga olemas.

Aga ühes asjas ma tahan Reformierakonna fraktsiooni esimehele väikese plussikese anda tema sellise emotsionaalse ja järsu positsiooni võtmise eest. Tõepoolest, analüüse oleks võinud olla rohkem. Kui me võtame need 8500 – 10 000 meremeest, kes meil kokku on, ja lahutame sealt Tallinki meremehed, kes selle seaduse mõjuvälja ei jääks, aga kellel ka tõenäoliselt meremehepassid on taskus, siis tegelikult oleks selle pika aja jooksul olnud võimalik siiski teha täpsem analüüs, kui suur see maksutulu laekumise kaotus võiks olla.

Lisaaega paluks ka!

16:13 Aseesimees Enn Eesmaa

Palun, kolm minutit juurde!

16:13 Jaanus Marrandi

Seda analüüsi me ootasime päris mitmel korral. Me võtsime komisjonis aja maha ja lõpuks see analüüs ka tuli. Nende arvestuste kohaselt – ei saa panna kätt südamele, et see on sada protsenti tõde –, aga

nende arvestuste kohaselt on tegu 1–2 miljoni euroga, mis Eesti maksumaksjad võiks kaotada, kui võtta aluseks olemasolevad maksulaekumised nende meremeeste palgalt. Teisalt saaks ära kasutada meie IT-lahendusi, meie sellist innovaatilist taset. Ma tean, et Veeteede Amet sellega praegu väga aktiivselt tegeleb – just nimelt nende IT-lahendustega. Nagu ma ütlesin, ei saa läheneda voluntaristlikult ega öelda, et üks mees siin ajas seda asja. See on riigi asi ajada, see on valitsuse asi ajada, see on ministeeriumi asi ajada ja see on pikaajaline protsess.

Tegelikult see on alles esimene etapp, järgneb teine ja võib-olla ka kolmas etapp seadusmuudatusi. Nii et tegelikult me täna kogu protsessi lõppkuupäeva ja tulemust ette ei oska öelda. Ei tea, kui palju võiks hakata raha riigieelarvesse laekuma nii nende registritonnide eest kui ka kaldateenuste eest. Kaks miljardit on ilmselgelt ülepingutus. Kui me vaatame suurtele mereriikidele otsa, siis ma kahtlen Eesti võimalustes olla nagu Malta või Küpros, aga igal juhul on meil võimalused olemas. Nii et kui see summa pole mitte kaks miljardit, aga igal juhul on suurem kui see paar miljonit, mis saamata jääb, siis ka paarisaja või saja miljoni puhul oleme plussis.

Paratamatult on väikse riski võtmisega tegemist ja me võiksime neid riske võtta selle pika töö krooniks, mida tänaseks on tehtud juba kuus või seitse aastat. Minul ei ole väga suuri kahtlusi, et see võiks sada protsenti ebaõnnestuda.

Seetõttu igal juhul sotsiaaldemokraatlik fraktsioon seda eelnõu toetab ja ma kutsun kolleege üles mitte minema kaasa sellise voluntaristliku, ausalt öeldes jama ajamisega. Poliitikat ei tehta stiilis "üks mees saunas rääkis" ja et oli kunagi üks hea mees. Me ajame siin Eesti riigi asja, Eesti riigi jaoks plusse ja miinuseid kaaludes. Samamoodi ma arvan, et mis puudutab riigiabi loa taotlemist, siis ma usaldan ka selles ministeeriumi ametnikke, kes usuvad, et see protsess on võimalik niimoodi lõpule viia. See ei ole midagi väga erakordset. Teistes riikides, kas või näiteks Leedus on see protsess läbi tehtud.

Me usume Eesti merendusse ja emotsionaalselt sellise positiivse noodiga lõpetades loodame, et sinimustvalge lipp lehvib senisest oluliselt rohkem Läänemere ja maailmamere erinevate laevade kohal. Täna tähelepanu eest! Toetame seda eelnõu!

16:17 Aseesimees Enn Eesmaa

Rohkem sõnavõttusoove ei ole, sulgen läbirääkimised. Seaduseelnõu muutmiseks on tehtud 26 ettepanekut, vaatame need üheskoos läbi. Esimene muudatusettepanek, selle on teinud majanduskomisjon, otsus: arvestada täielikult. Teine muudatusettepanek on Riigikogu liikmete Krista Aru, Andres Herkeli ja Külliki Kūbarsepa tehtud, juhtivkomisjon otsus: jätta arvestamata. Ettepanek ei kuulu hääletamisele vastavalt Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse § 106 lõikele 2. Kolmas muudatusettepanek samadelt kolleegidelt, ka juhtivkomisjoni otsus on sama: jätta arvestamata. Ettepanek ei kuulu hääletamisele. Järgmised muudatusettepanekud, mis on majanduskomisjoni esitatud ja mis on arvestatud täielikult: neljas, viies, kuues, seitsmes, kaheksas, üheksas. Kümnes muudatusettepanek ... Arto Aas, palun!

16:19 Arto Aas

Palun kümnendat muudatusettepanekut hääletada!

16:19 Aseesimees Enn Eesmaa

Kümnendat muudatusettepanekut? Saab tehtud.

Austatud kolleegid, igaks juhuks tuletan meelde, et me praegu menetleme seaduseelnõu 722 teisel lugemisel ja meil on parajasti läbivaatamisel muudatusettepanekud. Ma panen hääletusele majanduskomisjonis arvestatud muudatusettepaneku nr 10. Palun võtke seisukoht ja hääletage!

Hääletustulemused

Poolt hääletas 50 saadikut, vastu 7. Kümnes muudatusettepanek leidis toetust.

11. muudatusettepanek Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioonilt, juhtivkomisjoni otsus: arvestada sisuliselt. 12. muudatusettepanek Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioonilt, juhtivkomisjoni otsus: arvestada sisuliselt. 13. muudatusettepanek majanduskomisjonilt, juhtivkomisjoni otsus: arvestada täielikult, nii ka 14. muudatusettepanek. 15. muudatusettepaneku on esitanud Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioon, juhtivkomisjon otsustas: jätta arvestamata. Ettepanek ei kuulu hääletamisele vastavalt Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse asjaomasele paragrahvile. Ka 16. muudatusettepanek on Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioonilt, juhtivkomisjoni otsus: jätta arvestamata. Seegi ei kuulu hääletamisele. 17. muudatusettepanek

majanduskomisjonilt, juhtivkomisjoni otsus: arvestada täielikult. 18. muudatusettepanek Riigikogu liikmelt Tarmo Kruusimäelt, juhtivkomisjoni otsus: jätta arvestamata. Tarmo Kruusimäe, palun!

16:23 Tarmo Kruusimäe

Palun seda hääletada!

16:23 Aseesimees Enn Eesmaa

Hääletame muudatusettepanekut nr 18!

Austatud Riigikogu, panen hääletusele muudatusettepaneku nr 18, mille on esitanud Riigikogu liige Tarmo Kruusimäe, juhtivkomisjoni otsus: jätta arvestamata. Kui kasutate rohelist nuppu, siis jaatus tähendab eitust ehk te kinnitate juhtivkomisjoni otsust. Palun võtta seisukoht ja hääletage! Me teeme muudatusettepaneku hääletuse. Kordan veel kord: 18. muudatusettepanek, mis on Tarmo Kruusimäe tehtud, juhtivkomisjoni otsus on jätta see arvestamata. Nüüd palun hääletage!

Hääletustulemused

Ettepaneku poolt oli 4, vastu hääletas 44 saadikut. Muudatusettepanek ei leidnud toetust.

19. muudatusettepanek, Riigikogu liikmete Krista Aru, Andres Herkeli ja Külliki Kübarsepa esitatud, juhtivkomisjoni otsus: jätta arvestamata. Ettepanek ei kuulu hääletamisele vastavalt Riigikogu kodu- ja töökorra seaduse asjaomasele paragrahvile. 20. muudatusettepanek Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioonilt, juhtivkomisjoni ettepanek: jätta arvestamata. Ettepanek ei kuulu hääletamisele. 21. muudatusettepanek on samuti Eesti Konservatiivse Rahvaerakonna fraktsioonilt, juhtivkomisjoni otsus: jätta arvestamata. Ettepanek ei kuulu hääletamisele. 22. muudatusettepanek majanduskomisjonilt, juhtivkomisjoni otsus: arvestada täielikult. 24. muudatusettepaneku on teinud majanduskomisjon, juhtivkomisjoni otsus: arvestada täielikult. 25. muudatusettepanek on samuti majanduskomisjonilt, juhtivkomisjoni otsus: arvestada täielikult. Sama käib ka 26. muudatusettepaneku kohta, mille esitas majanduskomisjon: juhtivkomisjoni otsus on arvestada seda täielikult. Sellega on eelnõu 722 kohta esitatud muudatusettepanekud läbi vaadatud. Juhtivkomisjoni ettepanek on eelnõu 722 teine lugemine lõpetada. Teine lugemine on lõppenud.

6. 16:28 Veeseaduse eelnõu (643 SE) teine lugemine

16:28 Aseesimees Enn Eesmaa

Järgmine päevakorrapunkt on Vabariigi Valitsuse algatatud veeseaduse eelnõu 643 teine lugemine. Kutsun ettekandjaks keskkonnakomisjoni liikme Andres Metsoja.

16:28 Andres Metsoja

Hea eesistuja! Lugupeetud rahvaesindajad! Ka selle eelnõu kohta on esitatud muudatusettepanekuid, lausa 118 on neid vormistatud. Tõsi, suurem osa neist on tehnilist laadi või sõnastust täpsustavad, aga on ka sisulisi ettepanekuid ja eks nendest peamegi rääkima.

Veeseaduse eelnõu 643 algatas Vabariigi Valitsus 28. mail m.a. Esimene lugemine lõpetati 12. juunil ning muudatusettepanekute esitamise tähtajaks määrati 1. august kell 16. Riigikogu liikmed, fraktsioonid ja teised komisjonid eelnõu kohta muudatusettepanekuid ei esitanud, aga keskkonnakomisjon otsustas teha 118 muudatusettepanekut. Need muudatusettepanekud olid suuresti tingitud eri osapooltega läbirääkimisest või ministeeriumi ehk eelnõu esitaja enda täiendustest ja parandustest.

Eelnõu esimese ja teise lugemise vahel käsitleti eelnõu komisjoni istungil koguni viiel korral. Komisjoni istungil on viibinud Tallinna Linnavalitsuse, Tallinna Keskkonnaameti, Eesti Linnade ja Valdade Liidu, Harku Vallavalitsuse ja Eesti Vee-ettevõtete Liidu, Eestimaa Looduse Fondi, Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja ja Järvamaa Põllumeeste Liidu MTÜ esindajad, kes on esitanud oma arvamusi eelnõu kohta. Samuti on istungil viibinud Maaeluministeeriumi ja Keskkonnaministeeriumi esindajad ning on esitanud lisaselgitusi eelnõu kohta. Keskkonnakomisjon otsustas oma 17. detsembri istungil saata eelnõu tänaseks suurde saali teisele lugemisele. Kui eelnõu saadetakse kolmandale lugemisele, siis see võiks toimuda 30. jaanuaril 2019. aastal.

Vaatasin kõigi nende viie istungi protokollid üle. Ausalt öelda on väga keeruline kogu seda viiel istungil toimunud arutelu ette kanda, sest väga paljud küsimused leidsid arutelu korduvalt, vahepeal võeti

arvesse ministeeriumis läbiviidud sihtrühmade analüüsi või peetud arutelusid. Aga ma otsustasin esitada teile kokkuvõtva memo raames ülevaate just nimelt sellest sisulisest poolest, mida antud eelnõu konkreetselt muutma läheb. Sisulisi muudatusettepanekuid on vormistatud 15.

Ma alustan ettepanekust nr 54, mis puudutab ballastveekonventsiooniga ühinemist ja sellest tulenevaid nõudeid. Muudatusettepanekuga täiendatakse eelnõu laevade ballastvee ja selle setete kontrolli rahvusvahelise konventsiooni sätetega. See tuleneb sellest, et konventsiooniga ühinemise seadus võeti vastu 14. veebruaril m.a ja eelnõusse lisatavate sätetega kehtestatakse tingimused laevade väljapumbatava ballastvee keskkonda juhtimisele. Ballastvesi on lihtsustatult öeldes laeva püstuvuse kontrollimiseks laevale ballastitud, hõljuvainen sisaldav vesi ja keskkonda võib juhtida sellist laevadel käideldud ballastvett, milles ei leidu inimese tervisele ohtlikke toksikogeenseid baktereid. Ballastvee keskkonda juhtimise tingimuste kehtestamise mõjusid on hinnatud laevade ballastvee ja selle setete kontrolli ning käitlemise 2004. aasta rahvusvahelise konventsiooniga ühinemise seaduse eelnõu koostamise käigus. Need muudatused on vormistatud ka Keskkonnaministeeriumi ettepaneku alusel. Järgmine muudatusettepanek on nr 55 ja see puudutab metsa majandamist sanitaarkaitsealas. Muudatusettepanekuga asendatakse § 163 (uues numeratsioonis 151) lõike 2 punkti 3 sõnad "metsa majandamine" sõnadega "metsa hooldamine". Selle punkti mõte on tegelikult see, et sanitaarkaitsealas ei oleks võimalik teha lageraiet. Sellega piiratakse majandamist selliselt, et lageraiet ei ole mõistlik sanitaarkaitsealas lubada, aga hooldamine kui selline on lubatud. Muudatus on vormistatud samuti Keskkonnaministeeriumi ettepaneku alusel.

Muudatusettepanek nr 59 puudutab teatud kultuuridele senisest rohkema sõnnikulämmastiku andmist. See on teema, mis on põllumeeste seas olnud aktuaalne tegelikult üsna pikka aega.

Muudatusettepanekuga täiendatakse § 173 (uues numeratsioonis 161) lisa sätetega, mis reguleerivad väetistega antava lämmastiku ja fosfori piirnorme. Üldjuhul kehtib sõnnikulämmastiku andmisel väetamispiirang kuni 170 kilogrammi haritava maa ühe hektari kohta aastas. Selleks et suurema väetustarbega kultuuride lämmastikuvajadust ei peaks katma tingimata mineraalväetistega, on kehtestatud erisused, mille kasutamiseks peavad olema täidetud ettenähtud kriteeriumid. Erisus sõnnikulämmastiku kasutamiseks kehtib maisi ning kõrreliste ja kõrrelisterohke rohumaa kohta. Aga samal ajal käsitletakse selle punktiga sügisest ning varakevadist leostumist, kui laotatakse sõnnikut, ja siin on toodud välja, et sügisel perioodil on 15. august see kuupäev, millest tuleb kinni pidada. Reguleeritakse ka fosfori kasutamist, kuna Eesti muldade fosforisisaldus on piirkonniti väga erinev. Soodustamiseks sõnniku sihtotstarbepärast kasutamist võimalikult tekkekoha läheduses lubatakse teatud juhtudel fosforivaeguses olevatele muldadele tavapärasest suuremat sõnnikuga antava fosfori hulka. Muudatusettepanek on vormistatud Maaeluministeeriumi ja Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja ettepanekul.

Muudatusettepanek nr 60 näeb ette vedelsõnniku laotusplaani kohustuse künnise tõstmist. Muudatusega tõstetakse loomühikute arvu (künniskogust), millele vastava sõnnikukoguse laotamiseks on vaja Keskkonnaametiga kooskõlastada vedelsõnniku laotusplaani. Kehtivas veeseaduses on nõue alates 300 loomühikust, muudatuse kohaselt peab vedelsõnniku laotusplaani koostama 400 loomühikule. Vedelsõnniku laotusplaani kohustus on oluline meede, suunamaks vedelsõnniku kui olulise keskkonna mõjuteguri kasutamist. Laotusplaani ning seatud künnisvõimsus on osa hoovast, kuidas vedelsõnniku laotamist planeerida. Kuna seda on vaja Keskkonnaametis kooskõlastada, siis annab meede võimaluse vältida sõnniku kasutamist ebasobivates kohtades. Samal ajal on vaja vähendada ettevõtete ja Keskkonnaameti halduskoormust, seega jääksid vedelsõnniku laotusplaani üldreeglina keskkonnakompleksloa pärusmaaks. Neid kahte huvi tasakaalukalt kogumina vaadeldes ja pidades silmas ka lihtsuse printsiipi, tõstetakse loomühikute arv, millele vastava sõnnikukoguse laotamiseks on vaja Keskkonnaameti nõusolekut, 400-ni, nagu juba mainisin. Muudatusettepanek on samuti vormistatud Maaeluministeeriumi ja Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja ettepanekul. Järgmisena reoveesetete päeviku pidamise kohustuse vabastamisest. Muudatusettepanekuga täiendatakse § 186 (uues numeratsioonis 173) uue lõikega 2, mille kohaselt vabastatakse isik päeviku või põlluraamatu pidamise kohustusest, kui isik kasutab reoveesetet oma tarbeks. Komisjonis oli ka arutelu selle üle, mida see siis ikkagi tähendab, et reoveesetet kasutatakse oma tarbeks. Komisjoni liikmetele tundus see arusaamatu, aga selgitati, et seda ikkagi mõnedel juhtudel tehakse, kas või muru rajamiseks või haljastuse eesmärgil. Muudatuse eesmärk on vähendada eraisikute halduskoormust. Järgmisena räägime veesõidukite piirkiiruse kontrollimise õiguse andmisest Keskkonnainspeksioonile. Eelnõu § 197 (uues numeratsioonis 183) on lisatud lõige, mis annab valdkonna eest vastutavale

ministrile õiguse kehtestada veesõidukitele avalikel ja avalikult kasutatavatel siseveekogudel, välja arvatud laevatatavatel veekogudel, veesõidukite hoidmise ja kasutamise nõuded, sh lubatud piirkiirus. Muudatusega pannakse sellekohaste nõuete kehtestamise kohustus valdkonna eest vastutavale ministrile. Reguleerimiseseme spetsiifilisuse tõttu tuleb otstarbekaks pidada, et minister kehtestab ettepanekus sisalduva täiendava lõike ja lõike 7 alusel eraldi asjakohased määrad.

Muudatusettepanek on vormistatud Keskkonnaministeeriumi ettepaneku alusel.

Muudatusettepanek nr 73, veekogu või märgala likvideerimise jaoks veeloa künnise vähendamise. See puudutab § 200 (uues numeratsioonis 187) punkti 16. Veeluba peab olema, kui rajatakse üle 1 hektari või likvideeritakse üle 0,1 hektari suuruse pindalaga siseveekogu või märgala, välja arvatud maavara kaevandamisel tekkiv veekogu. Muudatus on tehtud sellel eesmärgil, et eelnõu oleks kooskõlas veepoliitika raamdirektiivi mõttega ja paremini oleksid kaitstud n-ö väikemärgalad (märgala pindalaga alla 10 hektari). Muudatusettepanek on vormistatud Eestimaa Looduse Fondi ettepanekul.

Järgmisena tuleb juttu veeloa andmisest paisutamise jaoks, kui esineb ülekaalukas avalik huvi.

Muudatusettepanekuga täiendatakse § 206 (uues numeratsioonis 192) uute lõigetega 1 ja 2 järgmises sõnastuses: "Keskkonnaamet keeldub veeloa andmisest keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 52 lõike 1 punktis 1 ning punktides 3–10 sätestatud juhtudel või kui keskkonnaloa taotlejal ei ole tegevuskoha omaniku nõusolekut viimase omandis oleva kinnisasja kasutamiseks või kui puudub käesoleva seaduse .. lõikes nimetatud nõusolek." See teema leidis komisjonis ka arutelu, seda selles võtmes, kuidas siis ikkagi ühel hetkel on nii, et eraomaniku huvist võib avaliku huvi kontekstis üle sõita. Toodi näide, et võib tekkida olukord, kus paisutamise jaoks on nõus kümnest maaomanikust üheksa, üks on vastu. Seda sätet kasutatakse siis, kui veekogu paisutamine on vajalik ja esineb ülekaalukas avalik huvi.

Oli ka teemaks veeproovivõtjate atesteerimise tähtsuse muutmine. Muudatusettepanekuga asendatakse § 258 (uues numeratsioonis 243) lõikes 4 sõna "viie" sõnaga "seitsme". Õigupoolest on nii, et kõik need, kes võtavad veeproove, peavad läbi tegema atesteerimise ja nüüd viiakse see aeg viielt aastalt seitsmele aastale. Tegemist on isikutega, kes käivad neid atesteeringuid tegemas. Muudatusega väheneb nii Keskkonnaministeeriumi kui ka Terviseameti töökoormus, samuti väheneb proovivõtjate halduskoormus.

Eraldi teema oli ka mereuuringuloo andmine välisriigi uuringuasutusele. Sii lisati mereuuringute definitsioon ning see, et mereuuringulube peavad taotlema vaid välismaised uurijad, kes soovivad tulla Eesti merealale oma uuringuid läbi viima. See on kooskõlas kehtivate seadustega ja nii on kirjas ka kehtivas majandusvööndi seaduses. Muudatusega võeti eelnõust välja Eesti mereuurijate uuringuloo taotlemise kohustus. Eesti enda uurijatelt loa nõudmist mereuuringute tegemiseks peame põhjendamatuks eelkõige seetõttu, et teadusuuringud katavad väga laialdaselt eri valdkondi, mis pole õigusaktidega reguleeritudki.

Järgmine teema puudutab veesõidukite kasutamise üle tehtava järelevalve õiguse andmist Keskkonnainspeksioonile. Muudatusettepanekuga muudetakse § 265 (uues numeratsioonis 250) lõiget 2. Veesõidukite kasutamise üle tehtav järelevalve ei tulene ainult keskkonnanõuete täitmise vajadusest, vaid ka maaomanike ja teiste veekogu ja vee kasutajate õiguste tagamise vajadusest, aga samuti vesiehitiste ja tehnovõrkude kaitse vajadusest ning see on vajalik muude kahjulike mõjutuste levimise tõkestamiseks kehtestatud nõuete üle kontrolli teostamiseks. Muudatusettepanek on vormistatud Keskkonnaministeeriumi ettepaneku alusel. Komisjonis puudutati veehoidlate teemat. Konkreetselt küsisid komisjoni liikmed, mis hakkab toimuma veehoidlatel, näiteks Paunküla veehoidlatel või teatud Piritajõe jõelõigul, mida kasutatakse veehaardena. Siin luuakse olukord, kus sisepõlemismootoriga veesõidukitel ei ole õigust liigelda nendel veekogudel, millel on veehaarde roll.

Muudatusettepanek nr 100, ballastveekonventsiooni nõuete rikkumine. Muudatusettepanekuga täiendatakse eelnõu uue §-ga 268. Ballastvee keskkonda juhtimise nõuete rikkumise tagajärjel võib tekkida oluline keskkonnahäiring ehk saastatus, mida kiiresti ja lihtsalt heastada ei ole üldjuhul võimalik. Seetõttu võivad sellised teod keskkonda pöördumatult kahjustada. Haldussunni kohaldamine ei ole otstarbekas olukorras, kus tegu on tehtud ja tagajärg saanud ning enamasti on tagajärje heastamine võimatu või väga keeruline ja kulukas. Muudatusettepanek on vormistatud Keskkonnaministeeriumi ettepaneku alusel.

Teemana oli laual ka osale kultuuridele suuremal hulgal sõnnikulämmastiku andmise üleminekuaeg. Ma juba kaudselt sellest rääkisin, aga räägin veel kord. Muudatusettepanekuga täiendatakse ka § 292 (uues numeratsioonis 278) uue lõikega 2, sätestades seaduse rakendussätetes, et kuni 2020. aasta

31. detsembrini võib väljaspool nitraaditundlikke alasid maisile, kõrreliste heintaimedele ja kõrreliesterohkele rohumaaale, milles on liblikõielisi kuni 25%, anda veeseaduse alusel kehtestatud lämmastikukoguseid sõnnikulämmastikuga sellises koguses, mis on vajalik kuni 6 tonni saagi saamiseks hektari kohta. Ka see ettepanek on vormistatud Maaeluministeeriumi ja Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoja ettepanekul.

Ka käsitleti keskkonnaseadustiku üldosa seaduse täiendamist seoses juriidilise isiku juhtorgani vastutusega. Komisjonis toodi välja ka Riigikohtu lahend väärteoasjas, kus tegelikult jõuti selleni, et isikut ehk teatud organisatsiooni juhatuse liiget ei olnud võimalik karistada, kuna seaduses puudus sellekohane punkt. Selle konkreetse käiguga antakse võimalus ikkagi juhatuse liikmeid karistada.

16:49 Aseesimees Enn Eesmaa

Austatud ettekandja, kokkuleppel on võimalik saada lisaäga. Ma juhatajana sain aru, et see on vajalik, kuigi sa jätsid küsimata. Nii et loodetavasti jõuad sa paari minuti jooksul teemaga lõpuni. Palun!

16:49 Andres Metsoja

Jaa. Ma palun lisaäga, kui see on võimalik.

16:49 Aseesimees Enn Eesmaa

Palun!

16:49 Andres Metsoja

Ongi põhimõtteliselt viimane punkt, muudatusettepanek nr 115, maamaksuseaduse muutmise seoses veekaitsevööndis ja sanitaarkaitsealas maksuvabastuse põhimõtete muutmisega. Algse eelnõuga kavandatud maamaksuseaduse § 4 lõike 1 täiendus jätkaks kehtima maamaksuvabastuse põhjaveehaarde sanitaarkaitsealal ehk erakasutuses puurkaevu ümbritseval maal. Samas on seda maamaksuvabastust üksikutele juhtudel rakendatud. Maaomanik saab puurkaevust hüve ja rajatise ehitamisega on ta teinud teadliku valiku, et tal tuleb taluda sellega kaasnevat kitsendusi. Lisaks on maaomanikul võimalik puurkaevu vee müügist tulu teenida. Sellises olukorras ei ole maamaksuvabastusega 50%-line maksusoodustus põhjendatud, sest vabastuse mõte on anda kompensatsiooni saamata jääva hüve või tulu eest olukorras, kus maaomanikust sõltumatute väliste tegurite tõttu on tal oma maal majandustegevus keelatud ja muu tegevus olulisel määral kitsendatud. Ettepaneku teine pool puudutab muudatust seoses veekaitsevööndi maksuvabastusega. Veeseaduse eelnõu ei keela kalda või ranna veekaitsevööndis majandustegevust täielikult. Praeguse majandustegevuse täieliku keelu asemel on eelnõus ette nähtud kitsendused, mis on eelkõige mõeldud veekogu saastumise ja kalda erosiooni vältimiseks. Praeguse praktika kohaselt on maamaksuvabastus näiteks looduskaitseala sihtkaitsevööndi maadel, kus majandustegevus ja suurel määral ka muu inimtegevus on täielikult keelatud. Seetõttu on veekaitsevööndis pigem loogilisem rakendada 50%-list maksusoodustust. Selline ettepanek on ka tehtud. Aga täna veel täpsustasin üle, milline on Rahandusministeeriumi hoiak just nimelt selles küsimuses, mille ma ka komisjonis tõstatasin, et kui tehakse täiendavad maamaksusoodustused ehk antakse selline seaduslik võimalus, kuidas siis ikkagi kompenseeritakse saamata jäänud tulu kohaliku omavalitsuse eelarves. Ma sain vastuse, et kui eelnõu läbib teise lugemise ja läheb kolmandale lugemisele, siis viiakse see teema valitsuskabinetti arutelule. Konkreetset mudelit täna valitsusel välja käia kahjuks ei ole. Sellega olen selle väga detailirohke muudatusettepanekute teema läbi käinud. Mainin ära veel selle, et ka kehtima hakkamise tähtajad on erinevad. Keskkonnaseadustiku üldosa seaduse § 4¹ lõike 1 punkti 1, § 42 lõike 7 ja § 53 lõike 3 muudatused jõustuvad 2019. aasta 1. juulil, et tagada keskkonnalubade menetlus IT-arenduse läbinud keskkonnaotsuste infosüsteemis. Maamaksuseaduse muudatus peaks jõustuma 2021. aasta 1. jaanuaril, kui peaks valmima infosüsteemi täiendus. Põllupõhist toitainete arvestuse pidamise nõuet rakendatakse alates 2021. aastast. Vabandust! Püüdsin teha ettekande nii selgeks, kui võimalik. Olen valmis vastama küsimustele.

16:53 Aseesimees Enn Eesmaa

Palun! Küsimuste vooru avab Krista Aru.

16:53 Krista Aru

Aitäh, härra juhataja! Austatud ettekandja! Tõesti, siin on palju detaile, palju erisusi, aga minu küsimus on üldisem. Seaduseelnõu kohta koostati 118 parandusettepanekut. Mis on see põhjus, et neid nii palju tuli? Kas seaduseelnõu oli komisjoni jõudes puudulik? Kas osa asju oli täiesti arvestamata jäetud? Olgu, nende 118 hulgas on ka keelelisi täpsustusi ja ümbertõstmisi, aga on ka väga põhimõttelisi ettepanekuid. Kus oli siis viga tehtud? Kas see eelnõu oli liiga puudulikul kujul esitatud?

16:53 Andres Metsoja

Aitäh! Ma tõepoolest tänan komisjoni tublisid ametnikke, kes pidid palju tööd tegema selle nimel, et see eelnõu saaks paremaks. Siin oli vaja teha palju keelelisi ja tegelikult tehnilist laadi, sõnastust täpsustavaid parandusi, nagu ma ette lugesin, tuli paragrahve ümber tõsta ja numeratsiooni muuta. Aga nagu te kuulsite minu ettekandest, tegelikult väga mitu korda arutati neid teemasid eri osapoolte ja sihtrühmadega. Võib öelda, et siis, kui eelnõu parlamenti tuli, oleks tema kvaliteet pidanud olema ilmselt parem. Järgmine seadus, mis on keskkonnakomisjonis menetluses, on jäätmeseadus ja seal on vist juba üle 200 muudatusettepaneku. Väga raske on neid lõpuks aduda ja saada seaduse terviklikust ja eesmärgistatud suunast aru. Aga sedakorda oleme selle kõik ikkagi läbi närinud. Vormilist laadi küsimusi oli tõepoolest oluliselt rohkem kui sisulisi.

16:55 Aseesimees Enn Eesmaa

Krista Aru, teine küsimus, palun!

16:55 Krista Aru

Härra juhataja! Austatud ettekandja! Ma tulen nüüd teie ettekande lõpuosa juurde. Te ise nimetasite ka, et siin on väga erinevad jõustumistähtajad. Kas komisjon mõtles ka sellele, kuidas teavitada neid, kes seda seadust peavad täitma hakkama, millal mingi osa jõustub ja mida tuleb jälgida? Sellest on isegi siin raske aru saada. Kuidas neid üksusi ja inimesi, kes peavad hakkama veeseadust väga täpselt täitma, kõige paremal viisil teavitada? Kas komisjon üldse tõstatas sellise küsimuse?

16:55 Andres Metsoja

Aitäh! Kindlasti oli komisjonis jooksvalt – komisjoni istungeid oli viis, viiel korral me arutasime komisjonis veeseadusega seonduvat – ühel või teisel moel seda teemat tõstatatud. Aga ikka ja jälle saime vastuse, et me ehitame e-riiki ja väga paljud punktid on seotud andmekeskondadega, mida samal ajal käivitatakse või arendatakse. Näiteks on keskkonnalubade menetlus jäänud keskkonnaotsuste infosüsteemi IT-arenduste taha ja see, mis puudutab kogu maamaksutemaatikat, on jällegi infosüsteemi arenduse taga. Nendest aspektidest vaadatuna saab üheselt väita, et põhiraskus jääbki valdkonnaministriumile, kes peab osapooli hoidma pidevalt kursis ja tegema vajadusel lisakoolitusi oma allorganisatsioonides, et seaduse täitmist saaks ikkagi täiel rinnal teostada. Seaduse mitteteadmine ei vabasta teadupärast vastutusest.

16:57 Aseesimees Enn Eesmaa

Austatud ettekandja, suur aitäh ettekande eest! Rohkem küsimusi ei ole. Avan läbirääkimised, kus saavad osaleda kõik, kuna tegemist on eelnõu teise lugemisega. Kõnesoove ei ole. Nagu mõnigi kord on juba mainitud, selle seaduseelnõu kohta on esitatud 118 muudatusettepanekut, vaatame nad üsna nobedas tempos läbi. Igaühel on võimalik ka nõuda või paluda hääletust. Muudatusettepanek nr 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7, 8, 9, 10 – kõik need muudatusettepanekud on esitanud keskkonnakomisjon ja otsus on arvestada täielikult. 11. muudatusettepanek, muudatusettepanek nr 12, 13, 14, 15, 16, 17, 18, 19, 20, 21, 22, 23, 24, 25, 26, 27, 28, 29, 30, 31, 32, 33, 34, 35, 36, 37, 38, 39, 40, 41, 42, 43, 44, 45, 46, 47, 48, 49, 50, 51, 52, 53, 54, 55, 56, 57, 58, 59, 60, 61, 62, 63, 64, 65, 66, 67, 68, 69, 70, 71, 72, 73, 74, 75, 76, 77, 78, 79, 80, 81, 82, 83, 84, 85, 86, 87, 88, 89, 90, 91, 92, 93, 94, 95, 96, 97, 98, 99, 100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107, 108, 109, 110, 111, 112, 113, 114, 115, 116, 117 ja 118. Kõik muudatusettepanekud on esitanud keskkonnakomisjon ja kõik nad on arvestatud täielikult. Eelnõu 643 kohta esitatud muudatusettepanekud on läbi vaadatud. Juhtivkomisjoni ettepanek on eelnõu teine lugemine lõpetada. Teine lugemine on lõpetatud.

7. 17:01 Tulumaksuseaduse § 11 muutmise seaduse eelnõu (770 SE) teine lugemine

17:01 Aseesimees Enn Eesmaa

Seitsmes päevakorrapunkt on Vabariigi Valitsuse algatatud tulumaksuseaduse § 11 muutmise seaduse eelnõu 770 teine lugemine. Palun ettekandjaks rahanduskomisjoni liikme Priit Sibula.

17:01 Priit Sibul

Austatud Riigikogu aseesimees! Head kolleegid! Minu tutvustatav eelnõu on lihtne, lühike ja hea. Hea sellepärast, et ta vähendab veidi bürokraatiat. Meenutan, et selle § 11 ja nende muudatuste mõte, mille teine lugemine täna on, on see, et me kaotame siit vahelt ära asjatundjate komisjoni ja kolmanda sektori organisatsioonidel, mis toimivad heategevuslikes ja avalikes huvides, on tulevikus võimalik saada tulumaksusoodustuse nimekirja jooksvalt ja kiiremini. Kui seni tegi see asjatundjate komisjon ettepaneku Maksu- ja Tolliametile ja kaks korda aastas seda nimistut muudeti, siis kui me need muudatused täna läbi vaatame ja järgmise nädala kolmapäeval kolmandal lugemisel seaduseelnõu heaks kiidame, hakkab Maksu- ja Tolliamet edaspidi taotlusi üle vaatama jooksvalt. Kui tehakse positiivne otsus, siis järgmise kuu esimesest kuupäevast pärast otsuse tegemist on see ühing juba tulumaksusoodustuse saajate nimekirjas.

Teadmiseks, et täna on seal nimekirjas 2478 ühingut. Möödunud korral mainisin, et komisjon küsib veel igaks juhuks üle eri organisatsioonidelt ka nende suhtumise ja me saatsime kümnele esindusorganisatsioonile kirja. Komisjon sai kolm vastust, mis kõik olid toetavad. Vastasid Eesti Kaubandus-Tööstuskoda, Vabaühenduste Liit ja Eesti Kirikute Nõukogu. Viimati mainitu oli juhtinud tähelepanu teemale, millele nad olid ka varem tähelepanu juhtinud, et kuidas Maksu- ja Tolliamet lahendab neid spetsiifilisi küsimusi, kas pidada mõistlikuks, et üks või teine ühing sinna nimistusse panna või mitte. Maksu- ja Tolliamet on ka varem öelnud, et ta edaspidigi vajaduse korral suhtleb nende katusorganisatsioonide ja -ühendustega, kui ta oma otsuseid teeb.

Muudatusettepanekute esitamise tähtajaks muudatusettepanekuid komisjonile ei laekunud. Küll aga tahan ära lahendada ühe küsimuse, mis möödunud korral jäi õhku, kui meie hea kolleeg Krista Aru, kes minu meelest on selle koosseisu kõige töökam ja pühendunud rahvasaadik, küsis minu käest selle kohta, et eelnõus oli viidatud, et tulevikus saavad eraisikud suunata oma üleliigse tulu ühele või teisele ühingule, mis selles tulumaksusoodustuse saajate nimekirjas on, aga millegipärast oli selle kehtima hakkamise aeg hilisem ja et see on tehniline küsimus ja tegelikult me selle kohta seadusmuudatust ei teinud. Tõsi on, et kuna tegemist on tehnilist laadi muudatusega, siis ühtegi paragrahvi pole selleks vaja muuta, küll aga on vaja see võimalus tehniliselt tagada. Kuna me jooksvalt ja nii kiiresti ei suuda seda teha, sest veidikene nõuab see ka raha – 20 000, see pole suur summa –, et seda tehnilist lahendust tagada, nii et see toimiks normaalselt, siis on selle tehnilise muudatuse rakendamise tähtaeg 1. jaanuar 2020. Nii et loodetavasti saab ka see probleem lahenduse. Nagu ma juba kõnes mainisin, kui me täna selle eelnõu heaks kiidame, siis kolmas lugemine toimub järgmisel kolmapäeval. Täna tähelepanu eest!

17:05 Aseesimees Kalle Laanet

Austatud rahanduskomisjoni liige Priit Sibul, teile on vähemalt üks küsimus kõige tublimalt Riigikogu liikmelt. Krista Aru, palun!

17:05 Krista Aru

Aitäh, härra juhataja! Aitäh selle lühikese ja konkreetse ettekande eest! Muudatus on igati mõistlik ja vajalik. Aga minu täpsustav küsimus puudutab seda, mida on lubatud, et valdkonna eest vastutav minister kehtestab määrusega korra. Millal võib siis oodata selle korra kehtestamist? Seadus peaks kehtima hakkama juba 1. juulil.

17:05 Priit Sibul

Ma loodan, et niipea kui meie selle eelnõu siin järgmisel nädalal seadusena vastu võtame, minister selle määruse ka esimesel võimalusel kehtestab.

17:05 Aseesimees Kalle Laanet

Aitäh! Rohkem küsimusi teile ei ole. Avan läbirääkimised. Sulgen läbirääkimised. Muudatusettepanekuid eelnõu kohta ei esitatud ja juhtivkomisjoni ettepanek on eelnõu 770 teine lugemine lõpetada. Teine lugemine on lõpetatud.

8. 17:06 Kindlustustegevuse seaduse ja võlaõigusseaduse muutmise seaduse eelnõu (769 SE) teine lugemine

17:06 Aseesimees Kalle Laanet

Läheme kaheksanda päevakorrapunkti juurde. Vabariigi Valitsuse algatatud kindlustustegevuse seaduse ja võlaõigusseaduse muutmise seaduse eelnõu 769 teine lugemine. Palun kõnelema rahanduskomisjoni liikme Dmitri Dmitrijevi!

17:06 Dmitri Dmitrijev

Austatud Riigikogu aseesimees! Head kolleegid! Kindlustustegevuse seaduse ja võlaõigusseaduse muutmise seaduse eelnõu eesmärk on luua õigusraamistik tulundusühistu vormis tegutseva kindlustusandja asutamiseks ja ühistuna tegutsemiseks. Kehtiva kindlustustegevuse seaduse kohaselt tohib kindlustusandja asutada vaid aktsiaseltsi või Euroopa äriühinguna. Samas ei sea direktiiv Solventsus II piiranguid, millises vormis võib tegelikult kindlustusandja asutada.

Esimene lugemine toimus siin saalis 19. detsembril. Muudatusettepanekute esitamise tähtajaks, milleks oli määratud 9. jaanuar, ühtegi ettepanekut Riigikogust ei laekunud. Eelnõule avaldasid kirjaga oma toetust Eesti Maaülikooli professor Rando Värnik, Akadeemiline Ühistegevuse Selts, Eesti Akordioniliit, Eesti Jahimeeste Selts, MTÜ Eesti Lasterikaste Perede Liit, Eesti Põllumajandus-Kaubanduskoda, Eesti Rendžuliit, Piimandusühistu E-Piim, Sotsiaalsete Ettevõtete Võrgustiku MTÜ ja Tulundusühistu Tuleva. Rahanduskomisjon arutas eelnõu komisjoni istungil 15. jaanuaril ja langetas järgmised otsused. Konsensuslikult otsustati teha ettepanek teine lugemine lõpetada ja kui teine lugemine lõpetatakse, on meil ettepanek saata sama eelnõu kolmandaks lugemiseks täiskogu päevakorda 30. jaanuariks. Aitäh!

17:08 Aseesimees Kalle Laanet

Aitäh, austatud rahanduskomisjoni liige Dmitri Dmitrijev! Teile küsimusi ei ole. Avan läbirääkimised. Sulgen läbirääkimised. Eelnõu kohta muudatusettepanekuid ei esitatud ja juhtivkomisjoni ettepanek on eelnõu 769 teine lugemine lõpetada. Teine lugemine on lõpetatud.

9. 17:08 Tõestamisseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (719 SE) teine lugemine

17:08 Aseesimees Kalle Laanet

Läheme päevakorra üheksanda punkti juurde. Vabariigi Valitsuse algatatud tõestamisseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu 719 teine lugemine. Palun ettekandeks kõnepulti õiguskomisjoni liikme proua Urve Tiiduse!

17:08 Urve Tiidus

Lugupeetud juhataja! Lugupeetud kolleegid! Tõestamisseaduse muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu muudatusettepanekute tegemise tähtaeg oli 19. detsembril. Riigikogust muudatusettepanekuid ei esitatud, küll esitas 11. detsembril eelnõu koostanud Justiitsministeerium neli ettepanekut eelnõu täiendamiseks. Enne kui lähen nende ettepanekute juurde, mida õiguskomisjon menetles 14. detsembril, ütlen väga lühidalt meenutuseks, miks seda seaduseelnõu vaja on. Nimelt luuakse uus notariaalse tõestamise alavorm, kaugtõestamine näiteks videosilla vahendusel. See lihtsustab e-residentide ja välisriikides elavate Eesti kodanike asjaajamist. Samuti antakse notaritele digitaalallkirja kehtivuse kinnitamise õigus. Õiguskomisjon menetles eelnõu esitaja ettepanekuid 14. detsembril ja nende põhjal algatas

õiguskomisjon üksmeelselt neli muudatusettepanekut. Esimese ettepaneku eesmärk on sätestada, et volikirja puhul on käibes digitaalne originaaleksemplar. Kui seda pole võimalik kasutada, siis võib teha paber kandjal ära kirja. Teise muudatusettepaneku tingis vajadus luua kaugtõestamise teel tõestatud volikirjade jaoks erisus. Kui paber kandjal tõestatud volikirjade puhul koostatakse endiselt kaks originaaleksemplari, siis kaugtõestatud volikirja puhul asendab volikirja paber kandjal ära kiri originaali. Üks nüanss on veel: erinevalt eelnõu väljatöötamiskavatsuses plaanitud saab katseprojekti rakendada üksnes kolmes välisesinduses, kuna Välisministeeriumil pole piisavalt ressursse. Et katseprojekt annaks siiski piisavalt infot edaspidisteks sammudeks, rakendatakse paralleelset ka projekti, mis võimaldab kaugtõestamist n-ö kodus. See puudutab tehinguosalisi, keda notar juba tunneb.

Kolmanda ja neljanda muudatusettepanekuga tahetakse tegeliku kasusaaja andmete esitamise praktikat ühtlustada, st edaspidi kasutada selleks Eestis tegutseva notari abi. Seda kasutavad need, kellel digitaalsete kanalite kaudu pole võimalik infot esitada. Notari kaudu esitavad andmeid eelkõige välismaalased, kellel pole ID-kaarti ja pole ka ligipääsu portaalile, et saaks neid andmeid esitada, ja kes vajavad ka andmete esitamisel põhjalikke selgitusi tegeliku kasusaaja regulatsiooni kohta. Juhtivkomisjon tegi menetluslikud otsused ja neid kõiki toetati konsensuslikult. Nimelt otsustas õiguskomisjon esitada eelnõu teiseks lugemiseks Riigikogu täiskogu päevakorda 23. jaanuariks, st tänaseks. Komisjoni ettepanek on eelnõu teine lugemine lõpetada ja kui eelnõu teine lugemine lõpetatakse, on meil ettepanek suunata see eelnõu kolmandale lugemisele 30. jaanuariks ja viia siis läbi lõpphääletus. Eelnõu seadusena vastuvõtmiseks piisab poolthälteenamusest. Täna teid kuulamast!

17:12 Aseesimees Kalle Laanet

Aitäh, austatud Urve Tiidus! Teile küsimusi ei ole. Avan läbirääkimised. Sulgen läbirääkimised. Juhtivkomisjon on esitanud eelnõu kohta neli muudatusettepanekut. Läheme nende läbivaatamise juurde: esimene, teine, kolmas ja neljas. Kõik need on arvestatud täielikult. Juhtivkomisjoni ettepanek on eelnõu 719 teine lugemine lõpetada. Teine lugemine on lõpetatud.

10. 17:12 Täitemenetluse seadustiku muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse (elatisvõlgade survestamine) eelnõu (737 SE) teine lugemine

17:12 Aseesimees Kalle Laanet

Läheme päevakorra kümnennda punkti juurde. Vabariigi Valitsuse algatatud täitemenetluse seadustiku muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse (elatisvõlgade survestamine) eelnõu 737 teine lugemine. Palun kõnelema õiguskomisjoni liikme proua Urve Tiiduse.

17:13 Urve Tiidus

Lugupeetud juhataja! Lugupeetud kolleegid! Täitemenetluse seadustiku muutmise ja sellega seonduvalt teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu algatati mäletatavasti eelmise aasta novembris.

Meenutuseks teile, et see eelnõu näeb ette lisameetmete võtmise laste elatisraha maksmisest kõrvalehoidjate suhtes. Otse öeldes, nagu siin juba kõlas, on see elatisvõlgade survestamise eelnõu.

Muudatusettepanekute esitamise tähtajaks, 19. detsembriks eelnõu kohta Riigikogust muudatusettepanekuid ei esitatud. Küll tegi Eesti Pangaliit juba novembris ettepaneku mitte panna Eesti krediidasutustele elatisvõlgade kontrollimise kohustust. Muid arvamusi ega ettepanekuid eelnõu kohta ei laekunud.

Õiguskomisjon valmistas eelnõu teist lugemist ette kahel istungil: 14. ja 17. jaanuaril. 14. jaanuaril osalesid istungil Justiitsministeeriumi ja Eesti Pangaliidu esindajad ning 17. jaanuaril Justiitsministeeriumi õiguspoliitika osakonna eraõiguse talituse nõunik Andra Olm. Ma kõiki nimesid ette ei loe, need on eelnõu dokumentides olemas.

Esimesel istungil arutati ettepanekut sisuliselt ja teisel istungil kiideti see heaks. Konsensuslikult algatati eelnõu kohta üks muudatusettepanek, mis oli ajendatud Eesti Pangaliidu pöördumisest. Natuke pikemalt sellest. Ma toon lihtsalt näiteks, et kui seda muudatusettepanekut, mille pangaliit algatas, ei arvestataks, jääks esialgse eelnõu kohaselt krediidasutustele kohustus kontrollida kõiki eraisikute kontodelt tehtavaid üle 5000-euroseid sularaha väljamakse tehinguid ja ka sularaha sissemaks tehinguid, st krediidasutus peaks vaatama, ega te äkki ei ole juhuslikult elatisvõlgade

registris. See ei ole aga proportsionaalne, nagu Swedbanki ja SEB Panga esindajad kinnitasid, kuna elatisvõlgnike arvelduskontode arestimise kaudu on juba tagatud, et elatisvõlgnikud ei saa arestitud kontodelt väljamakseid teha, ja sularaha sissemaksed ei pea olema piiratud. Loomulikult eeldab see, et kohtutäiturid on oma tööd korrektselt teinud. Nagu siin juba kõlas, krediidasutused ei pea mõistlikuks seda, et nende halduskoormuse suurendamisega tahetakse takistada tehinguid nende elatisvõlgnikega, kelle kontosid ei ole kohtutäiturid mingil põhjusel arestinud.

Toon mõne näite istungi protokollist, mis selgitavad selle küsimuse debatti. Küsiti, mis muutub, kui komisjon pangaliidu ettepanekut ei arvesta. Vastus oli selline, et sellisel juhul tuleb krediidasutusel teha iga piirmäära ületava sularahamakse korral lisakontroll, sõltumata sellest, kas konto on arestitud või mitte. Pangal puudub info elatisvõlgnike kohta. Oli ka küsimus selle kohta, millisel ajendil Justiitsministeerium otsustas, et krediidasutused peaksid kõiki isikuid, kes soovivad oma kontolt sularaha välja võtta, täiendavalt kontrollima. Ministeeriumi esindaja selgitas, et põhjuseks on asjaolu, et Eestis on väga palju elatisvõlgnikke, kellel tegelikult rahalisi vahendeid on, kuid kes ei soovi elatist maksta. Seetõttu töötati välja meetmed, millest üks on kõnealune meede. Mainiti ka seda, et kiirendada tuleks informatsiooni liikumist kohtutäiturite ja krediidasutuste vahel. Nii saaks pank efektiivsemalt takistada elatisvõlgnikul raha kasutada, muu hulgas pangaautomaadist raha välja võtta. Debatt oli väheke pikem, aga siinkohal ma piirdun sellega.

Lõpuks tehti ka menetluslikud otsused, täpsemalt toimus see 17. jaanuari istungil. Üksmeelselt jäeti krediidasutused täitemenetluse seadustiku § 117 kohaldamisalast välja. Otsus oli ka teha ettepanek saata eelnõu täiskogu päevakorda 23. jaanuariks, teine lugemine lõpetada ja saata eelnõu kolmandale lugemisele, kui teine lõpetatakse, 20. veebruariks, siis viiakse läbi eelnõu lõpphääletus. Täna veel kord tähelepanu eest!

17:17 Aseesimees Kalle Laanet

Aitäh, austatud ettekandja proua Urve Tiidus! Teile küsimusi ei ole. Avan läbirääkimised. Sulgen läbirääkimised. Juhtivkomisjon on esitanud eelnõu kohta ühe muudatusettepaneku, mida on täielikult arvestatud. Oleme muudatusettepaneku läbi vaadanud. Juhtivkomisjoni ettepanek on eelnõu 737 teine lugemine lõpetada. Teine lugemine on lõpetatud.

11. 17:18 Kaubamärgiseaduse, tööstusomandi õiguskorralduse aluste seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu (793 SE) esimene lugemine

17:18 Aseesimees Kalle Laanet

11. päevakorrapunkt on Vabariigi Valitsuse algatatud kaubamärgiseaduse, tööstusomandi õiguskorralduse aluste seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu 793 esimene lugemine. Palun ettekandeks kõnetooli justiitsminister Urmas Reinsalu.

17:18 Justiitsminister Urmas Reinsalu

Lugupeetav Riigikogu aseesimees! Austatud rahvaesindus! Valitsus on esitanud parlamendile arutamiseks kaubamärgiseaduse, tööstusomandi õiguskorralduse aluste seaduse ja teiste seaduste muutmise seaduse eelnõu, mille eesmärk lühidalt öeldes on soodustada loovaid lahendusi sisaldavat tsiviilkaivet. Seda peaksime valitsuse nägemuses saavutama kahe mooduse abil. Me võtame Eesti õigusesse üle Euroopa Liidu direktiivi, mis puudutab kaubamärke käsitlevaid liikmesriikide õigusakte, et sellest johtuvalt laiemas plaanis tagada tõhus ja kiire tööstusomandi apellatsioonikomisjoni ülesehitus. Kui lühidalt markeerida kaubamärgidirektiivi ülevõtmisega kaubamärgiseaduses kaasnevaid ja selles eelnõus väljapakutud võimalikke muutusi, siis need on järgmised. Esiteks kaotatakse eelnõuga kehtivas õiguses sätestatud nõue, et kaubamärgina kaitstav tähis peab olema graafiliselt kujutatav. Teiseks kaotatakse eelnõuga kaubamärgi registreerimist takistavate nn suhteliste aluste kontrolli Patendiametis. Kolmandaks, edaspidi saab apellatsioonikomisjonis toimivas vaidlustusmenetluses tugineda ainult varasema õiguse olemasolule. Oluline on tulenevalt direktiivi nõuetest laiendada eelnõuga apellatsioonikomisjoni pädevust. Kuna direktiiv nõuab apellatsioonikomisjonis selgemat institutsioonilist sõltumatust, siis selle direktiivi nõuete täitmiseks tuleks eelnõuga viia apellatsioonikomisjon Justiitsministeeriumi juurest Patendiameti juurde. Eelnõus ka täpsustatakse ja

lühendatakse menetlusosaliste kohta kehtivaid tähtaegu apellatsioonikomisjoni menetluses ning nähakse ette veel mitmeid menetluse tõhusamaks muutmise viise. Aitäh!

17:20 Aseesimees Kalle Laanet

Aitäh, austatud justiitsminister! Teile on vähemalt üks küsimus. Krista Aru, palun!

17:20 Krista Aru

Aitäh, härra juhataja! Lugupeetud minister! Selle seaduseelnõuga asendatakse garantiimärk sertifitseerimismärgiga. Mis on sellise muudatuse põhjus? Ma lugesin kooskõlastamistabelist, et ka kaubandus-tööstuskoda on avaldanud oma nõutust, miks sellist asendust vaja on.

17:21 Justiitsminister Urmas Reinsalu

Aitäh selle väga asjakohase probleemipüstituse eest! Seda eelnõu on tehtud põhjalikult ja on püütud võimalikult ulatuslikult huvirühmi kaasata. Nüüd tuleb tunnistada, et mis puudutab garantiimärkide registreerimise võimaluse asendamist võimalusega registreerida sertifitseerimismärke, siis valitsus on selle eelnõu esitanud eelduslikus teadmises, et see peaks eeldatavalt paremini vastama Eesti ettevõtjate vajadustele, lähtudes sellest, et seni on garantiimärkide registreerimise võimalus olnud kasutajate seas märkimisväärselt ebapopulaarne.

17:21 Aseesimees Kalle Laanet

Krista Aru, teine küsimus.

17:21 Krista Aru

Härra juhataja! Lugupeetud minister! Ma tulen eelmise küsimuse juurde tagasi. Kui garantiimärgi registreerimine on olnud ebapopulaarne, siis võib-olla on sellel mingid muud põhjused. Kas selle asendamine teise märgiga peaks siis loodetavasti seda sertifitseerimist ja märgistamist hoogustama? Ma ei saa praegu aru, mis on ikkagi asja sisuline põhjendus.

17:22 Justiitsminister Urmas Reinsalu

Sisuline põhjendus on, et kui üks intellektuaalse omandi kaitse meetod ei ole praktikas realiseerunud, siis on kavatsus asendada see sellise võimaluse või meetodiga, mille kasutamine oleks ettevõtjate praktilisi vajadusi silmas pidades eeldatavalt ulatuslikum. See on see lähtekoht.

17:23 Aseesimees Kalle Laanet

Härra minister, teile rohkem küsimusi ei ole. Palun kõnelema majanduskomisjoni liikme Tarmo Kruusimäe.

17:23 Tarmo Kruusimäe

Hea aseesimees, head kolleegid siin saalis ja ka kabinettides ning kõik huvi tundvad Eesti Vabariigi kodanikud, kes mind jälgivad interneeduse vahendusel! Majanduskomisjon kogunes 22. jaanuaril kell 14. Ma loen protokollis huvides ette, kes olid koosolekul kohal. Juhatas Sven Sester, protokollija oli Annaliisa Jäme ja osa võtsid Tarmo Kruusimäe, Toomas Kivimägi, Arto Aas, Erki Savisaar, Jaanus Marrandi, Märk Sults, Peeter Ernits, Elis Themas (tema on meil konsultant), Kaido Rosin (nõunik-sekretariaadijuhataja) ja Marin Daniel (nõunik). Kutsutud olid justiitsminister Urmas Reinsalu ja Justiitsministeeriumi õiguspoliitika osakonna eraõiguse talituse nõunik Gea Lepik. Kuulasime ära ministri, esitasime väga häid küsimusi, saime veel paremaid vastuseid. Et teie aega kokku hoida, neid ma ette ei loe, neid te saate kõik protokollist vaadata. Loomulikult, pärast seda otsustati, esiteks, teha ettepanek esimene lugemine lõpetada (selles oli konsensus), teine ettepanek oli teha ettepanek määrata muudatusettepanekute esitamise tähtajaks 28. jaanuar 2019 kell 10 hommikul (järjekordselt konsensus). Seega ootan teie küsimusi. Aitäh! Palun eelnõu toetada!

17:24 Aseesimees Kalle Laanet

Austatud ettekandja Tarmo Kruusimäe, teile küsimusi ei ole.

17:25 Tarmo Kruusimäe

Ma tänan!

17:25 Aseesimees Kalle Laanet

Avan läbirääkimised. Sulgen läbirääkimised. Juhtivkomisjoni ettepanek on eelnõu 793 esimene lugemine lõpetada. Esimene lugemine on lõpetatud. Määrän eelnõu 793 muudatusettepanekute esitamise tähtjaks k.a 28. jaanuari kell 10.

12. 17:25 Audiitortevuse seaduse, finantskriisi ennetamise ja lahendamise seaduse ning teiste seaduste muutmise seaduse (finantsvaldkonna väärtekaristuste reform, EL-i õigusest tulenevad karistused) eelnõu (771 SE) esimene lugemine

17:25 Aseesimees Kalle Laanet

Läheme tänase päevakorra 12. punkti juurde. Vabariigi Valitsuse algatatud audiitortevuse seaduse, finantskriisi ennetamise ja lahendamise seaduse ning teiste seaduste muutmise seaduse (finantsvaldkonna väärtekaristuste reform, EL-i õigusest tulenevad karistused) eelnõu 771 esimene lugemine. Palun kõnelema rahandusminister Toomas Tõniste.

17:26 Rahandusminister Toomas Tõniste

Hea juhataja! Head Riigikogu liikmed! Täna on esimesel lugemisel eelnõu, millega sätestatakse kõrgendatud ülemmääraga väärtekoosseisud finantsvaldkonna eriseadustes. Tegemist on finantsvaldkonna karistuste muudatuste teise etapiga, millega nähakse ette Euroopa Liidu õigusest tulenevate halduskaristuste kohaldamise võimalus väärtemenetluses. Kõrgete haldustrahvide kohaldamiseks loob aluse Riigikogu menetluses olev teine eelnõu, millega muudetakse karistuseseadustikku. Käesoleva eelnõuga võetakse riigisisesele õigusesse üle finantssektorit puudutavad Euroopa Liidu õiguses sätestatud rahatrahvi ülemmäärad ja nende arvutamise alused. Samuti luuakse võimalus kõrgete rahatrahvide kohaldamiseks juhul, kui kehtivad rahatrahvi ülemmäärad ei võimalda Euroopa Liidu õigusaktides sätestatud eesmärgi täita. Kõrge ülemmääraga rahatrahvid tagavad võimaluse kohaldada karistust, mis on korrelatsioonis finantsasutuse tegevuse ja riskidega, on tõhusad ja rikkumisi ennetava mõjuga. Muudatused on stabiilse ja usaldusväärse finantsteenuse keskkonna loomise, samuti teenuste tarbija õiguste kaitsmise osa.

Eelnõu on õiguskomisjoni otsuse kohaselt esitatud esimesele lugemisele muudetud kujul. Välja on jäetud rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduses vara legaalse päritolu tõendamist ja vara riigi omandisse kandmist puudutavad muudatused. Kuna eelnõust väljajäänud meetet peetakse tõhusaks ja tulemuslikuks rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamisel, siis töö sellega jätkub veel käesoleva menetluse raames. Rahapesukahtlusega vara suhtes pööratud tõendamiskoormuse ja riigi omandisse kandmise regulatsiooni väljatöötamisel on oluline leida tasakaal rahapesu ja terrorismi rahastamise riskide ja nende maandamiseks võetavate meetmete ning ettevõtlusvabaduse ja isiku põhiõiguste riive vahel. Eelnõuga karmistatakse ka virtuaalväeringu teenuse pakkuja ja rahakotiteenuse pakkuja tegevusloa saamise nõudeid, et vähendada sellega seotud rahapesu ja terrorismi rahastamise ning muude kuritegude toimepanemise riske.

Seni on Euroopa Liidu õigusest tulenevaid kohustusi kohaldada teatud rikkumiste korral kõrgema määraga rahalisi sanktsioone Eesti õigusesse üle võetud sunniraha rakendamise kaudu, mis aga ei pruugi tagada kohustuste täitmist nõutaval määral. Seetõttu muudetakse finantsvaldkonna eriseadustes kehtivaid väärtetrahviki määrasid. Kehtivad väärtetrahviki ülemmäärad nii füüsilistel kui ka juriidilistel isikutel ei ole võrreldaval tasemel finantssektori tegevusega. Eelnõus on nii füüsilise kui ka juriidilise isiku puhul ette nähtud konkreetne sanktsiooni ülemmäär ehk fikseeritud rahatrahv. Teiseks on sätestatud erinevad relatiivsed väärtekaristuse ülemmäärad. Niisiis võib rahatrahvi arvutamise aluseks olla ka kahe- või kolmekordse rikkumise tulemusel saadud kasu või välditud kahju või teatud protsent juriidilise isiku käibest. Haruseadustes ettenähtud kõrgendatud ülemmääraga rahatrahvid ja käibe arvutamise kord tulenevad Euroopa Liidu õigusaktidest ja on mõnevõrra erinevad. Näiteks võib rikkumise korral krediidasutusele määrata rahatrahvi, mis on kuni 10% tema või tema grupi netokäibest, kindlustussektoris on rahatrahviks kuni 5% kogukäibest. Kehtib põhimõte, et käibe põhjal

arvutatav rahatrahv võib olla suurem karistuse fikseeritud ülemmäärast ja ülemmäärade loogikast lähtudes tuleks eelistada kõrgemat karistust.

Virtuaalväringu tegevusloa menetlemisel kontrollib rahapesu andmebüroo edaspidi ettevõtja juhtorgani liikmete tausta ja sobivust. Lisaks nähakse ette tingimus, et ettevõtja asukoht ja peakontor või filiaal peab asuma Eestis.

Seadus on planeeritud jõustuma tavakorras, eelduslikult 2019. aasta esimeses pooles, tingimusel, et karistusseadustiku muudatused, mis võimaldavad kõrgendatud ülemmääraga rahatrahve kohaldada, on samuti jõustunud. Aitäh ja palun eelnõu toetada!

17:31 Aseesimees Kalle Laanet

Aitäh, austatud rahandusminister Toomas Tõniste! Teile ei paista küsimusi olevat. Palun kõnelema õiguskomisjoni liikme Jüri Saare!

17:31 Jüri Saar

Lugupeetud juhataja! Austatud kolleegid! Lubage mul tutvustada selle seaduseelnõu, mille number on 771, menetluskäiku Riigikogu õiguskomisjonis. Vabariigi Valitsus algatas nimetatud eelnõu 3. detsembril 2018 ja õiguskomisjon arutas eelnõu esimest korda 17. detsembril. Arutelul osalesid lisaks õiguskomisjoni liikmetele rahandusminister ja siseminister, samuti Rahandusministeeriumi, Siseministeeriumi, rahapesu andmebüroo, Justiitsministeeriumi, Eesti Advokatuuri ja Õiguskantsleri Kantselei esindajad. Sellel arutelul toetasid rahandusminister ja rahapesu andmebüroo esindaja eelnõu esitatud kujul, kuna leidsid, et see parandab oluliselt rahapesu ja terrorismi rahastamisega võitlemise võimalusi ja vähendab olulisel määral Eesti kui rahapesu sihtriigi atraktiivsust. Rahapesu andmebüroo esindaja hindas kõrgelt kavandatud vara legaalse päritolu pööratud tõendamiskoormust, kuna sageli puudub võimalus raha liikumisel välja selgitada seost eelkuriteoga.

Justiitsministeerium tõi esile halduskonfiskeerimise eelised võrrelduna konfiskeerimisega süüdimõistva kohtuotsuse alusel, kuna esimese puhul piisab sellest, kui ära näidata vara ebaseaduslik päritolu, süüstatamata konkreetset isikut. Õiguskantsleri Kantselei esindajad esitasid õiguskantsleri kirjaliku arvamuse põhiseisukohad. Õiguskomisjoni liige Raivo Aeg rõhutas vajadust panna täpsemalt paika eelnõu fookus ja mõelda läbi kohaldamise piir. Ühtlasi möönis ta asjaolu, et parlamendi praegune koosseis eelnõu seadusena vastu võtta ei jõua, kuid suund on õige. Sellega nõustusid komisjoni liikmed Vilja Toomast ja Külliki Kübarsepp.

Õiguskomisjoni esimees Jaanus Karilaid tegi ettepaneku jätkata eelnõu menetlemist 2019. aasta jaanuaris ja avaldas lootust, et eelnõu tekst suudetakse paremini sõnastada, et leida suurem ühisosa ja panna paika fookus. Ta rõhutas vajadust tagada eelnõu eesmärk, st võidelda tõhusamalt rahapesu ja terrorismi rahastamisega, samas ilma ettevõtluskeskkonda oluliselt kahjustamata. Samuti tuleks läbi töötada õiguskantsleri esitatud kriitika eelnõu kohta.

Nüüd õiguskantsleri arvamusest. Õiguskantsler tuvastas oma 14. detsembri 2018. aasta arvamuses seaduseelnõus olulisi küsitavusi, sest riik saab sellega vabad käed ükskõik mis suuruses teadmata päritoluga rahasumma haldusarestimiseks ja hilisemaks halduskonfiskeerimiseks. Nii võib toimuda oluline riive enese mittesüüstatamise privileegiga (põhiseaduse § 22) ja omandi põhiõigusega (põhiseaduse § 32). Rahapesu tõkestamise meetmete eesmärk on suurendada ettevõtluskeskkonna usaldusväärsust ja läbipaistvust. Vältimaks meetme ebaproportsionaalset kasutamist oleks üks võimalus abinõu täpsemaks suunamiseks üksnes rahvusvahelise rahapesu vastu võitlemisele varalise piirmäära kehtestamine. Lisaks sedastas õiguskantsler, et eelnõuga kavandatud muudatused on põhimõttelist laadi ja mõjutavad nii põhiõigusi, põhiseadusega kaitstud väärtusi kui ka ettevõtluskeskkonda, mistõttu neid muudatusi tuleb teha läbimõeldult.

Advokatuur esitas õiguskomisjonile arvamuse nimetatud eelnõu kohta 8. jaanuaril 2019. Advokatuur leidis, et kavandatud eelnõuga taandutakse õigusriigi põhimõtetest ning soovitas rahapesu ja terrorismi rahastamise tõkestamise seaduse muudatused seoses pööratud tõendamiskoormusega eelnõust välja jätta. Uus rahapesu tõkestamise seadus juba muutis reegleid rangemaks, kuid tõi kaasa ka probleeme, näiteks nõude tuvastada juriidiliste isikute puhul tegelik kasusaaja. Ühtlasi manitses advokatuur eelnõuga mitte kiirustama, sest see toob kaasa eraõiguslike isikute kohustuste olulise kasvu ja põhiõiguste kärpimise riigi menetlusmugavuse nimel.

17. jaanuaril k.a toimus selles küsimuses õiguskomisjoni istungil järgmine arutelu. Sellelgi osalesid rahandusminister, siseminister ning Rahandusministeeriumi, Siseministeeriumi, Justiitsministeeriumi,

Eesti Advokatuuri ja Õiguskantsleri Kantselei esindajad. Arutelu toimus eelkõige vara legaalse päritolu pööratud tõendamiskoormuse teemal, mille kohta oli varem kriitikat esitatud. Õiguskomisjoni esimees Jaanus Karilaid pakkus ühe võimalusena, et tõendamiskoormust puudutav osa jäetakse esimese lugemise tekstist välja ja lisatakse täpsustatud kujul teise lugemise tekstile. Täpsustused puudutaksid eeskätt meetme kasutamist üksnes rahvusvaheliste rahasiirete korral. Rahapesu andmebüroo esindajad tõid esile, et bürool on juba olemas ranged reeglid, millele piirangu kehtestamisel saab tugineda. Rahandusministeerium leidis, et pööratud tõendamiskoormus parandab ettevõtluskeskkonda ja kahjustab seda vaid osas, mis puudutab ettevõtteid, millel on rahapesukahtlus. Advokatuuri esindaja pidas pööratud tõendamismenetlust põhimõtteliselt mittesobivaks ja Eesti investeerimiskliimat kahjustavaks. Tema väitel on rahapesu tõkestamise seadus, mis jõustus 2017. aasta novembris, juba avaldanud olulist mõju ja mitmed investeeringud on jäänud Eestisse tulemata. Õiguskantsleri esindajal peale ümberpööratud tõendamiskoormuse eelnõule vastuväiteid ei olnud.

Õiguskomisjon tegi konsensuslikud ettepanekud esimene lugemine lõpetada ja määrata muudatusettepanekute esitamise tähtajaks 6. veebruar 2019. 17. jaanuari 2019. aasta istungil otsustas õiguskomisjon esitada Riigikogule esimeseks lugemiseks seaduseelnõu 771 muudetud kujul. Muutus tähendas eelnõust nende sätete eemaldamist ja ümbersõnastamist, mis käsitlesid vara legaalse päritolu pööratud tõendamiskoormust. Muudeti ka seaduseelnõu pealkirja, sealt võeti välja väljend "vara legaalse päritolu pööratud tõendamiskoormus". Otsus langetati konsensuslikult. Ka Rahandusministeerium nõustus eelnõu muudetud kujul esimesele lugemisele suunamisega. 21. jaanuaril 2019 esitas õiguskomisjon Riigikogule nimetatud seaduseelnõu esimesele lugemisele muudetud kujul. Muudatusettepanekute esitamise tähtaeg on endiselt 6. veebruar 2019 kell 16. Tänan!

17:39 Aseesimees Kalle Laanet

Aitäh, austatud ettekandja Jüri Saar! Teile on küsimusi. Peeter Ernits, palun!

17:39 Peeter Ernits

Hea juhataja! Hea ettekandja! Huvitav eelnõu. Ma loodan, et te olete kõik selle läbi lugenud. Minu esimene küsimus on aga see. Vaadake, kui palju rahapesu andmebüroo on nende kontodega tegelenud ja neid arestinud: 2015. aastal 80, edasi on see langenud umbes 50 peale, aga summade tulbad lähevad järjest pikemaks. Kas 2015, kui need kuulsad asjad meil siin toimusid, tegeles rahapesu andmebüroo selliste prügikaladega, väikeste kontodega, kus oli vähe raha peal, ja pärast seda on järsult hakatud tegelema siis n-ö suuremate kaladega või kontodega, kus on rohkem raha peal? Kas see vastab tõele või mitte?

17:40 Jüri Saar

Teil on täiesti õigus. Karistumäärad muudetakse rangemaks, näiteks kasvavad haldustrahvid 32 000 eurost 5 miljonini, ja pikendatakse rahapesu andmebüroole menetlemiseks antavat aega rahapesukahtluse korral, praegu on see maksimaalselt 90 päeva, see on kavandatud pikenema aasta peale. Nii et see on täiesti õige tähelepanek, et tegelda tulebki suurte ja tõsiste rahapesujuhtumitega, nagu oli näiteks Danske juhtum, mis Eesti mainele tõsist kahju tegi.

17:41 Aseesimees Kalle Laanet

Peeter Ernits, teine küsimus.

17:41 Peeter Ernits

Hea juhataja! Hea ettekandja! Küsida oleks palju, aga küsin eelmise küsimuse sabast kinni võttes: miks siis, kui Danske siin n-ö õitses, tegeles meie rahapesu andmebüroo prügikontodega, kui nii võib öelda, väikeste asjadega, ega puudutanud suuremaid? Teiseks, siin on öeldud, et terminoloogia on segane, ühtset terminoloogiat selles valdkonnas ei ole, aga ometi on eelnõu esitatud. Kas te natuke valgustate seda viimast poolt?

17:42 Jüri Saar

Kui praegu vaadata, kust poolt üldse tuuled rahvusvaheliselt puhuvad, siis selgub, et sellisele suuremahulisele rahapesule ongi viimasel paaril aastal hakatud hoopis teistmoodi vaatama. Varem, kui

lääneriikidesse tuli raha, mille taust ei pruukinud väga puhas olla, aga sellest tuli palju kasu, see andis tööd ja leiba ning lõi kohapeal lisandväärtust, siis arvati, et mis seal ikka. Aga ajapikku selgus, et need asjad ei ole nii lihtsad, et see musta raha probleem maksab hiljem hoopis tõsisemalt kätte. See ongi sel tasemel selline suhteliselt uus teema.

Millele ma võin veel tähelepanu juhtida? Diskussioonides õiguskomisjonis oli juttu ka sellest – advokatuuri esindajad seda eriti rõhutavad –, et meil on ju olemas kriminaalmenetlus kõigi oma tagatistega. Paraku, selles uues maailmas, kus asjad toimuvad kuidagi kiiremini ja suuremates mastaapides, ei pruugi kriminaalmenetlus jõuda üldse sammu pidada nende n-ö kurjategijate toimimiskiirusega. Nii et ei ole kahtlust, rakendada väärtemenetluste puhul niivõrd mahukaid haldustrahve, kui me räägime klassikalise õigusriigi teooria järgi, on vägagi küsitav, kui rääkida valust, mida sanktsioon tekitab. Mastercardile teeb Euroopa Komisjon – eile vist oli selline uudis – 700 miljonit eurot trahvi konkurentsiseaduse rikkumise eest. Kõik need sanktsioonid on juba liikunud haldussfääri ja meie liigume samas suunas kui kogu läänemaailm.

17:45 Aseesimees Kalle Laanet

Austatud ettekandja Jüri Saar, teile rohkem küsimusi ei ole. Avan läbirääkimised. Sulgen läbirääkimised. Juhtivkomisjoni ettepanek on eelnõu 771 esimene lugemine lõpetada. Esimene lugemine on lõpetatud. Määrán eelnõu 771 muudatusettepanekute esitamise tähtjaks k.a 6. veebruari kell 16.

13. 17:46 Riikliku statistika seaduse ja avaliku teabe seaduse muutmise seaduse eelnõu (794 SE) esimene lugemine

17:46 Aseesimees Kalle Laanet

Läheme 13. päevakorrapunkti juurde. Vabariigi Valitsuse algatatud riikliku statistika seaduse ja avaliku teabe seaduse muutmise seaduse eelnõu 794 esimene lugemine. Palun kõnelema rahandusminister Toomas Tõniste.

17:46 Rahandusminister Toomas Tõniste

Austatud juhataja! Austatud Riigikogu liikmed! Esimesele lugemisele tuleb Vabariigi Valitsuse algatatud riikliku statistika seaduse ja avaliku teabe seaduse muutmise seaduse eelnõu. Muudatuste eesmärk on riigi kogutavate andmete tõhusam kasutamine. Riikliku statistika seaduse muudatustega soovime võimaldada andmete kasutamist laiemalt kui ühes asutuses ehk luua aluse andme jagamisteenuseks. Avaliku teabe seaduse muudatusega antakse andmehalduse koordineerimine Statistikaametile ja lisatakse volitusnorm, mille alusel saab andmehalduse täpsemad nõuded ja selle tingimused paika panna.

Andmete adus on valdkond, kus loodetakse järgmist suuremat arenguhüpet, mis oleks kasulik tervele ühiskonnale. Öeldakse ju, et andmed on uus nafta. Andmed ja eelkõige just andmekasutus on seotud otsuste langetamise kvaliteediga nii ühiskonnas kui ka poliitikas. Majanduslikku innovatsiooni või kestvart arengut silmas pidades ergutab andmekasutus ise majanduse arengut. Innovaatiline andmekasutus toimub väga paljudes eluvaldkondades, meditsiinist loomemajanduseni ja tööstuse digitaliseerimisest keskkonnaküsimusteni. Tulevikku silmas pidades on kõige olulisem andmete laialdasem kasutamine, et andmed ei jääks üksnes valdkonda, kus need on kogutud ja mis neid oma tarbeks kasutab. Oluline on vaadelda riigi andmekogudes olevaid andmeid kui riigi andmeid. Just see ongi täna esimesele lugemisele tulevate seadusmuudatuste eesmärk, et ühiskonna ees seisvate probleemide lahendamine ei takerduks valdkondlikesse piirangutesse. Selleks lisatakse riikliku statistika seadusesse andme jagamisteenus, mis võimaldab edaspidi siduda eri andmeallikaid. Piiritletakse ka andmete töötlemine. Andmeid ei ole siiani olnud võimalik riigiasutuste vahel jagada, kuna selleks on puudunud õiguslik alus. Käesoleval Riigikogul on võimalus sellele kaasa aidata. Andme jagamisteenus võimaldab Statistikaametil suunata riigil juba olemasolevad andmed senisest paremini teiste riigiasutuste kasutusse. Tekib võimalus riigiasutuste vahel andmeid riskikasutada ning seeläbi vähendada andmete dubleerimist.

Kaks olulisemat muudatust puudutavad seda, kuidas andme jagamise käigus tagada andmete kaitset. Kõigepealt sätestab eelnõu selgelt, et andme jagamisteenuse osutamisel jälgitakse isikuandmete kaitse

ning äri-, maksu- ja pangasaladuse kaitse reegleid ja põhimõtteid. Samuti nähakse ette, et levitatavaid andmeid ei ole lubatud kasutada ühelgi muul kui statistilisel ja teaduslikul eesmärgil. Reegliteta andmekasutus võib riivata andmesubjektide õigusi, mistõttu on andmeajamisteenuse osutamisel sätestatud nende kaitse.

Eelnõu kohaselt pannakse Statistikaametile riigi tasandil andmehalduse koordineerimise kohustus, mis tähendab, et Statistikaametist saab andmete kompetentsikeskus. Statistikaameti õiguste laiendamine suurendab Eesti võimekust andmeid üle riigi tõhusalt kasutada. Ametile antakse õigus teha haldusjärelvalvet andmehalduse nõuete täitmise üle. Pidevalt tuleb ka jälgida, et andmeid ei kogutaks mitu korda ning parandataks andmekvaliteeti. Samuti võimaldatakse eelnõuga Eesti Pangal integreeritult andmeid koguda ja neid andmeid jagada. Eesti Pank kogub lisaks oma muudele ülesannetele andmeid riikliku statistika tarbeks, neidsamu andmeid kogub tihtipeale ka Finantsinspeksioon. Hetkel ei ole nendel kahel asutusel võimalik samu andmeid ühe aruandega koguda. Eesmärk on vähendada andmeesitajate töökoormust aruandluses, mille tõttu hakatakse andmeid koguma integreeritult ühe aruande koosseisust, kuid eri eesmärkideks, ehk lihtsalt öeldes *only once*. See põhimõte, et "küsi üks kord, kasutame mitu korda", on majanduskomisjonist tulnud ettepaneku kohaselt plaanis avaliku teabe seadusesse koostöös komisjoniga ka sisse kirjutada. Muudatuste rakendamine tagab, et andmekogude andmeid tohib Statistikaamet omavahel siduda. Andmete omanikud saavad osutada paremaid teenuseid, vähendada halduskoormust ja teha juba kogutud andmete alusel mitmekesisemat analüüsi. Uue korra rakendamine võimaldab Eestis saada senisest parema ülevaate, mis andmeid me kogume, hinnata nende kogumise vajadust ning lõpetada andmete mitmekordne kogumine, kus see on võimalik. Teisest küljest aga edendatakse andmete kasutamist reaalsete otsuste tegemisel. Täna tähelepanu eest ja palun seda eelnõu toetada!

17:52 Aseesimees Kalle Laanet

Aitäh! Hea minister, teile on küsimusi. Kristen Michal, palun!

17:52 Kristen Michal

Aitäh, hea juhataja! Hea minister! Te põgusalt juba mainisite seda. Kas ma sain õigesti aru, et see ettepanek, mille me Reformierakonna nimel komisjonis tegime ja millesse te suhtusite soosivalt, seesama *once-only* ehk andmete ühekordse andmise põhimõte, et riigile antakse andmeid ainult üks kord, võiks saada seaduse tasemel kirja, et ta ei jääks valitsuse määrusse, vaid tuleks seadusesse? Kas te olete nõus seda toetama ja aitate selle ettepaneku elluviimisele igati kaasa?

17:52 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Selle põhimõtte sõnastuse seadusesse viimisega me oleme nõus. Seda saab teha avaliku teabe seaduses. Sellega me oleme igati nõus. Kindlasti tuleb mingit osa ka määrusega reguleerida.

17:53 Aseesimees Kalle Laanet

Krista Aru, palun!

17:53 Krista Aru

Aitäh, härra juhataja! Lugupeetud minister! Andmehalduses räägime me masinloetavatest metaandmetest. Ometi, vaadates läbi nii seaduseelnõu kui ka selle seletuskirja, ei leidnud ma kusagilt üheselt sätestatult sõnastust, et me räägime masinloetavatest andmetest. Kas see standard on siis vaikimisi kokku lepitud või eeldatakse, et kõik andmed ongi masinloetavad ja kõik seaduse täitjad saavad sellest üheselt aru?

17:53 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Tõesti, praegu me kogume paljusid erinevaid andmeid, eri asutused koguvad neid andmeid ja tegelikult ei toimu riskkasutust ehk on hästi palju dubleerimist. Lihtsustatult öeldes on selle eelnõu mõte tegelda selle probleemiga, millele viitavad tihti ka riigireformi nõudjad ja kriitikud. Kui küsida, kus see probleem on või kus oleks seda n-ö riigireformi vaja, siis ma julgen öelda, et kümnest kaheksa hakkavad rääkima, et näed, mulle tuli Statistikaametist soov sellist infot saada, see on bürokraatia, miks ei kasutata neid andmeid, mida ma olen juba kuskil avaldanud jne. See tegelikult ongi suur osa sellest

riigireformist, millest kogu aeg räägitakse, ehk meil tekib võimalus meie käsutuses olevaid andmeid võimalikult efektiivselt kasutada ning juurde küsida nii vähe infot, kui on võimalik. Vastutasuks me anname selle informatsiooni tagasi. Ehk on juba paari aasta pärast, ma loodan väga, võimalus mõne klõpsuga saada infot, kuidas kellegi ettevõtte positsioneerib teiste analoogsete ettevõtete või teiste samas piirkonnas asuvate ettevõtete seas. Kindlasti efektiivstab ka see edaspidi ettevõtete tööd.

17:55 Aseesimees Kalle Laanet

Peeter Ernits, palun!

17:55 Peeter Ernits

Hea juhataja! Lugupeetud minister! Sümpaatne eelnõu. Sa ütlesid, et andmed on uus nafta. Meil on 2038 andmekogu ehk puurauku ja Statistikaamet ammutab naftat vaid 106 puuraugust ehk andmekogust. Kas siis suurem osa neist puuraukudest või andmekogudest – 1932 – töötavad tühja või? Statistikaamet, nagu ma aru saan, neid ei kasuta. Või ikka kasutab? Seleta lahti, palun!

17:56 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! See on seesama probleem, mida ma siin enne seletasin, et on küsitud ja ka edaspidi küsitakse väga palju erinevaid andmeid. Nüüd tuleb hinnata nende tegelikku vajadust ja olulisust. Tihti on olnud nii, et mõni amet soovib saada mingit infot ja on esitanud oma soovi Statistikaametile – see näide on nagu ajaloost võtta –, et palun uurige seda, ja nii see ongi jäänud mõnda küsitlusse sisse. Mõte on selles, et me edaspidi kasutame neid riigiasutuste käes olevaid andmeid, mis on juba inimeste käest kogutud, riskasutuse abil, mis andme jagamise tõttu muutub võimalikuks, võimalikult efektiivselt ja vaatame reaalselt üle ka need andmed, mida me kogume.

17:57 Aseesimees Kalle Laanet

Urve Tiidus, palun!

17:57 Urve Tiidus

Aitäh, lugupeetud juhataja! Lugupeetud minister! Selle eelnõuga antakse Statistikaametile võimalus pakkuda uusi teenuseid. Need ei pea olema kooskõlas rahvusvaheliste statistikatöö reeglitega jne. Kas te võite aimata või teate, mis laadi teenuseid Statistikaamet võib hakata pakkuma?

17:58 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Üks võib-olla kõige olulisemaid asju, kui me poliitika või riigijuhtimise poole pealt vaatame, on see, et mida täpsemad on andmed, seda täpsemad ja paremaid otsuseid me saame teha, seda tõesema pildi saame elust enesest. Teine pool on see, et saab pakkuda ka neile ettevõtetele ja inimestele, kes neid küsimustikke täidavad, täiesti uut taset. Nad saavad kogutud info abil paljudele oma küsimustele vastused, mis aitavad neil teha ettevõtluses tulevikku suunatud ja loodetavasti ettevõtet edasi viivaid otsuseid.

17:59 Aseesimees Kalle Laanet

Peeter Ernits, palun!

17:59 Peeter Ernits

Aitäh, hea juhataja! Hea ettekandja! Ma ei saanud ikka vastust küsimusele, et kui Statistikaamet 1932 puurauku või andmekogu ei kasuta ja need töötavad tühja, kas need tuleb siis riigil n-ö plombeerida, sealt enam neid andmeid ei tule. Samas, teiselt poolt, on 40 000 – nagu ma siit loen – andmeesitajat ettevõtlusega seoses ja sa tahad igal aastal 4000 naftapuurtorni kinni panna. Seleta seda natuke lahti. Kas nad töötavad siis tühja või, et nii tõsine piiramine on plaanis? Iseenesest on see muidugi sümpaatne.

18:00 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Jah, suures osas nad töötavad tühja. See ongi see ebaefektiivsus, see dubleerimine, et andmeid ei ole võimalik riskasutada ja riigiasutused küsivad erinevaid andmeid ja neil on erinevad andmed. Tänu sellele, et tekib andme jagamisteenus, võimalus andmeid riskasutada, pannakse kindlasti väga palju puurauke kinni.

18:00 Aseesimees Kalle Laanet

Raivo Põldaru, palun!

18:00 Raivo Põldaru

Aitäh, härra eesistuja! Hea minister! Tõepoolest tore asi, aga küsimus on selles, et kes selle peale nüüd tuli, et selliseid häid muudatusi on vaja ellu viia, koondada andmekogusid ja vähendada töötajate arvu, kes selle kõigega tegelevad. Kust see nüüd tuli? Oli see Statistikaameti selline vaatamine või on see teie juhitavast ministeeriumist tulnud ja mitte eelmise ministri ajal? Kes selle peale nüüd tuli?

18:01 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! See agenda ja see soov on ju olnud, ma julgen öelda, viimased 15–20 aastat kogu aeg üleval. Mulle on ka natuke arusaamatu, miks seda varem ei tehtud. Tegelikult vajab see seadusmuudatust ja selget arusaama, mida sa teha tahad ja kuhu sa välja tahad jõuda. Mul on väga hea meel, et Statistikaametil on hästi tugev juht Mart Mägi, kes on niisama pika kogemusega kui mina, kes ma olen kaks aastat saanud selles ametis olla. Rahandusministeeriumis on väga tugevad spetsialistid, kellest millegipärast üritatakse halvustavalt jätta muljet, nagu nad oleksid kuidagi sellised halvad, kes ei taha või ei viitsi tööd teha. Mina kiidan neid. Ma kiidan ka tervikuna sellist poliitilist tellimust. Kui on probleem, siis tuleb see probleem lahendada. See tervik ongi täna siin teie ees.

18:02 Aseesimees Kalle Laanet

Krista Aru, palun!

18:02 Krista Aru

Aitäh, härra juhataja! Lugupeetud minister! Mina tulen visalt selle masinloetavuse juurde tagasi. Kas üheks põhjuseks, miks seni ei ole saanud andmeid riskasutada, ei olegi just nimelt see, et meil ei ole kõik andmed masinloetavad? Ometi ei leia ma seletuskirjas ega ka eelnõus endas sellist kohta, kus oleks selgelt sõnastatud, et masinloetavus peab olema metaandmete puhul tagatud. Kas on valmimas mingi teine andmekirjelduse kokkulepe, kui seda siin ei ole fikseeritud?

18:03 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Masinate omavahelise n-ö koostöö või andmete lugemise teema on mul plaanis järgmises punktis, kus on kõne all e-arved. Põhimõte on õige. Aga probleem on natuke proosalisem. Eri riigiasutustel on erinevad IT-süsteemid, mis ei jookse omavahel kokku. Tihti ongi nii, et igaüks on nokitsenud omaette. Tulemus on see, et andmete kokkuviiimine, nende ühtne kirjeldamine, nii et neid oleks võimalik masinloetavalt efektiivselt kasutada, tuleb enne ära teha, need ühtsed standardid tuleb ellu viia. See ongi see töö, mis täna käib.

18:03 Aseesimees Kalle Laanet

Urve Tiidus, palun!

18:03 Urve Tiidus

Aitäh, lugupeetud juhataja! Nagu kolleeg, tulen ka mina ühe varasema teema juurde tagasi. Te mainisite, et andmed on uus nafta. Tõepoolest, umbes 15 aastat tagasi hakati rääkima sellest, et andmed on uus kuld ja uus nafta, pidades silmas ärilist kasumlikkust. Kas te oskate öelda palun, kuidas meil siiski on see andmete valdamine võimalik muundada mingisuguseks rahaliselt mõõdetavaks kasuks?

18:04 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Rahaliselt mõõdetav kasu on see, kui info on tunduvalt täpsem, paremini sihitud ja meil kõigil on võimalik teha paremaid ja täpsemaid otsuseid. See on rahalises mõõtmes hindamatu väärtusega: õiged otsused ongi see uus nafta. Teine pool on see, et sa saad teatud andmeid jagada ka erasektoriga, ettevõtjatega, kes saavad nii mõnegi ametikoha tänu sellele kokku tõmmata, sest on võimalik mõne klõpsuga saada Statistikaametist andmed kätte.

18:05 Aseesimees Kalle Laanet

Austatud rahandusminister, teile rohkem küsimusi ei ole. Palun kõnelema majanduskomisjoni liikme Märt Sultsi.

18:05 Märt Sults

Auväärt juhataja! Kolleegid! Majanduskomisjon arutas seaduseelnõu 784 21. jaanuaril k.a. Koosolekut juhatas Sven Sester, protokollis Annaliisa Jäme, osa võtsid komisjoni liikmed Toomas Kivimägi, Arto Aas, Eevi Paasmäe, kes oli Erki Savisaare asendusliige, Jaanus Marrandi, Kristen Michal, Märt Sults, Peeter Ernits, Tarmo Kruusimäe, nõunik-sekretariaadijuhataja Kaido Rosin, nõunik Marin Daniel ja nõunik Piia Schults. Kutsutud olid rahandusminister Toomas Tõniste, Rahandusministeeriumi halduspoliitika asekanstler Raigo Uukkivi, riigihalduse ja avaliku teenistuse osakonna peaspetsialist Keir Pool ning Statistikaameti peadirektor Mart Mägi.

Päevakorras oli teise punktina Vabariigi Valitsuse algatatud riikliku statistika seaduse ja avaliku teabe seaduse muutmise seaduse eelnõu 794 arutelu esimesele lugemisele saatmiseks. Põhimõtteliselt esitas minister väga põhjaliku ülevaate. Kristen Michal küsis ka komisjonis ministri käest selle küsimuse, mida ta siin küsis. Nii et põhimõtteliselt oli hästi emotsionaalne värk.

Mina küsisin sellise küsimuse, et kuna on riskasutus, aga eri ametite infotehnoloogiline tase ei ole võrreldav, siis kuidas ühilduvad eri juhtmekeeled ehk IT-keeled, kas masinad ei jookse kokku. Kas või sihukene rumal näide, et inimesel võib olla mitu elukoha aadressi ja eri küsitlustes on ta andnud eri aadressid ja siis jooksevad masinas kokku neli-viis aadressi, põhimõtteliselt masin ütleb äkki "Error!" ja ongi kogu see ühekordne sisestamine metsas. Aga ma sain ammendavad vastused.

Tehti ka otsused. Otsused olid sellised: teha ettepanek esimene lugemine lõpetada (see oli konsensuslik ehk ühehääline, vastu keegi ei olnud) ja teine otsus oli teha ettepanek määrata muudatusettepanekute esitamise tähtajaks 25. jaanuar k.a kell 16 (ka see otsus oli konsensuslik ehk ühehääline). Arvestades, et lisaks käesolevale nädalale on jäänud veel kolm täiskogu tööpäeva, mille jooksul oleks võimalik eelnõu menetlus lõpetada, ongi nii lühike tähtaeg muudatusettepanekute tegemiseks, kuna põhimõtteliselt on selle koosseisu aeg ümber. Aitäh!

18:08 Aseesimees Kalle Laanet

Aitäh! Austatud ettekandja Märts Sults, teile on vähemalt üks küsimus. Jüri Saar, palun!

18:08 Jüri Saar

Aitäh, lugupeetud juhataja! Lugupeetud ettekandja! Omavalitsustes peab olema andmehalduse eest vastutav isik. See tuleneb tõenäoliselt sellest seadusest. Kas neid andmehaldureid hakatakse kusagil koolitama? Kes neid koolitab? Kas sellele pöörati ka komisjonis arutelu käigus tähelepanu?

18:09 Märt Sults

Aitäh küsimuse eest! Komisjonis otseselt sellest ei räägitud, aga ma võin öelda oma kogemusest, kuna ma olen pikka aega koolidirektor olnud, et koolis, haridusasutuses, on olemas spetsiaalne inimene, kes vastutab andmete õigsuse ja konfidentsiaalsuse eest. Selleks on inimene määratud. Ma arvan, et kui omavalitsus edastab andmeid näiteks Statistikaametisse, siis selleks peab olema kindlasti keegi vastutav isik, kes on ka seaduse ees vastutav, mitte ei ole nii, et meie vastutame, aga oi, aps juhtus. Ma olen väga skeptiline interneti ja üldse pilvede suhtes, kokkujooksmise kohti on äärmiselt palju. Taibukad poisid-tüdrukud, kes hakkavad lasteaiast peale programmeerimist õppima, proovivad mingil ajal kõikide tulemüüride tugevust.

18:10 Aseesimees Kalle Laanet

Härra Sults, tänan teid küsimusele vastamise ja ettekande eest! Teile rohkem küsimusi ei ole. Avan läbirääkimised. Sulgen läbirääkimised. Juhtivkomisjoni ettepanek on eelnõu 794 esimene lugemine lõpetada. Esimene lugemine on lõpetatud. Määrän eelnõu 794 muudatusettepanekute esitamise tähtajaks k.a 25. jaanuari kell 16.

14. 18:10 Raamatupidamise seaduse muutmise seaduse eelnõu (795 SE) esimene lugemine

18:10 Aseesimees Kalle Laanet

Oleme jõudnud tänase päevakorra viimase punkti juurde. Vabariigi Valitsuse algatatud raamatupidamise seaduse muutmise seaduse eelnõu 795 esimene lugemine. Kõnelema palun rahandusminister Toomas Tõniste.

18:10 Rahandusminister Toomas Tõniste

Austatud juhataja! Austatud Riigikogu liikmed! Teie ees on raamatupidamise seaduse muutmise seaduse eelnõu. Selle eelnõuga soovime muuta raamatupidamise korraldust nii, et avaliku sektori asutustele – keskvalitsuse asutused, kohalikud omavalitsused oma allasutustega ja muu avalik sektor – saab edaspidi esitada vaid e-arveid. Avaliku sektori asutuste raamatupidamise tänapäevaseks muutmiseks on räägitud juba aastaid. Tänapäevased tehnoloogilised lahendused võimaldavad raamatupidamist teostada oluliselt kiiremini ja lihtsamini kui seni. Me kulutame tarbetult aega paber- ja PDF-arvete sisestamiseks majandustarkvarasse, kuna arved ei ole masinloetavad.

Neile probleemidele on tähelepanu juhtinud Riigi Tugiteenuste Keskus ning Registrate ja Infosüsteemide Keskus, kellega on eelnõu koostamisel tehtud tihedat koostööd. Puudustele praeguses arvelduses on tähelepanu juhtinud ka Eesti Infotehnoloogia ja Telekommunikatsiooni Liit koos oma liikmetega. E-arvetele üleminek võimaldab vähendada halduskoormust ja aega, mis kulub arvete menetlemisele. Juba praegu on avaliku sektori asutustel kohustus võtta e-arveid vastu, juhul kui erasektori teenusepakkuja soovib neid esitada. Avaliku sektori asutustele sätestati see kohustus 2017. aastal ja vajalikud investeeringud on ka tehtud. Kuna erasektori teenusepakkujatel pole kohustust e-arveid saata, on kahjuks siiski vaid 20% kogu avalikule sektorile saadetud arvetest e-arved.

Oleme seisukohal, et nüüd on aeg astuda järgmine samm. Selleks tuleb riigil raamatupidamises minna üle täielikult e-arvetele ja loobuda paberil ja PDF-kujul arvete vastuvõtmisest. Lugupeetud Riigikogu, teie ees olev eelnõu seda ka teeb. Eelnõu eesmärk on luua regulatsioon, mis toetab ja hoogustab masintöödeldavate arvete kasutamist riigi raamatupidamises, et vähendada arvete töötlemisele kuluvat aega, töö hulka ja kulusid. Infotehnoloogia on tänapäeval üks peamisi tööriistu mis tahes majandus- ja eluvaldkonna konkurentsivõime suurendamisel. Seetõttu peab arvestusala regulatsioon võtma arvesse infotehnoloogia tänaseid ja tulevasi võimalusi.

Raamatupidamise seaduse muutmise seaduse eelnõuga luuakse eeldused masintöödeldavate arvete üldiseks levikuks ja riigi haldusvõimekuse parandamiseks. Eelnõus sätestatud muudatused loovad võimalused innovatsiooni edendamiseks nii avalikus sektoris kui ka erasektoris. E-arvete kasutusele võtmine avalikus sektoris puudutab eelkõige ostuarvete vastuvõtmist e-arvetena. Samas tekib avaliku sektori asutustel ka e-arvete saatmise kohustus, kui vastuvõtja on teine avaliku sektori üksus. Avalikule sektorile e-arvete saatmise on kohustuslikuks teinud näiteks Austria, Itaalia, Leedu, Prantsusmaa, Rootsi, Soome, Taani ja veel mitmed Euroopa riigid.

Loomulikult tekib küsimus erasektori valmisolekust selliseks muutuseks. Saan teile kinnitada, et enamikul suurematest arvete esitajatest on vastav võimekus olemas. Neile, kelle raamatupidamissüsteem seda veel automaatselt teha ei võimalda, on riik loonud tasuta e-lahenduse. Selle kasutamiseks on vaja vaid arvutit või nutitelefoni. Eelnõu menetlemine on toimunud avalikult, huvirühmadele on antud võimalus eelnõu kohta arvamust avaldada ja laekunud märkustega on eelnõus arvestatud.

Tegemist on loomuliku sammuga raamatupidamise nüüdisajastamisel, mis aitab avalikus sektoris hoida kokku raamatupidamisele tehtavaid kulusi. See samm on kindlasti üheks e-arvete laiema leviku katalüsaatoriks ka erasektoris. Nii laieneb Eesti e-riik ja me ühiskonnana hoiame kokku aega ja raha, mis praegu kulub raamatupidamisele. Palun teid seda eelnõu toetada!

18:15 Aseesimees Kalle Laanet

Aitäh, härra minister! Teile on küsimusi. Krista Aru, palun!

18:15 Krista Aru

Aitäh, härra juhataja! Lugupeetud minister! Avaliku sektori asutustele ei ole see seaduseelnõu tõesti mitte mingi üllatus. Te ise nimetasite, et väikesed eraettevõtted võivad hakata vajaduse korral kasutama e-arveldajat. Kas selle e-arveldaja kasutamiseks on vaja ka mingit eelnevat taotlust, on sellel mingi vorm? Kuidas toimub soovi korral liitumine selle e-arveldajaga?

18:16 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Minnakse ettevõtjaportaali, kus on link "E-arveldaja", ja seal saabki oma arve koostada. Kui midagi jääb ebaselgeks – esimene kord võib seda ikka juhtuda –, siis saab ka sealt infot. Nagu ma ütlesin, enamikus raamatupidamisprogrammides on juba see võimalus loodud, tegelikult on paljud mingis osas e-arveid esitanud. Praegu lihtsalt võib-olla n-ö suunatakse neid, kes arvavad, et PDF-arve on ka e-arve, kes ei saa aru, et see töötab nagu foto edasisaatmine, õiges suunas, et vähendada kõigi töömahtu, eksimisvõimalust ja käsitsitööd. Lühidalt öeldes samamoodi, nagu kunagi oli ID-kaardiga, et tundus ka hästi keeruline, et kuidas inimesed peavad seda kasutama hakkama jne, aga täna on see meile iseenesestmõistetav.

18:17 Aseesimees Kalle Laanet

Toomas Kivimägi, palun!

18:17 Toomas Kivimägi

Aitäh, lugupeetud juhataja! Väga austatud rahandusminister! E-arvete kohustuslikkus avaliku sektori jaoks on olnud töös tegelikult juba paar aastat. Ma mäletan, et paar aastat tagasi, kui oli laual idee teha see kohustuseks ka eraettevõtjatele, oli ikkagi üheks teemaks vastavate programmide puudumine ja mingid eraettevõtjate lisakulutused. Kas ma nüüd saan õigesti aru, et üks võimalus on see e-keskkond, kus on võimalik seda vormistada? Te vihjasite ka teatud raamatupidamisprogrammidele, mida võib-olla suuremad eraettevõtjad on suutnud omandada, ja see on ka sedapidi võimalik. Kas on võimalik ka riigi abi sellesama programmi kujul, kui see on teine ning võib-olla lihtsam ja mugav võimalus neid e-arveid esitada? Kas see teie hinnangul tähendab rahalisi lisakulutusi eraettevõtjale, eeldusel, et tal on arvuti olemas?

18:18 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Jah, see oli vist menetluses umbes 2016 ja see jäigi toppama sellel põhjusel, et leiti, et kui mõni väikeettevõtja peab nii arveldama hakkama, siis see võib tekitada talle kulusid. Tol ajal oli tõesti olukord, kus mingi väike kulu oleks tekkinud. Nüüd on ka infotehnoloogia areng sellele asjale kaasa aidanud. Ühelt poolt paljud raamatupidamisprogrammid juba selle võimalusega arvestavad, nii et lisakulu ei teki. Teiselt poolt on riik sellele murele või kriitikale vastates loonud e-arveldaja, kus on võimalik seda tasuta teha. Nii et need mured, mis tol ajal üleval olid, on minu teada täna maas.

18:19 Aseesimees Kalle Laanet

Peeter Ernits, palun!

18:19 Peeter Ernits

Hea ettekandja! Hea juhataja! Ma vaatan üllatusega, et 40% ettevõtetest saadab aastas vaid ühe arve. Kas sa suudad mind valgustada, mis arve see selline on, mis ainult kord aastas tuleb? Ligi pooled ettevõtted saadavad ainult ühe arve aastas. Mis arve see on?

18:20 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Nii detailselt ei oska ma öelda, mis see arve on. Ma usun, et need on väga erinevad arved. Aga tõesti, kui me räägime mikroettevõtjatest, kes võib-olla peavadki aastas saatma ühe või kaks arvet – nad

müüvad näiteks kohaliku omavalitsuse lasteaiale üks või kaks korda aastas mingi koguse porgandeid või maasikaid –, siis tõesti, selle ühe arve saab ta e-arveldajas ilusasti ära teha ega pea selleks endale mingit raamatupidamisprogrammi hankima või e-operaatoriga liituma.

18:20 Aseesimees Kalle Laanet

Urve Tiidus, palun!

18:20 Urve Tiidus

Aitäh, lugupeetud juhataja! Lugupeetud minister! Hästi lühike küsimus. Selle eelnõuga võetakse üle Euroopa Liidu vastav direktiiv e-arveldamise kohta. Te vist mainisite neid edumeelsemaid riike, aga kuidas üldiselt Euroopa Liidu liikmesriikides see seis on? Kui kiirelt siiski suudetakse e-arveldusele üle minna?

18:21 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Piinlik on natukene, jah, see, et meie e-riigina, kellel on väga hea kuvand selles valdkonnas, oleme jäänud mahajääjate ridadesse. Vist oleme e-arvete esitamise poolest Euroopa Liidu liikmete seas tagapool keskmist. Nii et on viimane aeg. See on oluline ka rahaliselt. Hinnanguliselt võib väga erinevalt arvestada, aga näiteks on tehtud mingi arvutus, et ühe arve menetlemise kulu on umbes 2,5 eurot ja kui aastas peab avalik sektor menetlema üle 2 miljoni arve, siis see tulu, mis me sealt võidame, on hinnanguliselt miljonites.

18:22 Aseesimees Kalle Laanet

Peeter Ernits.

18:22 Peeter Ernits

Jah, arvud on müstilised. Sa mainisid ligi 2 miljonit avaliku sektori arvet. Ma vaatasin joonist, selgus, et ainuüksi Rakvere Linnavalitsusel on 12 000 arvet. Väike rehkendus ja tuleb välja, et selliseid avaliku sektori asutusi oleks siis Eestis ainult 160 tükki. Kuidas see asjaga kokku läheb? Tegelikult on neid ju palju rohkem. Või on Rakvere Linnavalitsus eriti innukas selliste arvete esitaja? See ei klapi, ma arvan, kokku.

18:22 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Mul nii detailset arvutust ei ole, milline omavalitsus kui palju arveid on välja saatnud või vastu võtnud. Aga ühelt poolt näitab see, et töö käib ja sinna läheb palju ressursi. Ainult 20% on e-arved, mida masinad loevad, ülejäänute menetlemine on tegelikult puhas bürokraatiakulu. Nii et seal on kokkuhoidmise kohti päris palju.

18:23 Aseesimees Kalle Laanet

Toomas Kivimägi, palun!

18:23 Toomas Kivimägi

Aitäh, härra juhataja, teist korda! Austatud minister! Kas see eelnõu puudutab üksnes äriühinguid või on kohustus esitada e-arveid suhtlemisel avaliku sektoriga näiteks ka MTÜ-del ja füüsilistel isikutel? Kas selline kohustus on kõikidel isikutel?

18:24 Rahandusminister Toomas Tõniste

Jah, nüüd peavad kõik, kes esitavad arve avalikule sektorile, tegema seda e-arvena. See on see põhimõte. Avalik sektor on siin mõeldud kõige laiemas mõttes, sinna alla kuuluvad ka riigi äriühingud.

18:24 Aseesimees Kalle Laanet

Sven Sester, palun!

18:24 Sven Sester

Aitäh, lugupeetud juhataja! Hea ettekandja! Kõigepealt pean ütlema, et minu arvates on see väga mõistlik ettepanek ja väga hea, et te tõite selle eelnõu siia. Me püüame anda endast maksimumi, et see eelnõu selle koosseisu ajal ära menetleda. Küsin lihtsalt selle kohta, et kooskõlastusringi ajal te kindlasti suhtlesite kõikide osapooltega, ma eeldan, nii infotehnoloogia liidu kui ka ettevõtlusorganisatsioonidega. Milline tagasiside tuli ja kas see eelnõu leidis toetamist või mittetoetamist?

18:25 Rahandusminister Toomas Tõniste

Jah, selle eelnõu menetlemine on olnud avalik. 2016. aastal küsiti ettevõtlusorganisatsioonidelt veel detailsemat tagasisidet. Täna info põhjal on kuulda olnud ainult positiivset tagasisidet, et oligi aeg, miks seda varem ei ole tehtud jne. Tõesti, ma ei ole kuulnud ühtegi etteheidet, pigem on küsitud, et miks nii hilja. Kõik need ettepanekud, mis on tulnud, on ka arvesse võetud.

18:25 Aseesimees Kalle Laanet

Helmen Kütt, palun!

18:25 Helmen Kütt

Aitäh, austatud eesistuja! Lugupeetud minister! Teie viimase vastuse põhjal tekkis ka mul küsimus, miks seda siis varem ei tehtud. Miks me seda viimasel minutil menetleme?

18:26 Rahandusminister Toomas Tõniste

Aitäh! Üks võimalus oligi 2016. aastal, kui ta oligi lõpusirgel, aga ma sain aru, et Riigikogus tekkis diskussioon teemal, et see teenus peaks olema ikkagi kõigile tasuta, kui on kohustus avaliku sektoriga arveldada. See oligi üks põhjusi, nagu mina olen aru saanud, miks ta siis toppama jäi. Täna on see probleem lahendatud. Mul on tõesti teile palve, et te seda kiirelt menetleksite. Mul on hea meel, kui te jõuate selle ära menetleda, sest see on väga oluline eelnõu.

18:26 Aseesimees Kalle Laanet

Härra minister, teile rohkem küsimusi ei ole. Aitäh! Palun kõnelema majanduskomisjoni esimehe Sven Sesteri.

18:27 Sven Sester

Lugupeetud juhataja! Head kolleegid! Muidugi on see oluline eelnõu, loomulikult, miks ta ei peaks seda olema, kui ta teeb esiteks maksumaksjale asja odavamaks ja teiselt poolt kõigile tulevikus ka lihtsamaks. E-riigina, ma arvan, et varem või hiljem – pigem siis nii palju varem kui vähegi võimalik – peaksime selle seaduse vastu võtma.

Ma annan ülevaate, mis toimus komisjoni koosolekul selle konkreetse päevakorrapunkti arutelul. Komisjon pidas oma 21. jaanuari koosolekul selle konkreetse eelnõu 795 ehk Vabariigi Valitsuse algatatud raamatupidamise seaduse muutmise seaduse eelnõu arutelu just eesmärgiga see eelnõu esimesele lugemisele saata. Väljastpoolt komisjoni olid tulnud mitmed inimesed seda eelnõu meile tutvustama. Rahandusminister Toomas Tõniste oli n-ö peatuvustaja, talle sekundeerisid selle punkti arutelul komisjonis Rahandusministeeriumi halduspoliitika asekancler Raigo Uukkivi ning riigihalduse ja avaliku teenistuse osakonna peaspetsialist Keir Pool ja ka Statistikaameti peadirektor Mart Mägi. Toomas Tõniste tutvustas eelnõu, nii nagu ta ka siin saalis seda tutvustas, ja tõi välja kõik eesmärgid, miks see eelnõu täna siin Riigikogus on. Eks tasub ikkagi üle korrata, et eelnõu eesmärk on viia riigi raamatupidamine üle täielikult masintöödeldavatele arvetele ehk e-arvetele. Nii nagu minister siin enne mainis, kui keegi saadab kellelegi PDF-arve, siis see ei ole e-arve, see on üks tavaline pilt, mis saadetakse manuses. E-arve on ikka masintöödeldav.

Komisjonis nentis Toomas Tõniste ka seda, et eelnõu seadusena jõustumise korral me esiteks kindlasti võidame tulevikus nende arvete käsitlemisel realselt aega ja väheneb rahaline kulu. Kõik see on n-ö riigieelarve mõttes mõistlik ellu kutsuda. Minister nentis ka täna siin saalis, et sisuliselt viiendik ettevõtteid tegeleb sellise arveldusega, et annab avalikus sektoris e-arveid edasi. Siinkohal palusin mina täpsustada, et kui riigil on praegu juba kohustus e-arveid vastu võtta, kuid nende esitamine on olnud

vabatahtlik, kas siis eelnõu eesmärk on konkreetselt ikkagi selles, et tulevikus oleks mitte ainult kohustus aktsepteerida e-arveid, vaid sätestatakse nii avalikule kui ka erasektorile kohustus esitada kaupade ja teenuste eest riigile e-arveid. Raigo Uukkivi kinnitas, et eelnõul see eesmärk tõesti on. Täna, ma juhin tähelepanu, on riigil kohustus vastu võtta e-arveid, kui keegi tahab neid saata, nüüd tekib olukord, kus on kohustus neid ka saata. See on see vahe: täna on kohustus vastu võtta, tulevikus on kohustus ka saata.

Toomas Kivimägi tundis komisjonis huvi (seesama küsimus) just huvigruppide vastu, kuidas nendega on suhestunud, kas nendega on koosõlastatud. Asekantsler Uukkivi kinnitas, et huvigruppidega on suheldud ja nende märkusi on arvesse võetud. Viimaselt koosõlastusringilt tuli veel täiendavalt märkus infotehnoloogia ja telekommunikatsiooni liidult ja ka seda märkust on seletuskirjas arvestatud. Asi oli komisjoni liikmetele selge, ei olnud enam vajadust pikalt sellel teemal arutleda. Jõuti otsuste juurde ja need olid sellised: saata eelnõu esimesele lugemisele tänaseks päevaks saali – nii ma siin teie ees olen – ja esimene lugemine lõpetada (otsus oli konsensuslik) ning meil on ettepanek määrata muudatusettepanekute esitamise tähtajaks 25. jaanuar s.a kell 16 (ka see otsus oli konsensuslik). Aitäh!

18:31 Aseesimees Kalle Laanet

Väga austatud majanduskomisjoni esimees Sven Sester, suur tänu ettekande eest! Teile küsimusi ei ole. Avan läbirääkimised. Kuna kõnesoovijaid ei ole, siis sulgen läbirääkimised. Juhtivkomisjoni ettepanek on eelnõu 795 esimene lugemine lõpetada. Esimene lugemine on lõpetatud. Määrati eelnõu 795 muudatusettepanekute esitamise tähtajaks k.a 25. jaanuari kell 16. Oleme tänase päevakorra punktide menetlemise lõpetanud.

Ilusat õhtut teile kõigile! Istung on lõppenud. Kaunist talveõhtut!

Istungi lõpp kell 18.32.